

SŘBD Oracle a web

Martin Zíma
KIV – FAV – ZČU Plzeň

Plán semináře

- ▶ Dopolnední blok 9:00 – 12:00
 - Systém řízení báze dat
 - Oracle Database 11g Release 2
 - Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2

- ▶ Oběd 12:00 – 13:00

- ▶ Odpolední blok 13:00 – 15:00
 - Oracle SQL Developer
 - Přístup k datům databáze Oracle z webu

System řízení báze dat (SŘBD)

def. *Programové vybavení, které dovolí uživatelům definovat, vytvářet, spravovat a řídit přístup do databáze.*

- ▶ uživatelům dovolí vytvářet databázové objekty
 - tabulky, pohledy, procedury, atd.
- ▶ uživatelům umožní
 - vkládat/modifikovat/mazat data v databázi

System řízení báze dat (2/2)

def. *Programové vybavení, které dovolí uživatelům definovat, vytvářet, spravovat a řídit přístup do databáze.*

- ▶ zajišťuje řízený přístup do databáze
 - přístupová práva a role
 - integritní omezení
 - paralelní přístup k datům
- ▶ umožní obnovit databázi do konzistentního stavu po jejím pádu

Nejznámější SŘBD

- ▶ Komerční řešení
 - IBM DB2 10
 - Microsoft SQL Server 2012
 - Oracle Database 11g Release 2
- ▶ Volně šiřitelná a open-source řešení
 - Firebird 2.5
 - MySQL Community Server 5.5
 - PostgreSQL 9.2

Oracle Database 11g Release 2

- ▶ Oracle v překladu znamená „věštkyňě“
- ▶ Express Edition
 - volně k použití i pro komerční účely
- ▶ Standard Edition One
- ▶ Standard Edition
- ▶ Enterprise Edition
 - výše uvedené edice jsou placené pro komerční užití
 - pro nekomerční využití (výuka) jsou zdarma, ale bez podpory

Základní porovnání edicí

	Express	Standard One	Standard	Enterprise
Procesor	1 procesor	2 patice	4 patice	bez limitu
Paměť	1 GB	max. OS	max. OS	max. OS
Databáze	4 GB	bez limitu	bez limitu	bez limitu
MS Windows	ANO	ANO	ANO	ANO
Linux	ANO	ANO	ANO	ANO
Unix	NE	ANO	ANO	ANO
64-bit	NE	ANO	ANO	ANO

zdroj:

<http://www.oracle.com/us/products/database/product-editions-066501.html>

Získání (stažení) produktu

- ▶ web: www.oracle.com
- ▶ nutná registrace, která je bezplatná

- ▶ platformy Express Edition
 - MS Windows x86 32-bit
 - Linux x86 64-bit

- ▶ platformy Standard (One) a Enterprise Edition
 - MS Windows x86 32-bit, x86 64-bit
 - Linux x86 32-bit, x86 64-bit
 - Solaris x86 64-bit, SPARC 64-bit

Platforma MS Windows x86 64-bit

▶ HW požadavky

- procesor společnosti Intel nebo AMD
- minimálně 2 GB operační paměti
- minimálně 6 GB volného místa na disku
- minimálně 256 barev
- minimálně 1024 x 768 rozlišení obrazovky

▶ SW požadavky

- MS Windows Server 2003 (R2), 2008
- MS Windows XP Prof., Vista, 7
- síťová komunikace protokoly TCP/IP (s SSL)

Problém: stálá IP adresa

- ▶ PC, kterému je přidělována IP adresa pomocí protokolu DHCP
- ▶ PC, které není připojeno k internetu
- ▶ řešení: Microsoft Loopback Adapter
 - virtuální síťový adaptér
 - má přidělenou tzv. nesměrovatelnou IP adresu
 - rozsah: 192.168.0.0 – 192.168.255.255

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

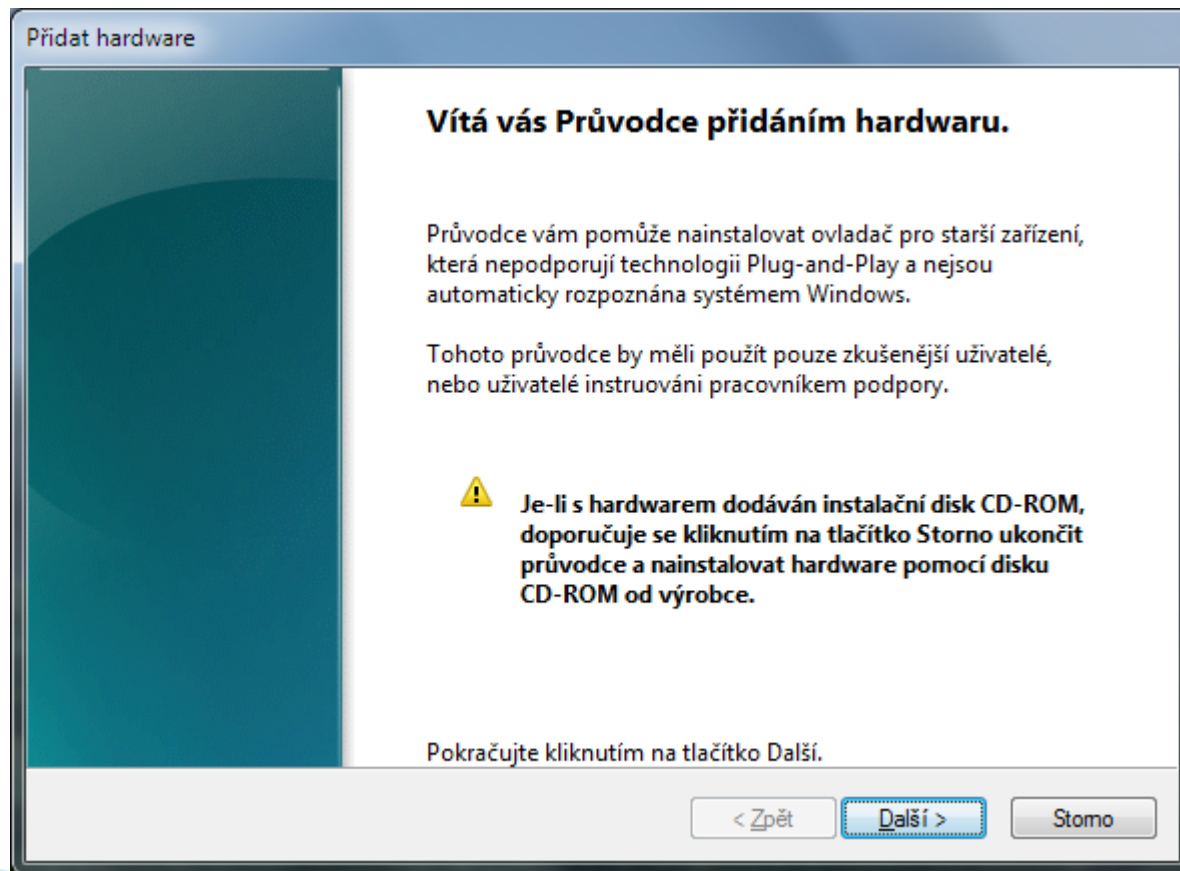
- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

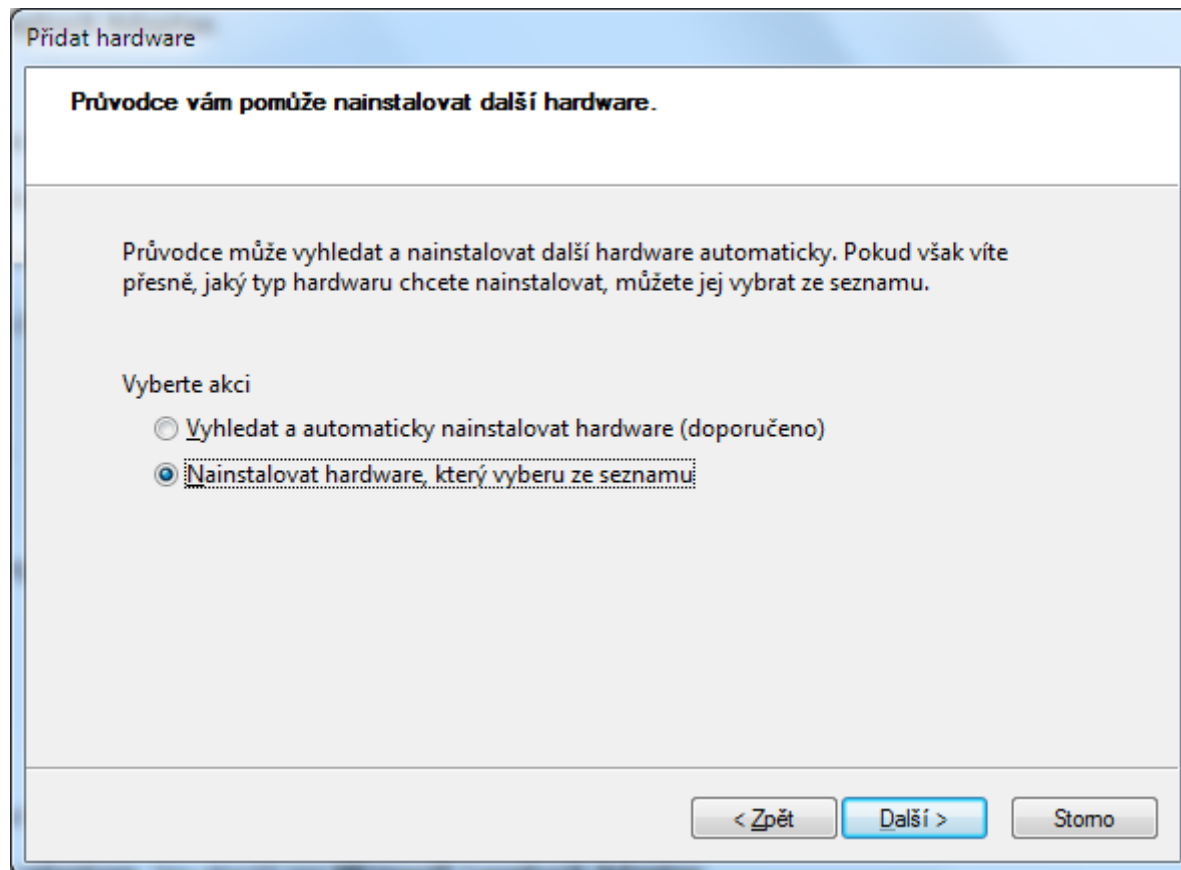
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ z nabídky Start spustit program `hdwwiz`

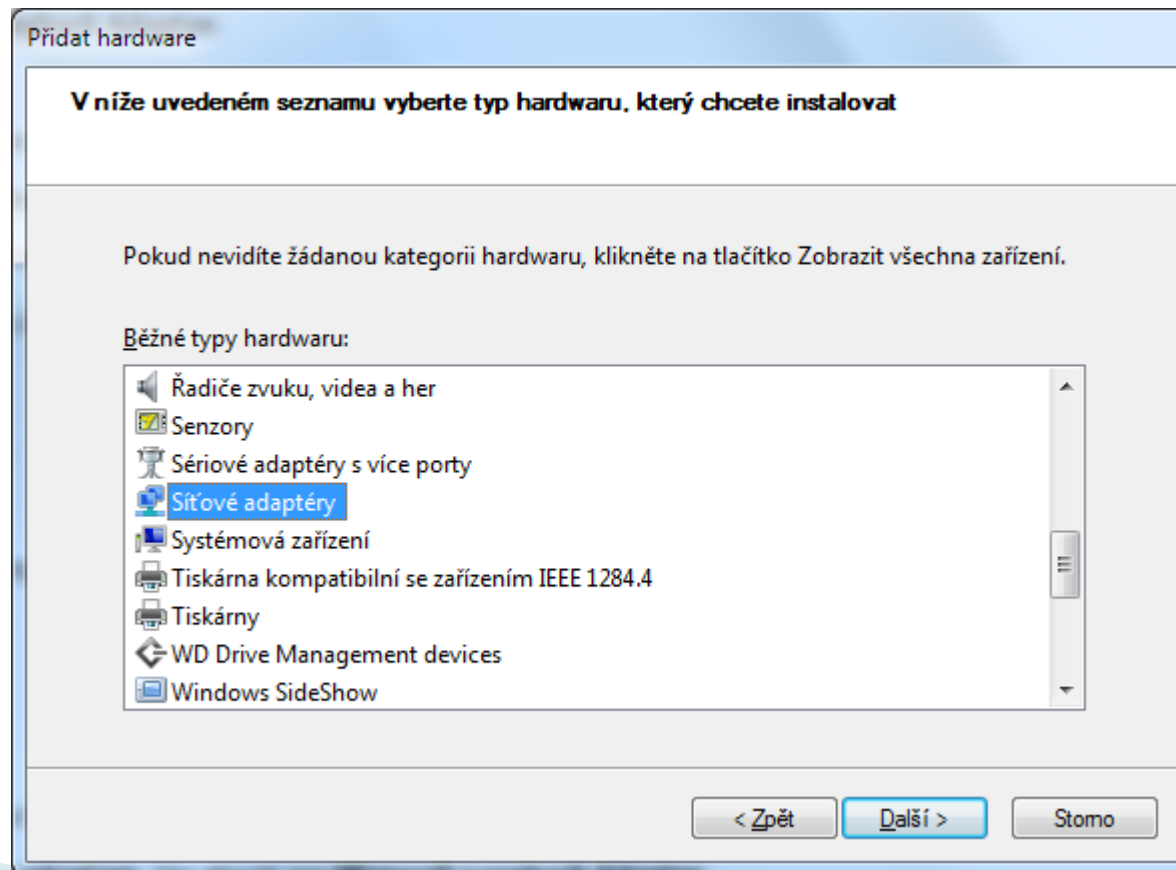
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ zvolený HW si nainstalujeme sami

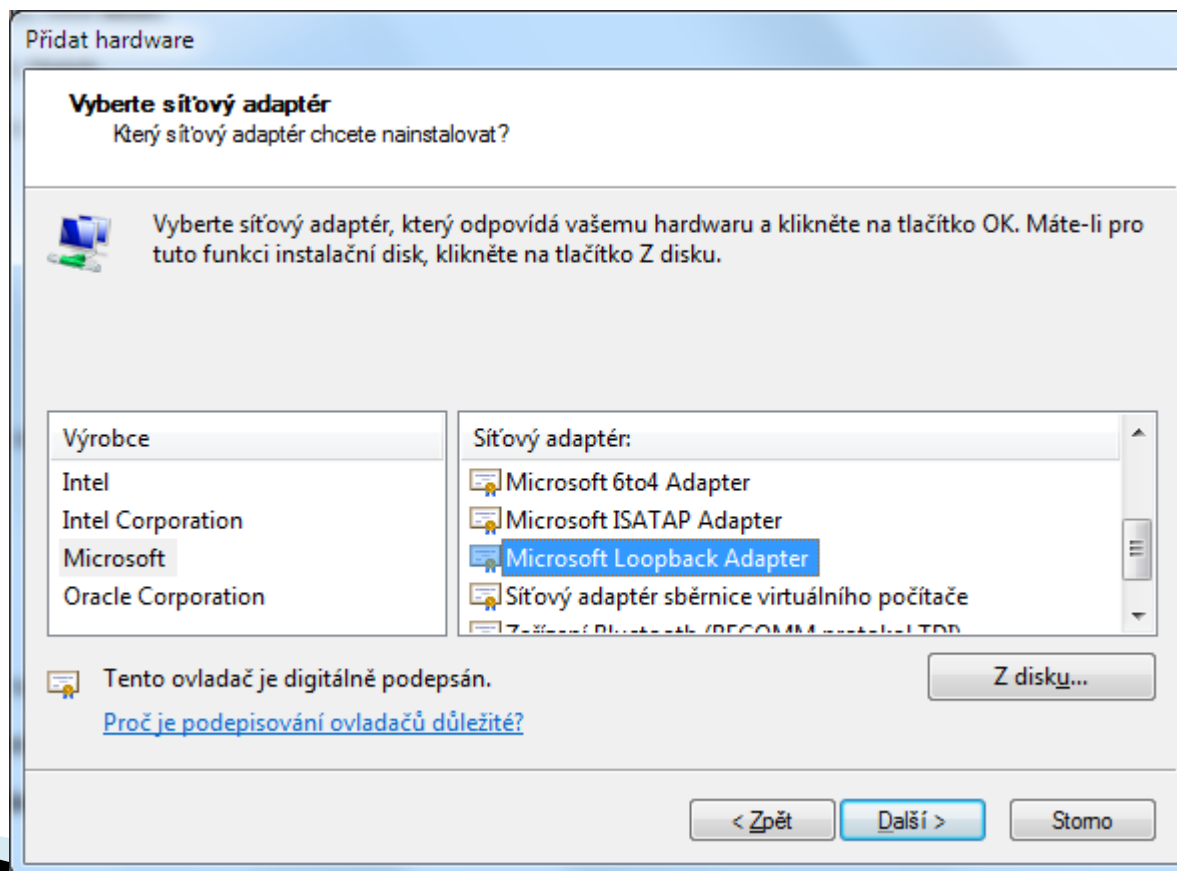
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ vybereme *Sít'ové adaptéry*

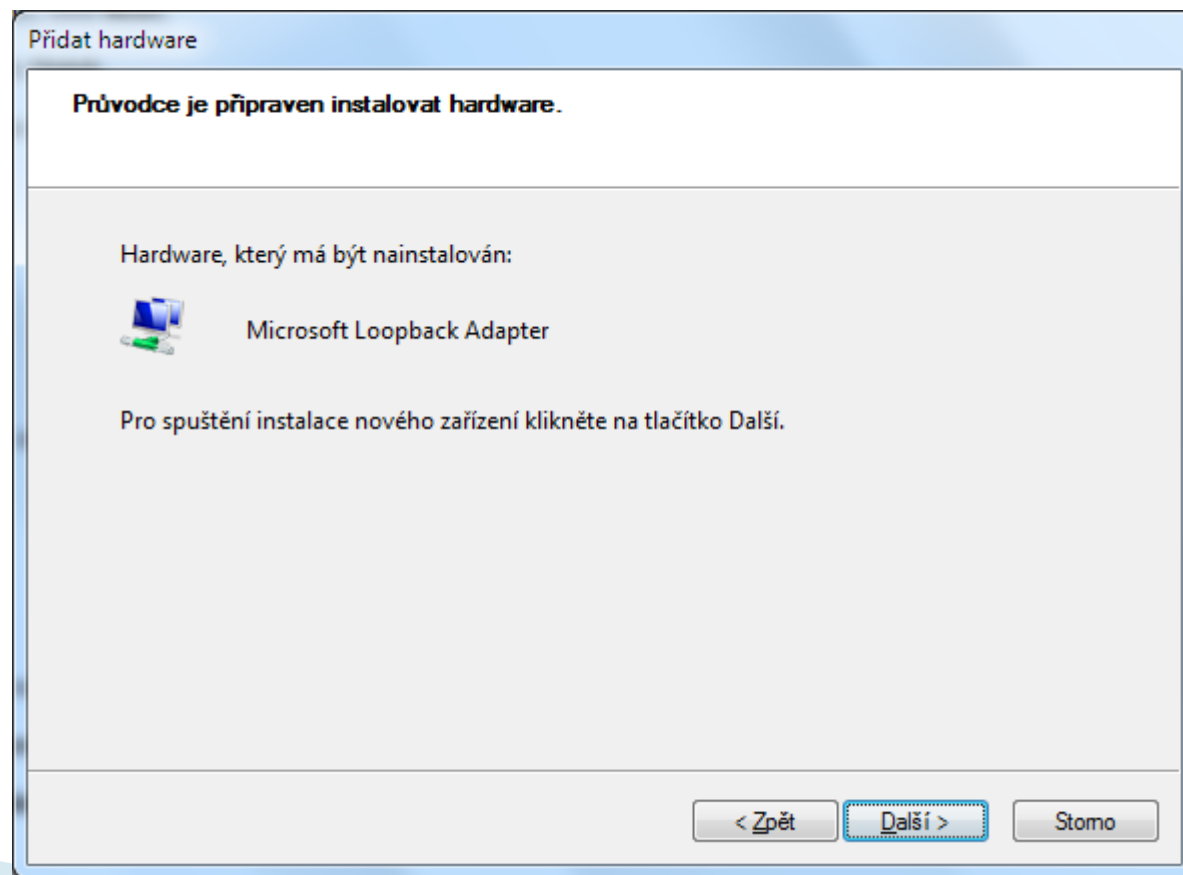
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ zvolíme výrobce *Microsoft* a požadovaný síťový adaptér

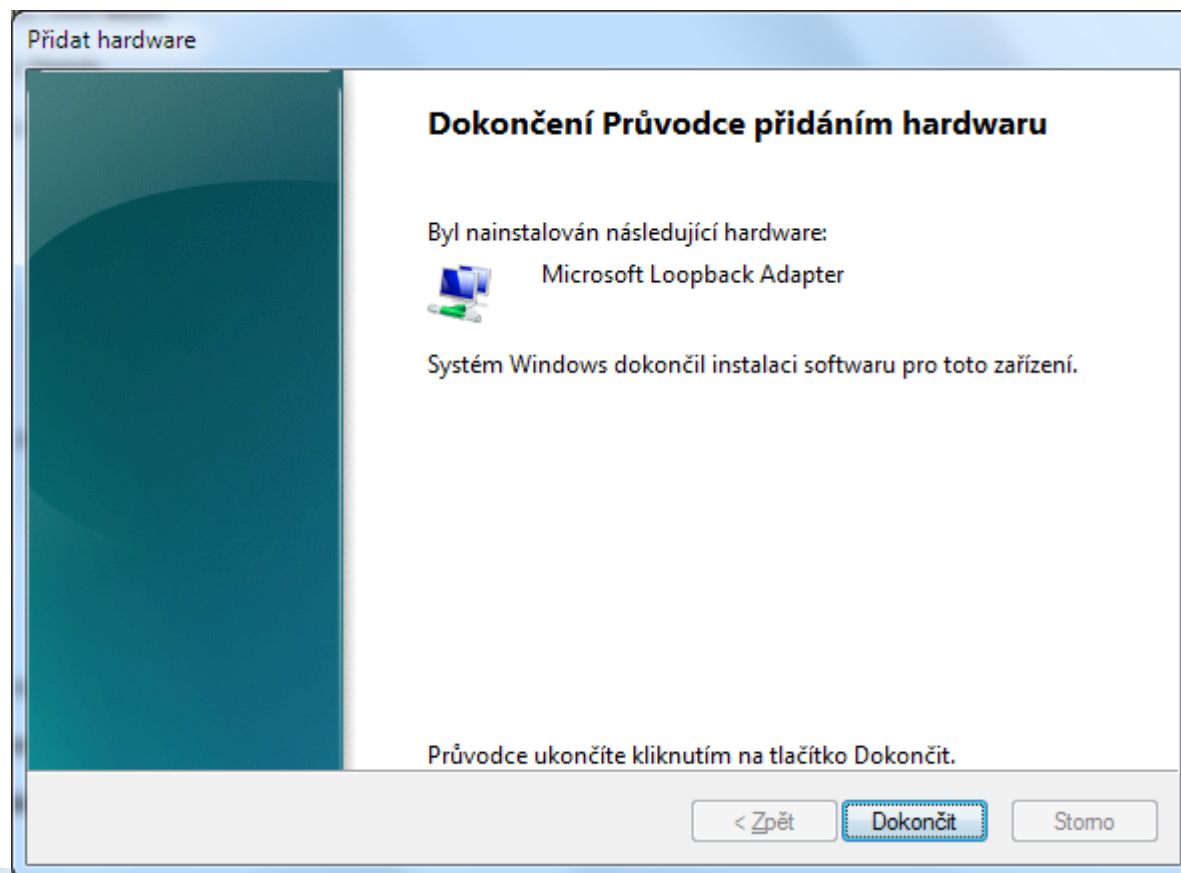
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ průvodce je připraven k instalaci...

Microsoft Loopback Adapter

- ▶ ... a požadovaný adaptér je přidán

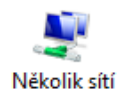
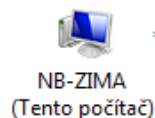
Hlavní ovládací panel

Spravovat bezdrátové sítě

[Změnit nastavení adaptéru](#)

Změnit pokročilé nastavení sdílení

Prohlédněte si základní informace o síti a nastavte připojení.

[Zobrazit úplnou mapu](#)

Zobrazit aktivní sítě

[Připojit nebo odpojit](#)

Sít' 3
Sít' v zaměstnání

Druh přístupu: Internet
Připojení: Připojení k místní síti

Neznámá síť
Veřejná síť

Druh přístupu: Připojení k síti není k dispozici
Připojení: Připojení k místní síti 3
 VirtualBox Host-Only Network

Změnit nastavení práce v síti

[Nastavit nové připojení nebo síť](#)

Umožňuje nastavit bezdrátové, širokopásmové, vytáčené připojení, připojení adhoc nebo připojení VPN, nebo nastavit směrovač či přístupový bod.

[Připojit k síti](#)

Umožňuje se připojit nebo znovu připojit k bezdrátovému, drátovému, telefonickému připojení či připojení VPN.

[Zvolit možnosti domácí skupiny a sdílení](#)

Umožňuje získat přístup k souborům a tiskárnám nacházejícím se v jiných síťových počítačích nebo změnit nastavení sdílení.

[Odstranit potíže](#)

Umožňuje diagnostikovat a opravit potíže v síti nebo získat informace o řešení potíží.

Viz také

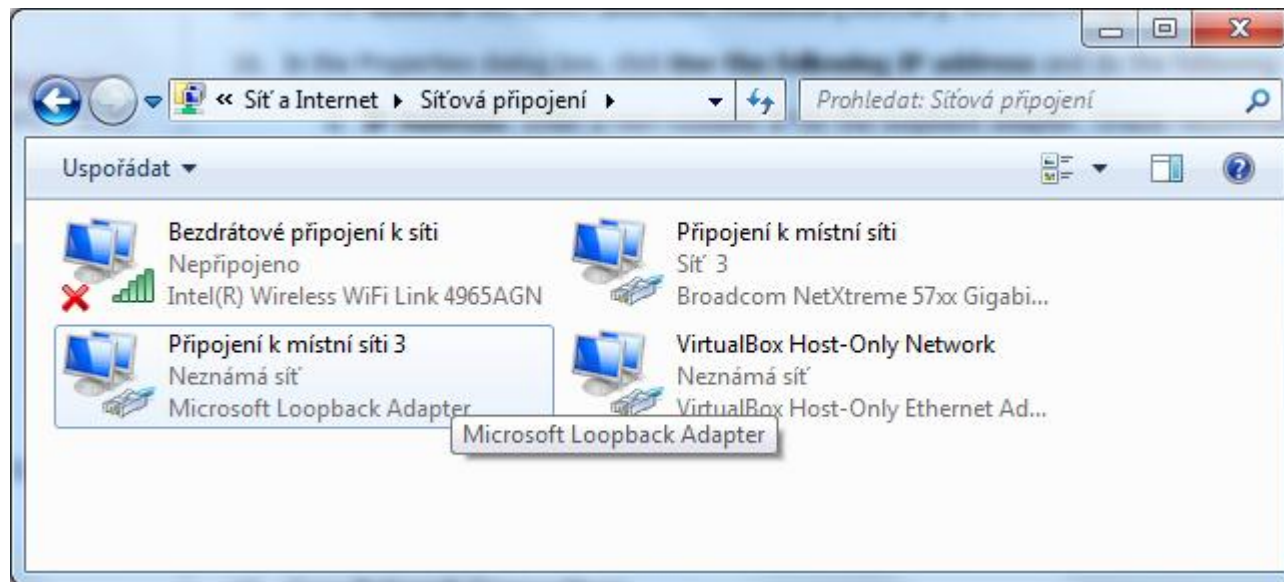
Brána Windows Firewall

Domácí skupina

Možnosti Internetu

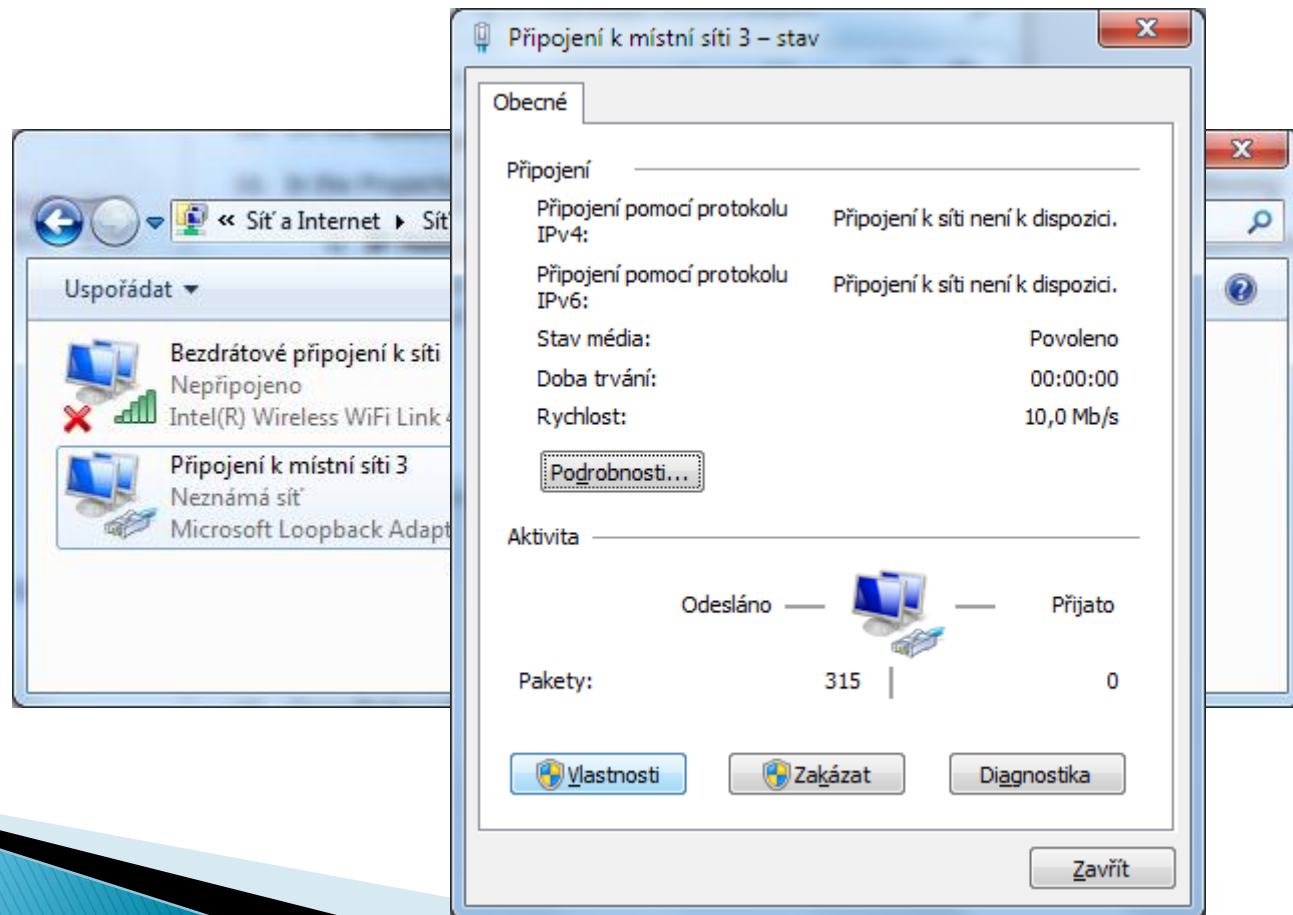
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ z nabídky vybereme *Změnit nastavení adaptéru* a vyhledáme požadovaný adaptér

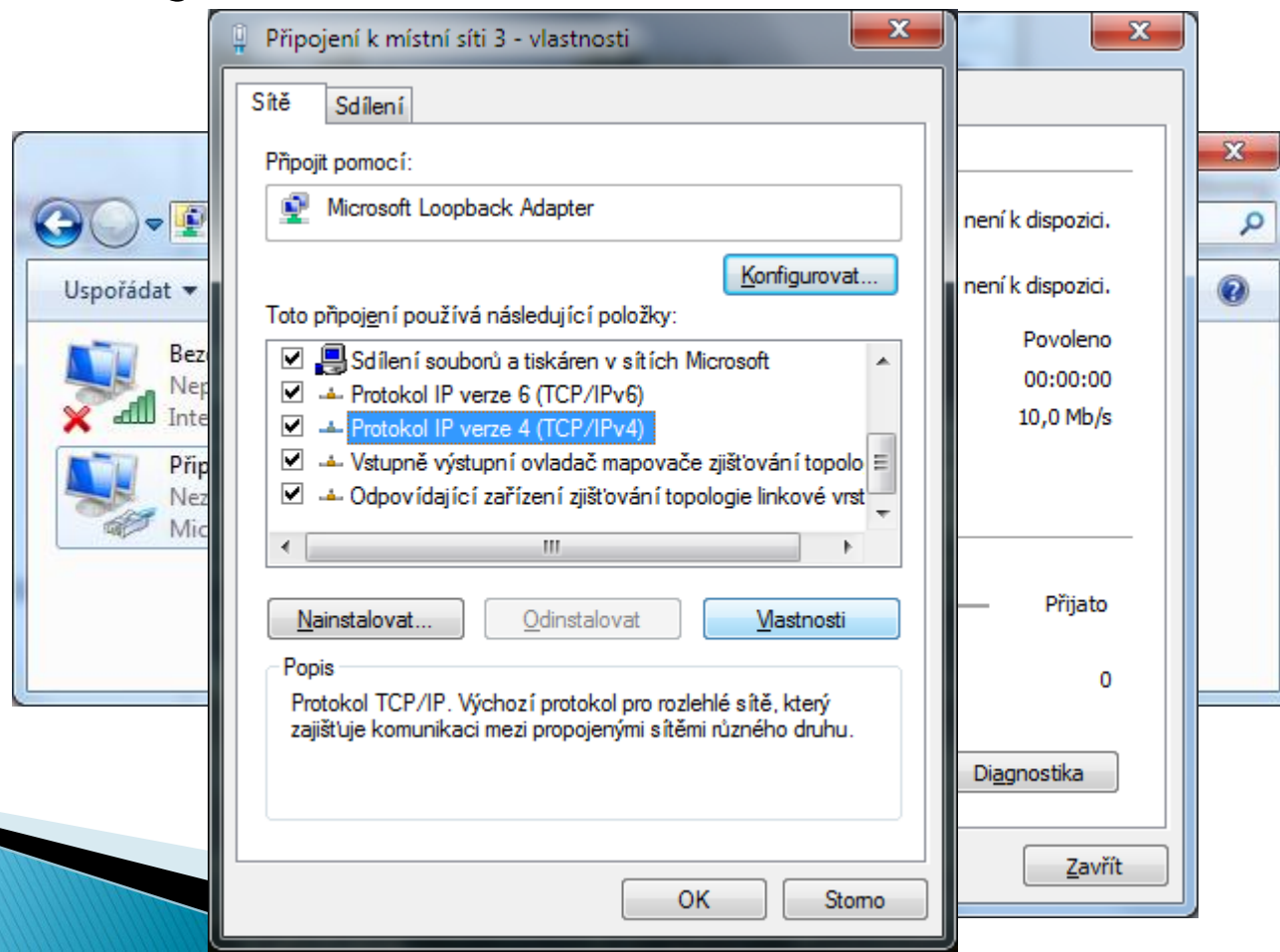
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ poklepeme na daný adaptér a zvolíme jeho *Vlastnosti*

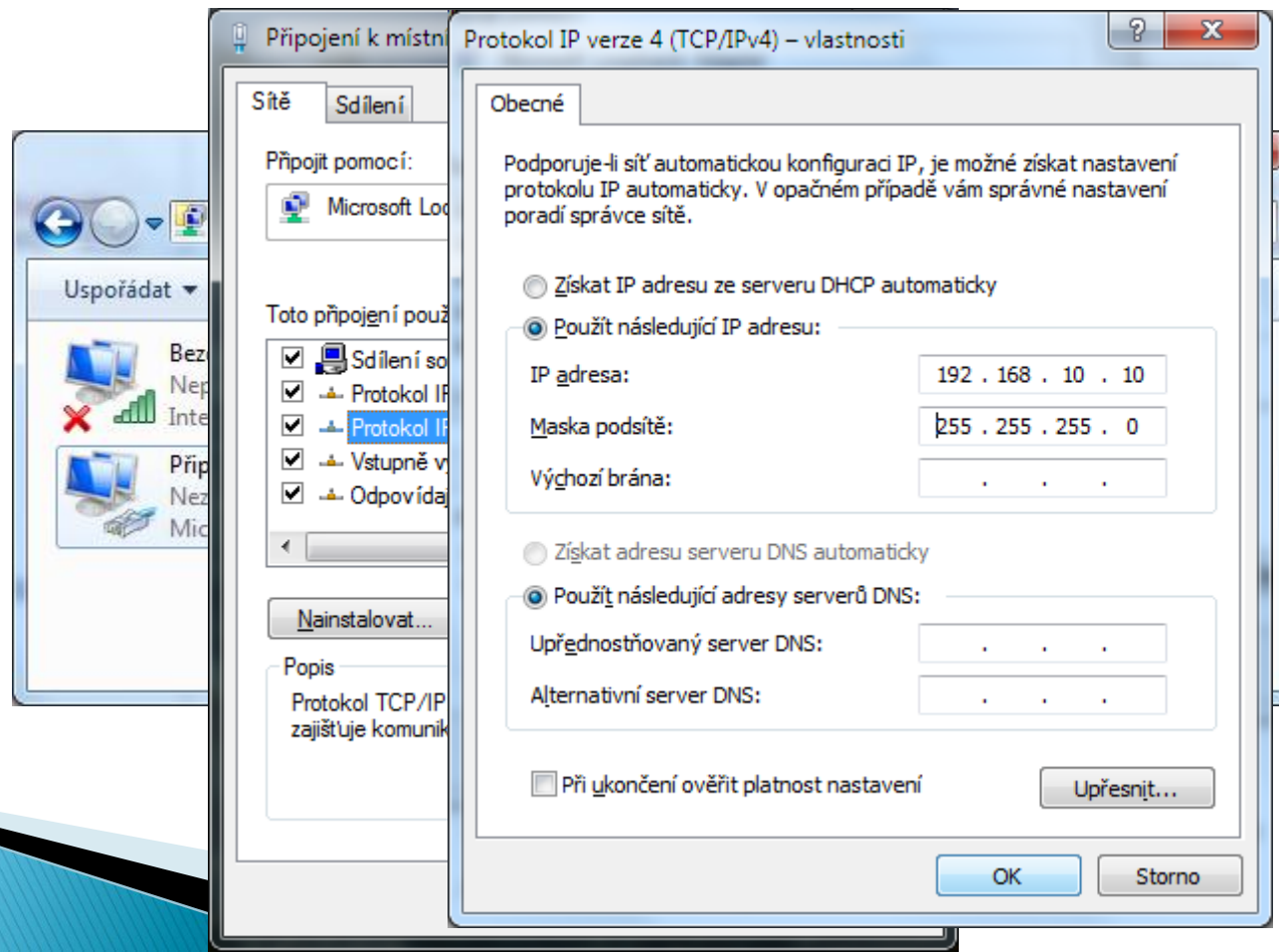
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ vyhledáme *Protokol IP verze 4 (TCP/IPv4)* a zvolíme jeho *Vlastnosti*

Microsoft Loopback Adapter

- ▶ a vyplníme nesměrovatelnou IP adresu a příslušnou masku podsítě.

Microsoft Loopback Adapter

- ▶ po nastavení adaptéru musíme tuto informaci zanést do systémového souboru `hosts`

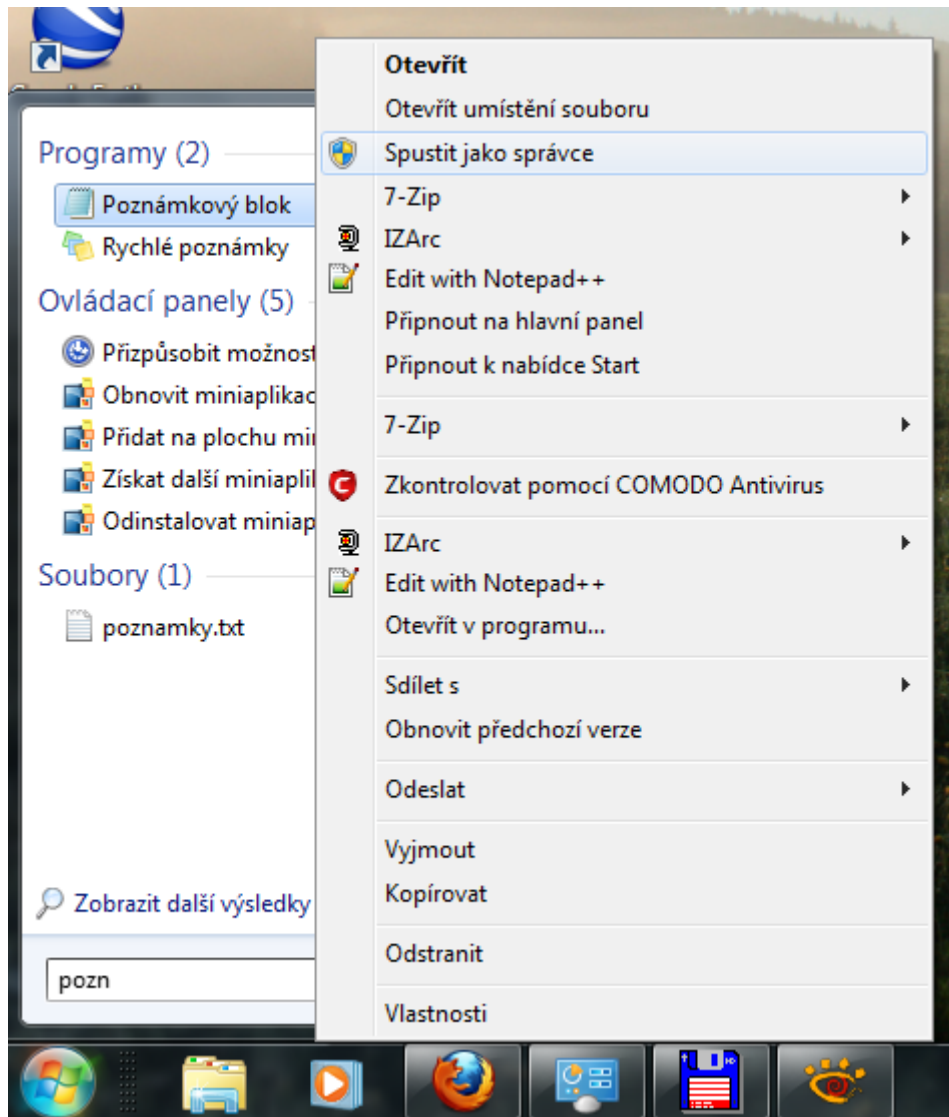
```
c:\windows\system32\drivers\etc\hosts
```

```
IP_adresa    doména      název_stroje
```

- ▶ je to informace pro OS, že se jménem stroje je svázána nová nesměrovatelná IP adresa

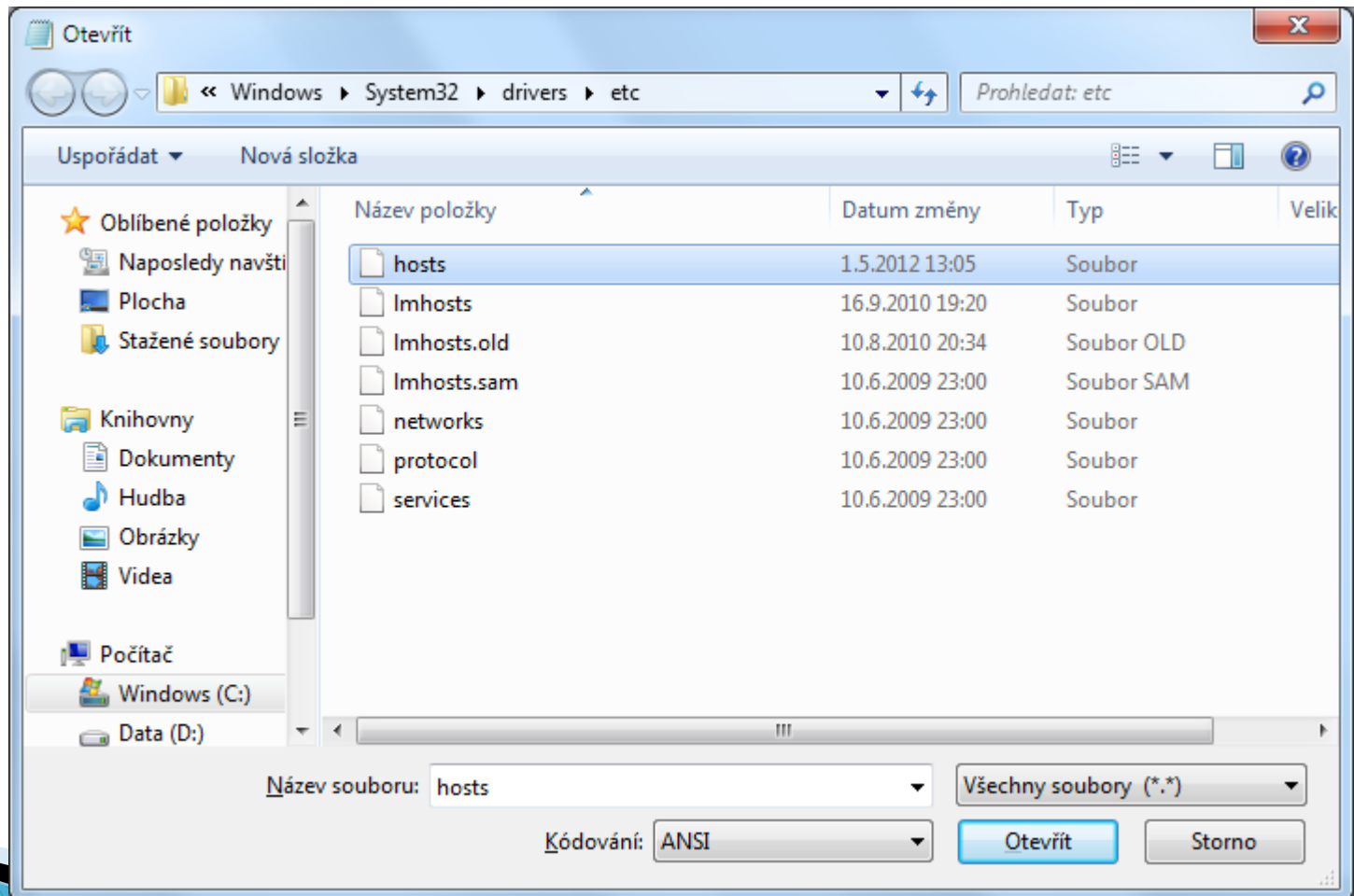
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ otevřete editor
Poznámkový
blok jako
správce

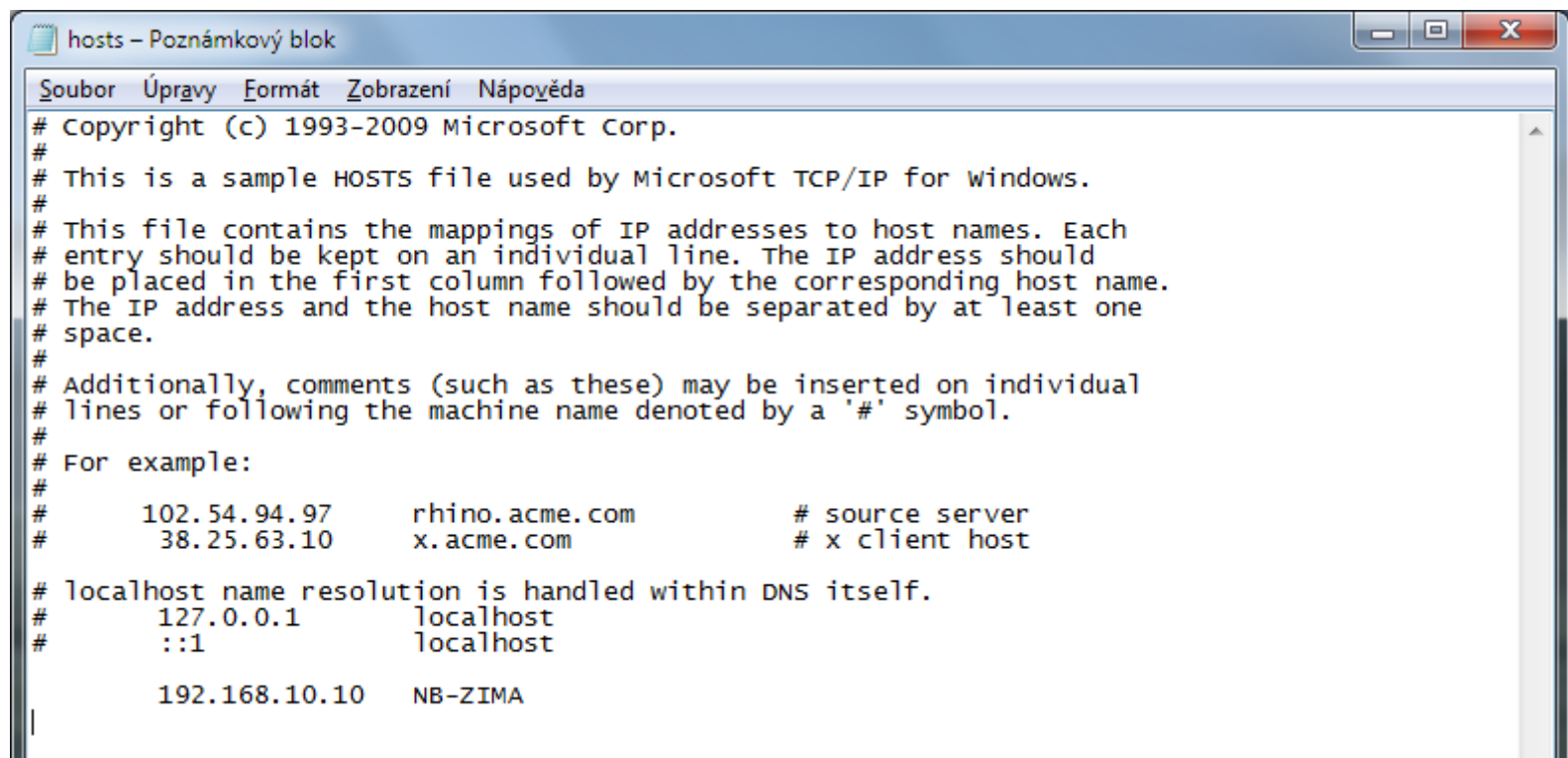
Microsoft Loopback Adapter

- ▶ otevřete soubor `hosts`

Microsoft Loopback Adapter

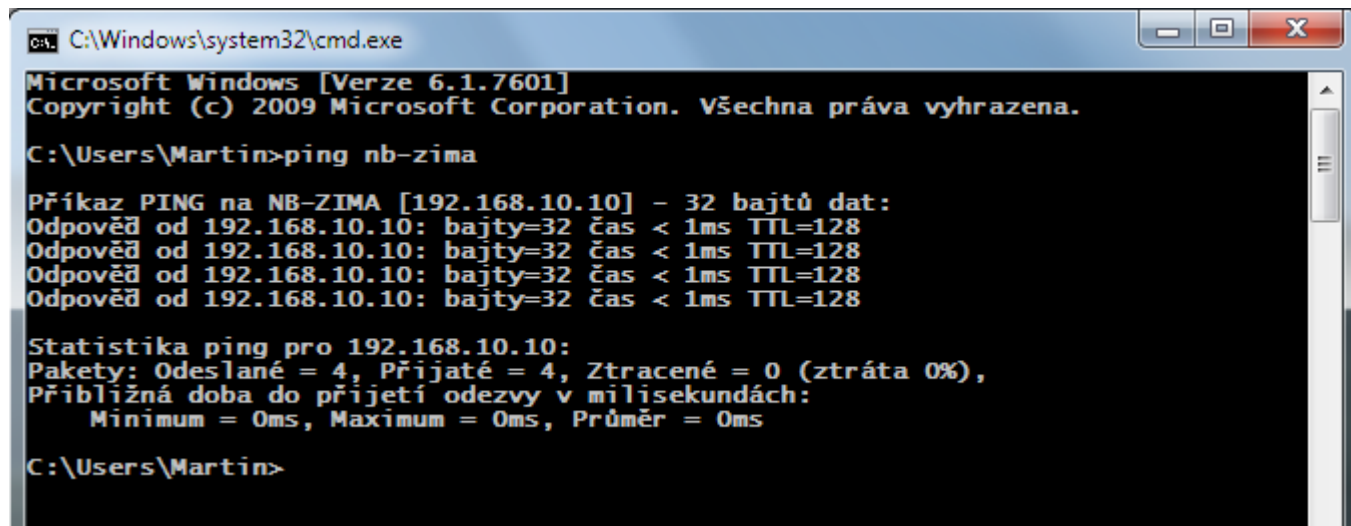
- ▶ a vepište požadovaný záznam


```
hosts - Poznámkový blok
Soubor Úpravy Formát Zobrazení Nápověda
# Copyright (c) 1993-2009 Microsoft Corp.
#
# This is a sample HOSTS file used by Microsoft TCP/IP for Windows.
#
# This file contains the mappings of IP addresses to host names. Each
# entry should be kept on an individual line. The IP address should
# be placed in the first column followed by the corresponding host name.
# The IP address and the host name should be separated by at least one
# space.
#
# Additionally, comments (such as these) may be inserted on individual
# lines or following the machine name denoted by a '#' symbol.
#
# For example:
#
#       102.54.94.97       rhino.acme.com       # source server
#       38.25.63.10      x.acme.com         # x client host
#
# localhost name resolution is handled within DNS itself.
#       127.0.0.1        localhost
#       ::1             localhost
#
#       192.168.10.10    NB-ZIMA
```

Microsoft Loopback Adapter

- ▶ soubor uložte a restartujte počítač
- ▶ ověření činnosti adaptéru ověříme programem PING


```
C:\Windows\system32\cmd.exe
Microsoft Windows [Verze 6.1.7601]
Copyright (c) 2009 Microsoft Corporation. Všechna práva vyhrazena.

C:\Users\Martin>ping nb-zima

Příkaz PING na NB-ZIMA [192.168.10.10] - 32 bajtů dat:
Odpověď od 192.168.10.10: bajty=32 čas < 1ms TTL=128
Odpověď od 192.168.10.10: bajty=32 čas < 1ms TTL=128
Odpověď od 192.168.10.10: bajty=32 čas < 1ms TTL=128
Odpověď od 192.168.10.10: bajty=32 čas < 1ms TTL=128

Statistika ping pro 192.168.10.10:
Pakety: Odeslané = 4, Přijaté = 4, Ztracené = 0 (ztráta 0%),
Přibližná doba do přijetí odezvy v milisekundách:
    Minimum = 0ms, Maximum = 0ms, Průměr = 0ms

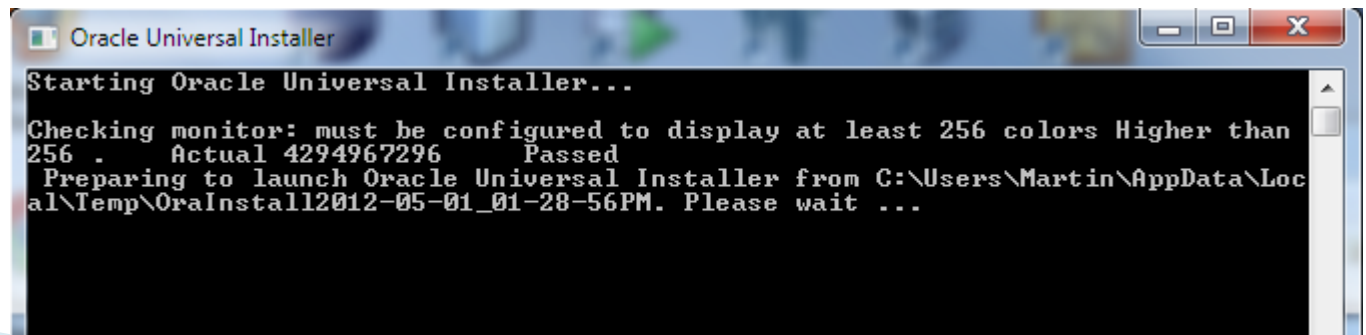
C:\Users\Martin>
```

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ **Instalace databázového serveru**
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

Instalace databázového serveru

- ▶ z www.oracle.com stáhneme archivy
win64_11gR2_database_1of2.zip
win64_11gR2_database_2of2.zip
- ▶ archivy rozbalíme na disk
- ▶ z adresáře database pustíme instalátor
programem setup.exe


```
Oracle Universal Installer
Starting Oracle Universal Installer...
Checking monitor: must be configured to display at least 256 colors Higher than
256 . Actual 4294967296 Passed
Preparing to launch Oracle Universal Installer from C:\Users\Martin\AppData\Loc
al\Temp\OraInstall12012-05-01_01-28-56PM. Please wait ...
```


Oracle Database 11g Release 2 Installer - Installing database - Step 1 of 9

Configure Security Updates

ORACLE 11g
DATABASE

Provide your email address to be informed of security issues, install the product and initiate configuration manager. [View details.](#)

Email:
Easier for you if you use your My Oracle Support email address/username.

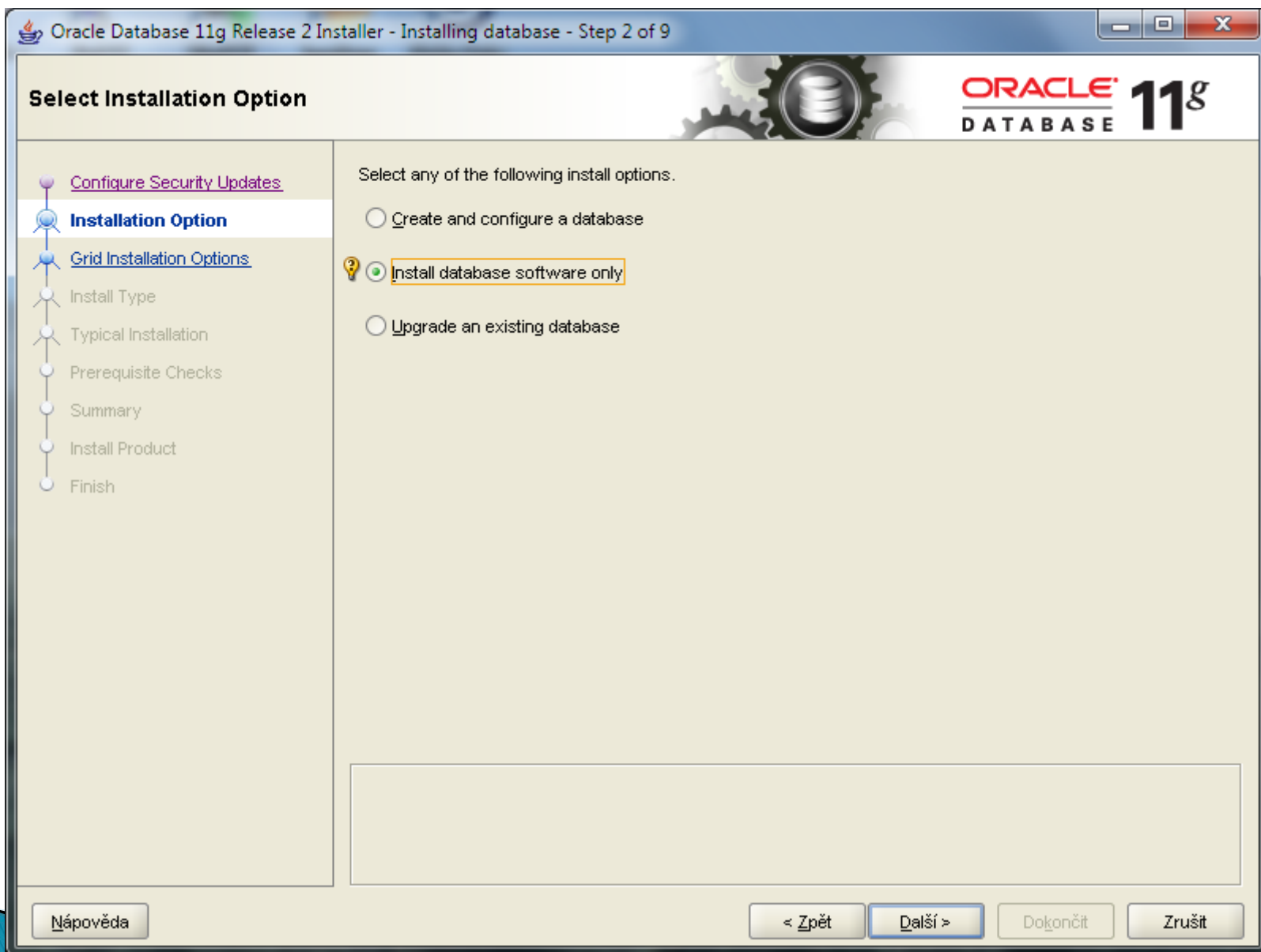
wish to receive security updates via My Oracle Support.

My Oracle Support Password:

Nápověda < Zpět Další > Dokončit Zrušit

Instalace databázového serveru

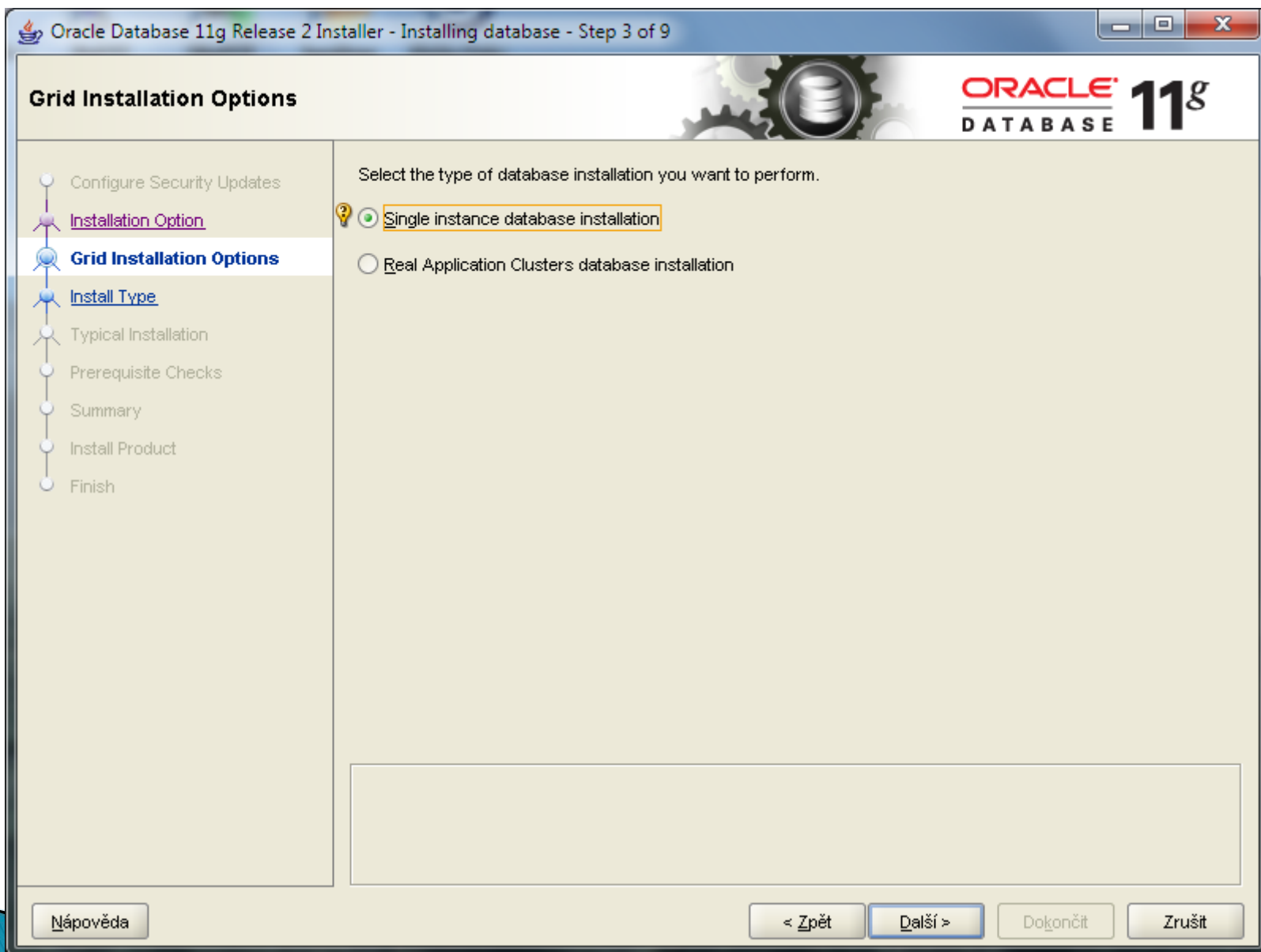
- ▶ Konfigurace bezpečnostních aktualizací
 - na uvedenou e-mailovou adresu budou doručovány novinky a bezpečnostní zprávy firmy Oracle
 - to samé platí pro adresu, kterou jste uvedli při registraci
 - pokud máte zaplacenou licenci, uveďte své heslo do Oracle Support (dříve Oracle metalink)
 - získáte přístup k aktualizacím Oracle

Instalace databázového serveru

▶ Volby instalace

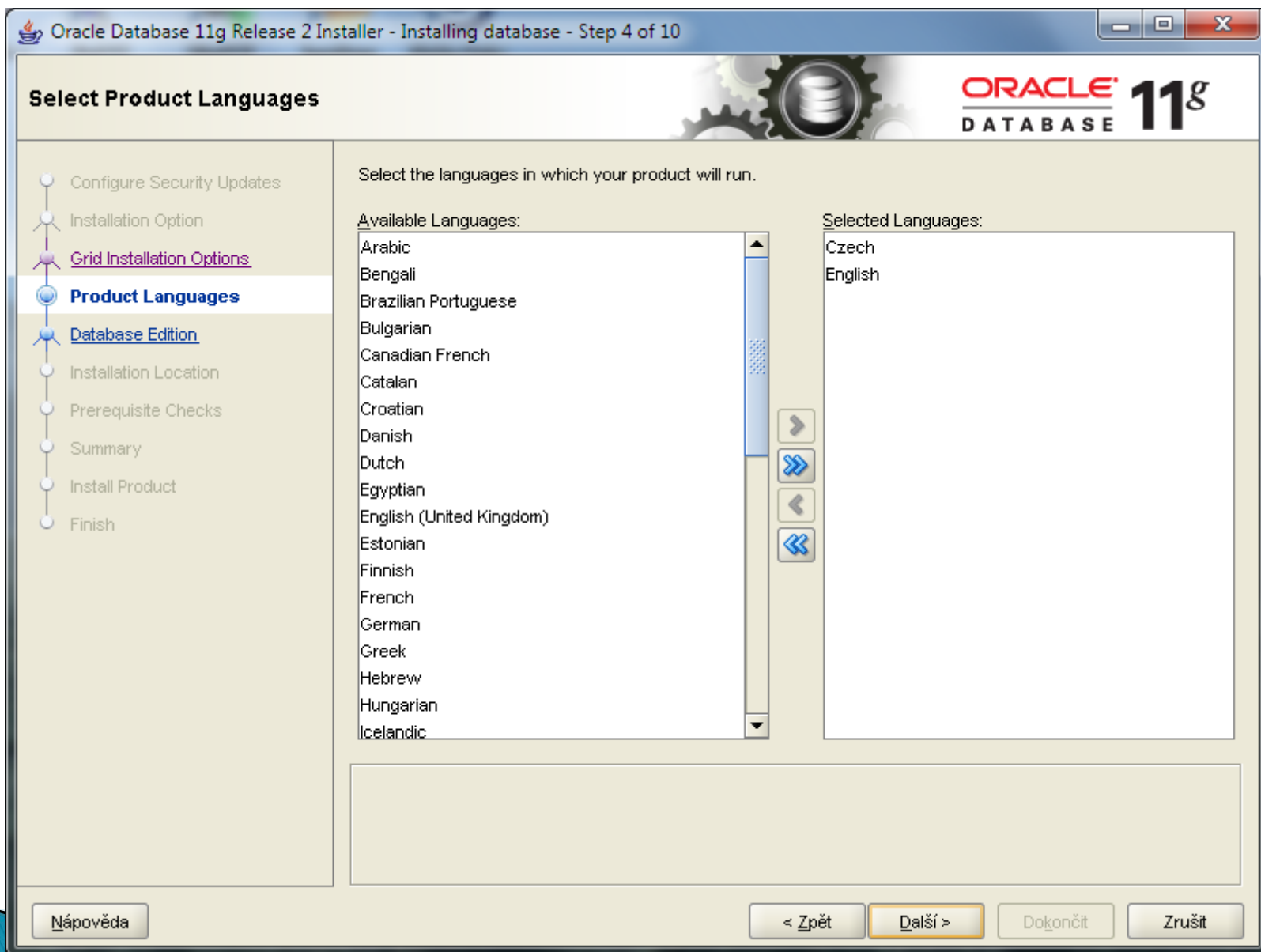
- Vytvoř a konfiguruj databázi
 - instaluje databázový server
 - vytvoří novou databázi
- Instaluj pouze databázový server
- Povyš (upgrade) existující databázi
 - povyšuje existující databázový server i databázi na verzi 11g R2 – lze jen z verzí 11g a 11g R1

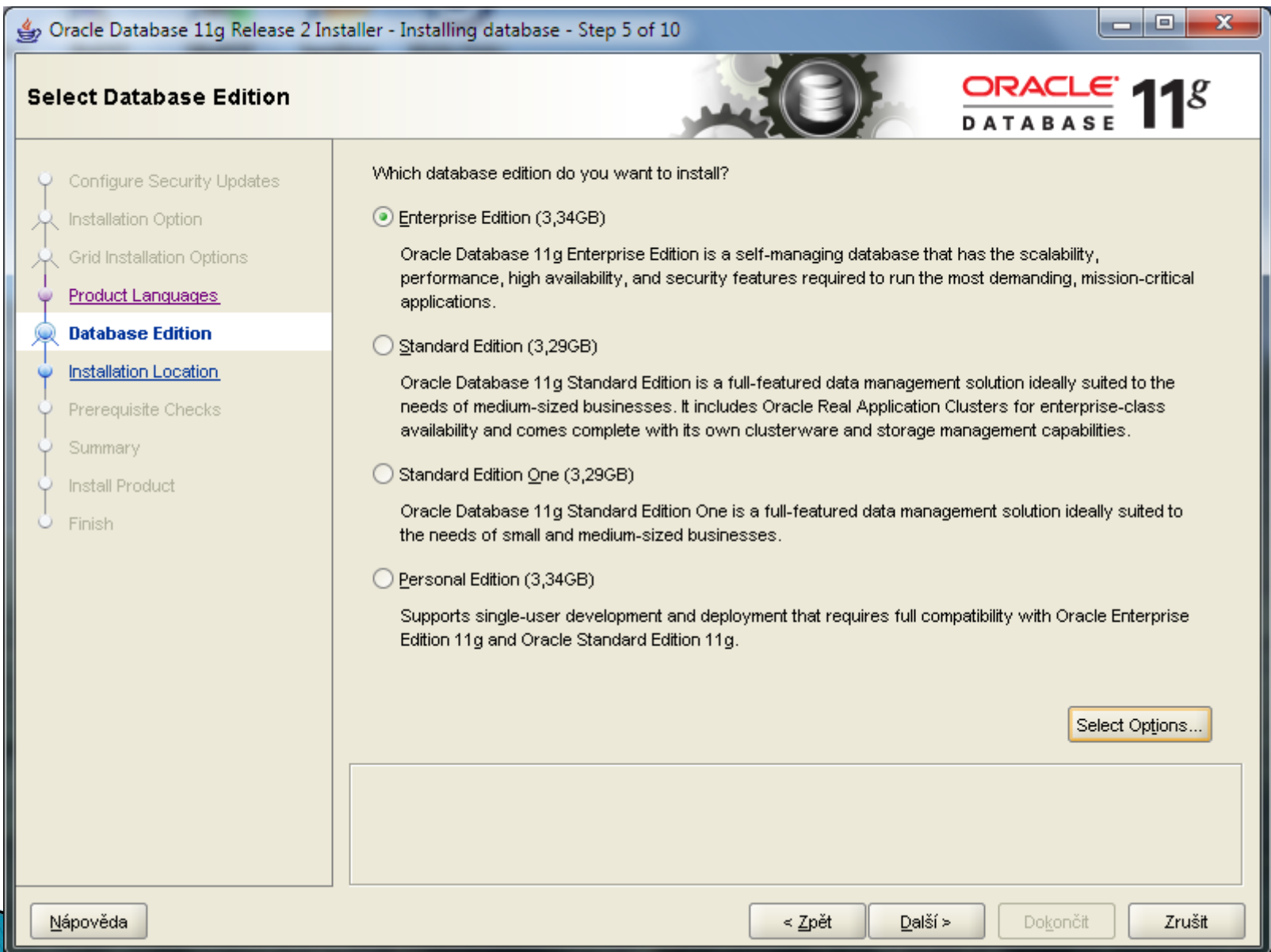

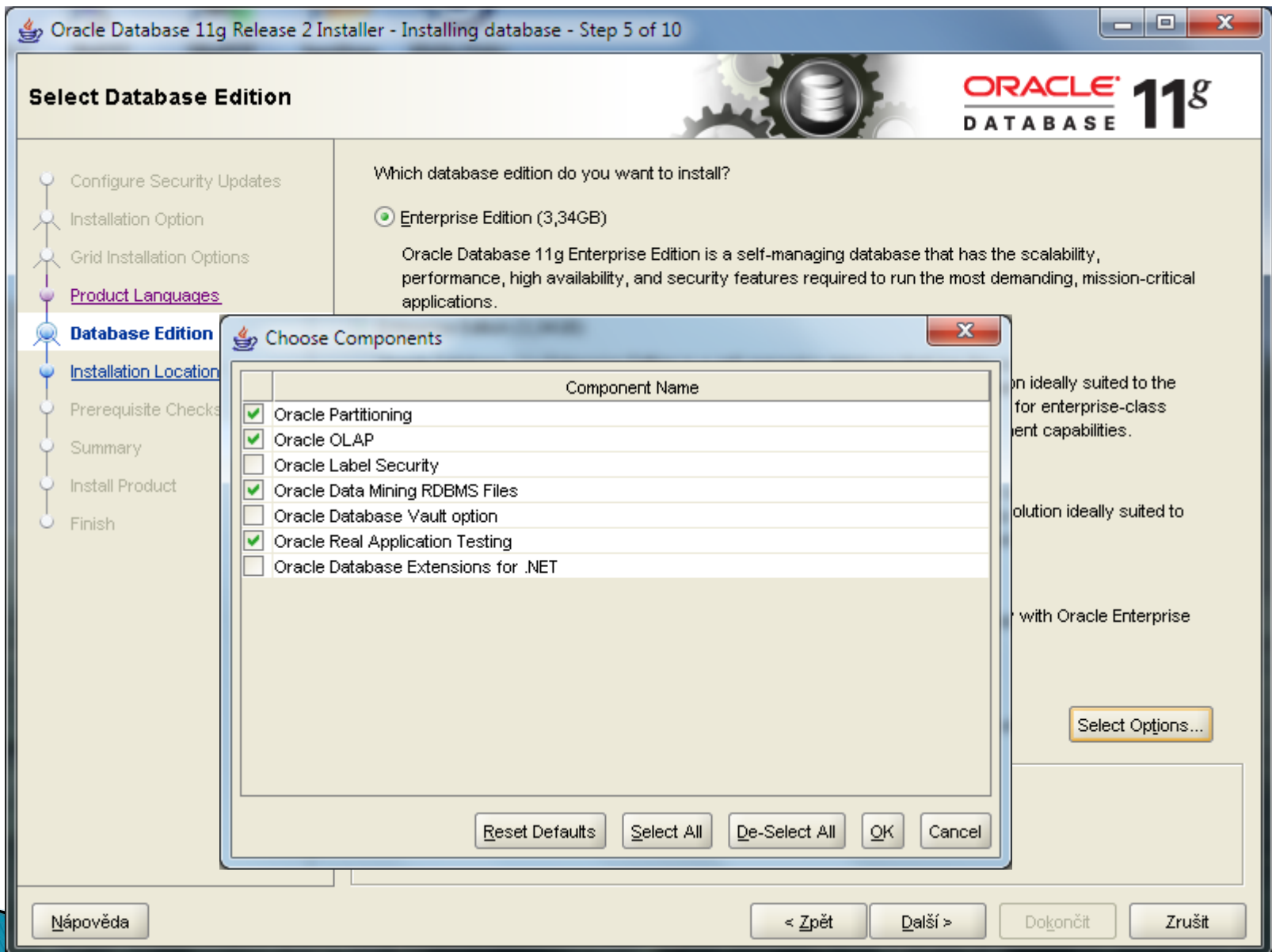
Instalace databázového serveru

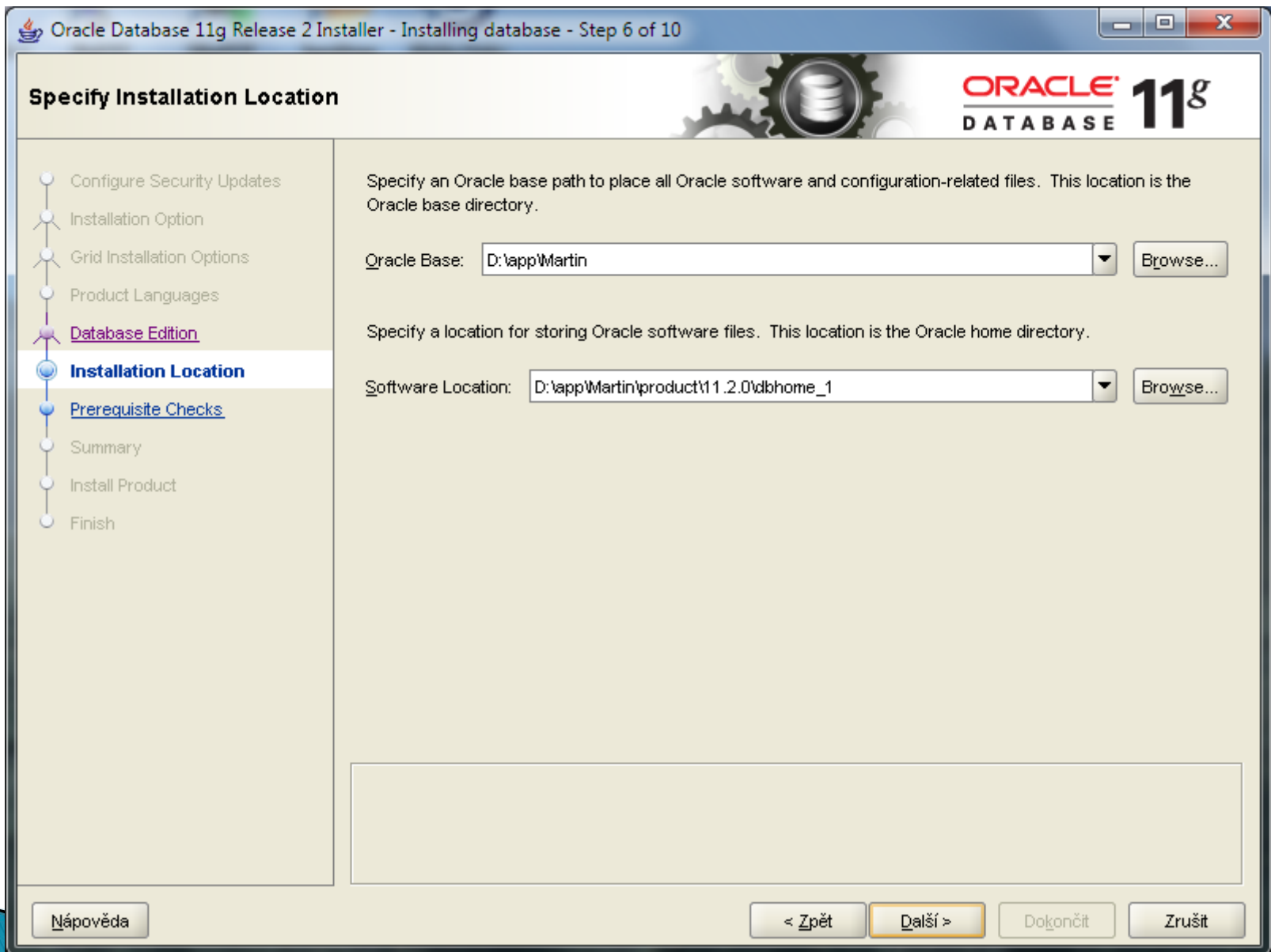
▶ Volby instalace clusteru (gridu)

- jediná instance databázového serveru
 - databázový server si spravuje svoji databázi
- Real Application Clusters
 - jednu databázi může spravovat několik databázových serverů, které tvoří cluster (grid)

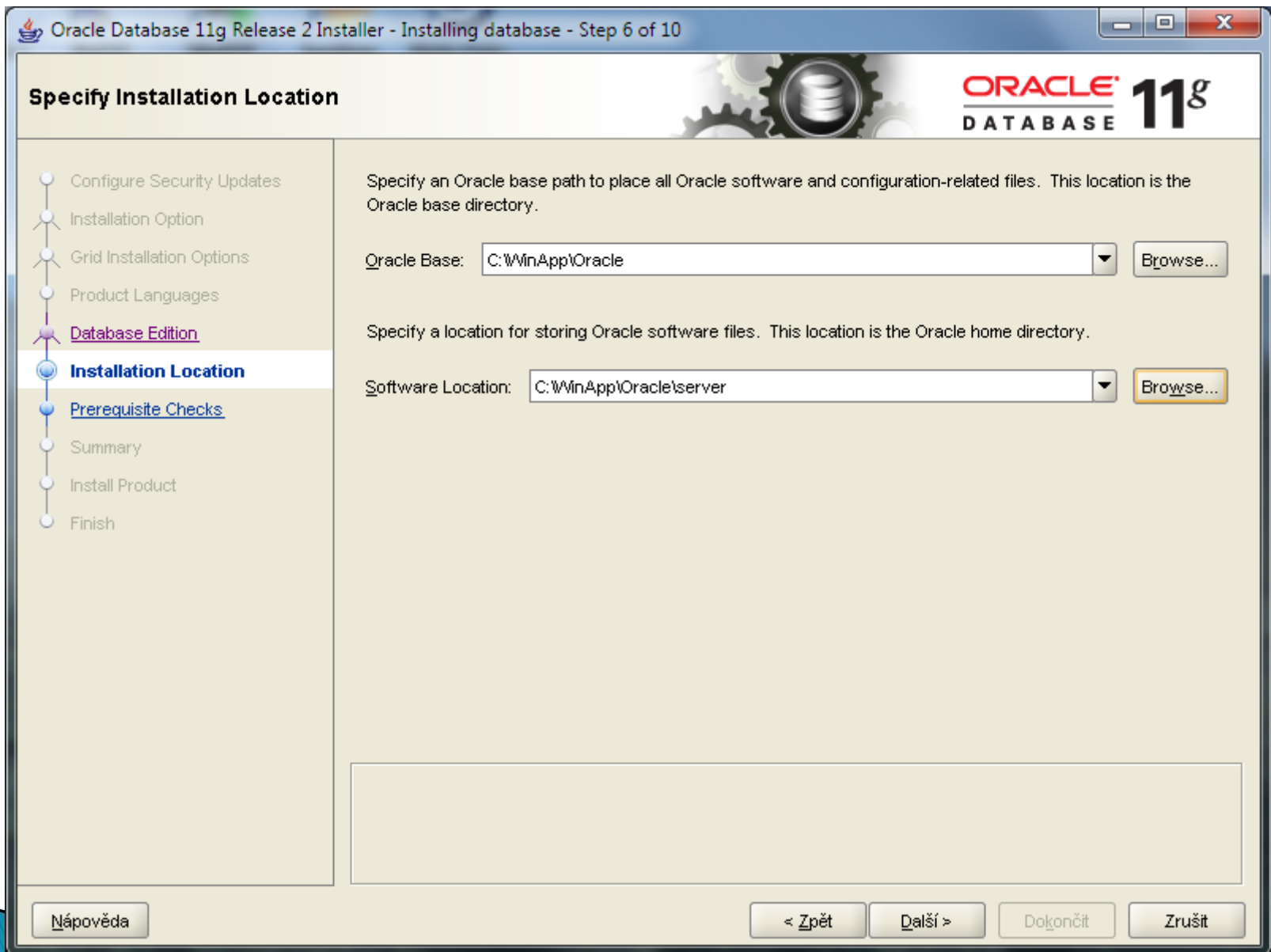

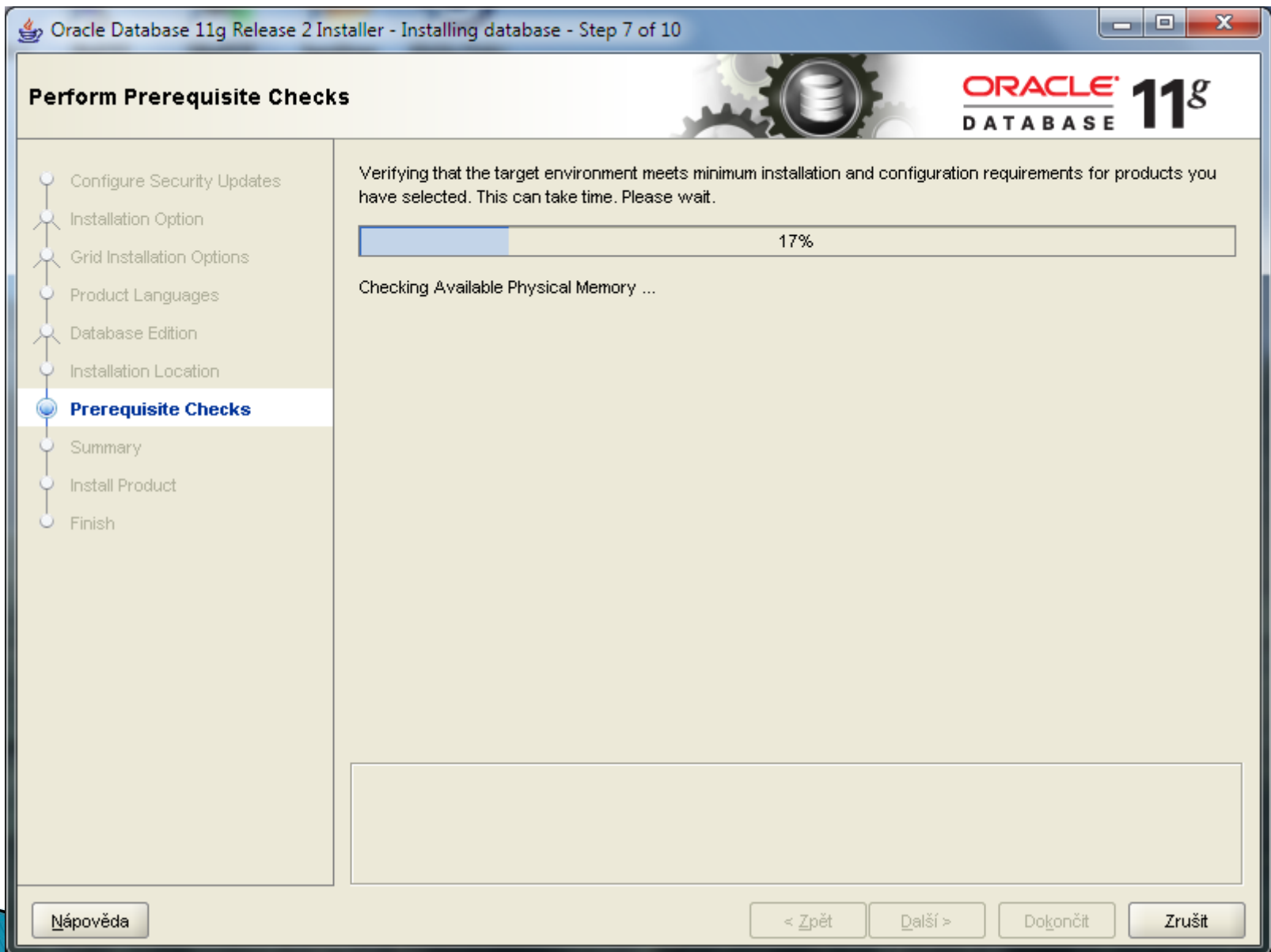

Instalace databázového serveru

- ▶ kam databázový server nainstalovat?
 - **určitě NE:** C:\Program Files\Oracle
 - **lépe:** adresář neobsahující dlouhé názvy
- ▶ dvě proměnné prostředí OS
 - ORACLE_BASE – adresář, kde se nachází další složky SŘBD Oracle
 - ORACLE_HOME – adresář, kam se bude instalovat databázový server

Instalace databázového serveru

- ▶ Kontrola požadavků
- ▶ kontroluje se
 - fyzická paměť
 - volná fyzická paměť
 - velikost odkládacího (swap) souboru
 - velikost volného místa v dočasném (temp) adresáři
 - architektura
 - velikost proměnné prostředí OS: `PATH`
- ▶ nalezené nedostatky lze ignorovat

Oracle Database 11g Release 2 Installer - Installing database - Step 7 of 10

Perform Prerequisite Checks

ORACLE DATABASE 11g

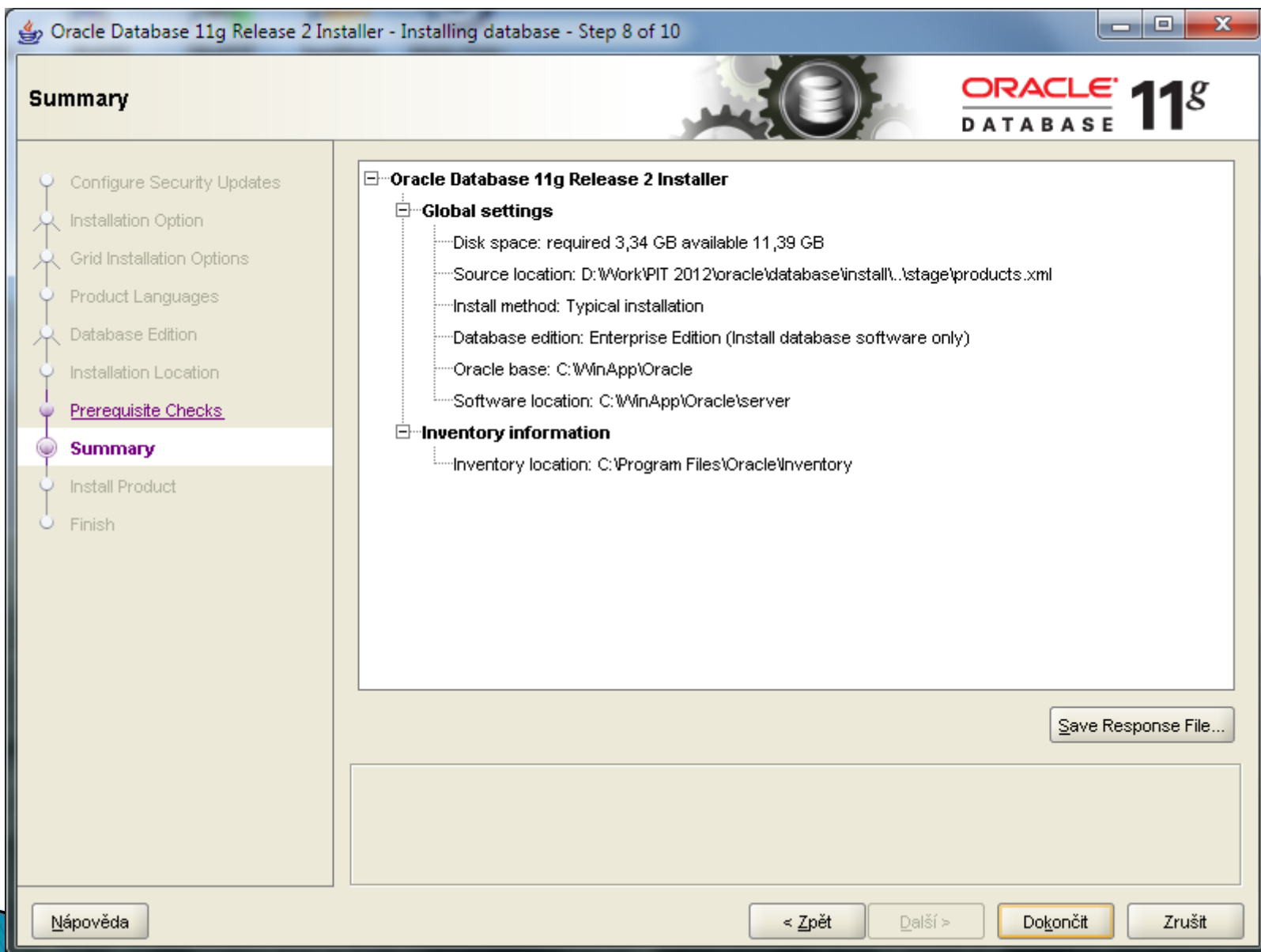
All minimum requirements are satisfied. You may proceed with the installation.

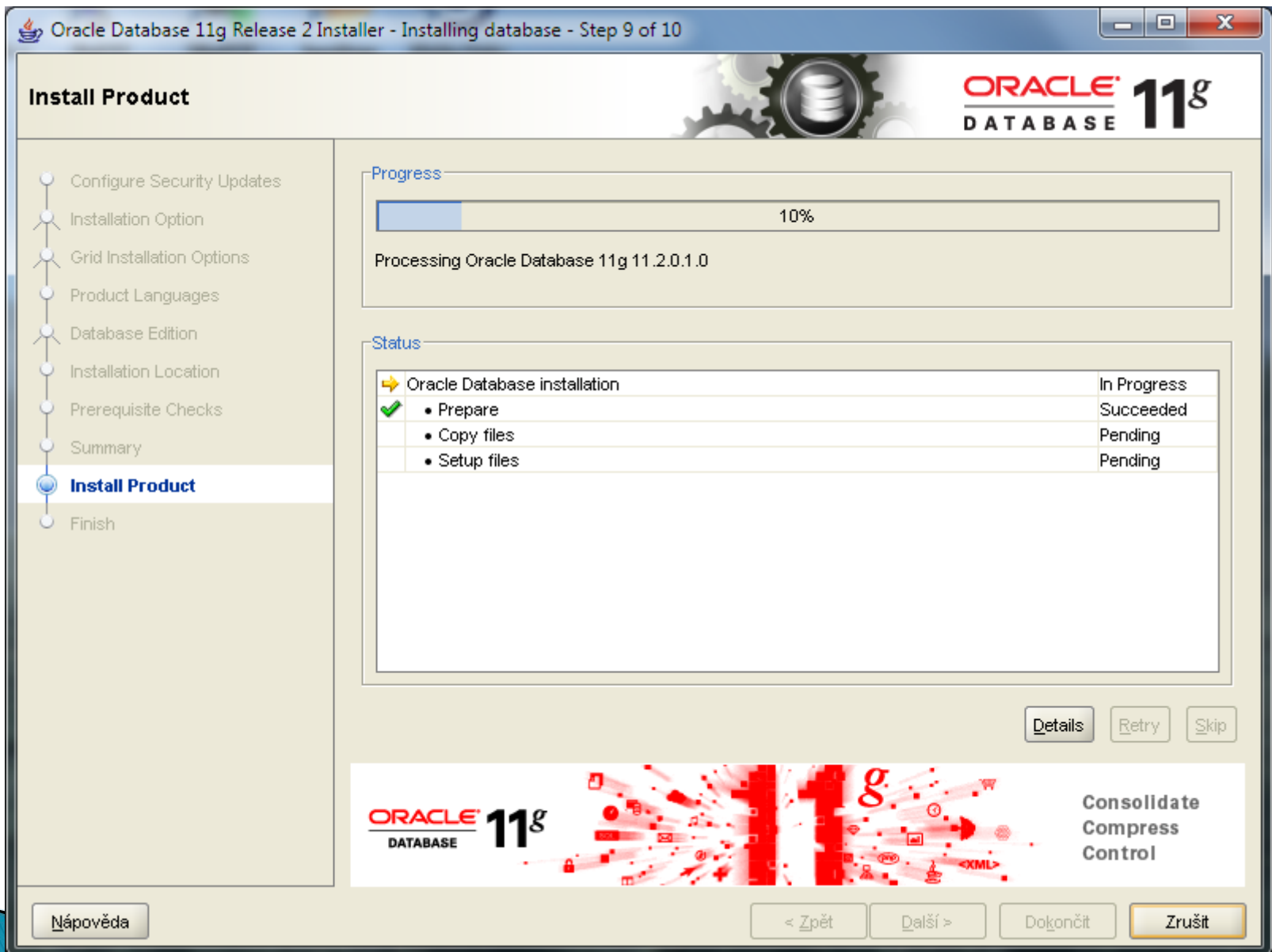
Ignore All

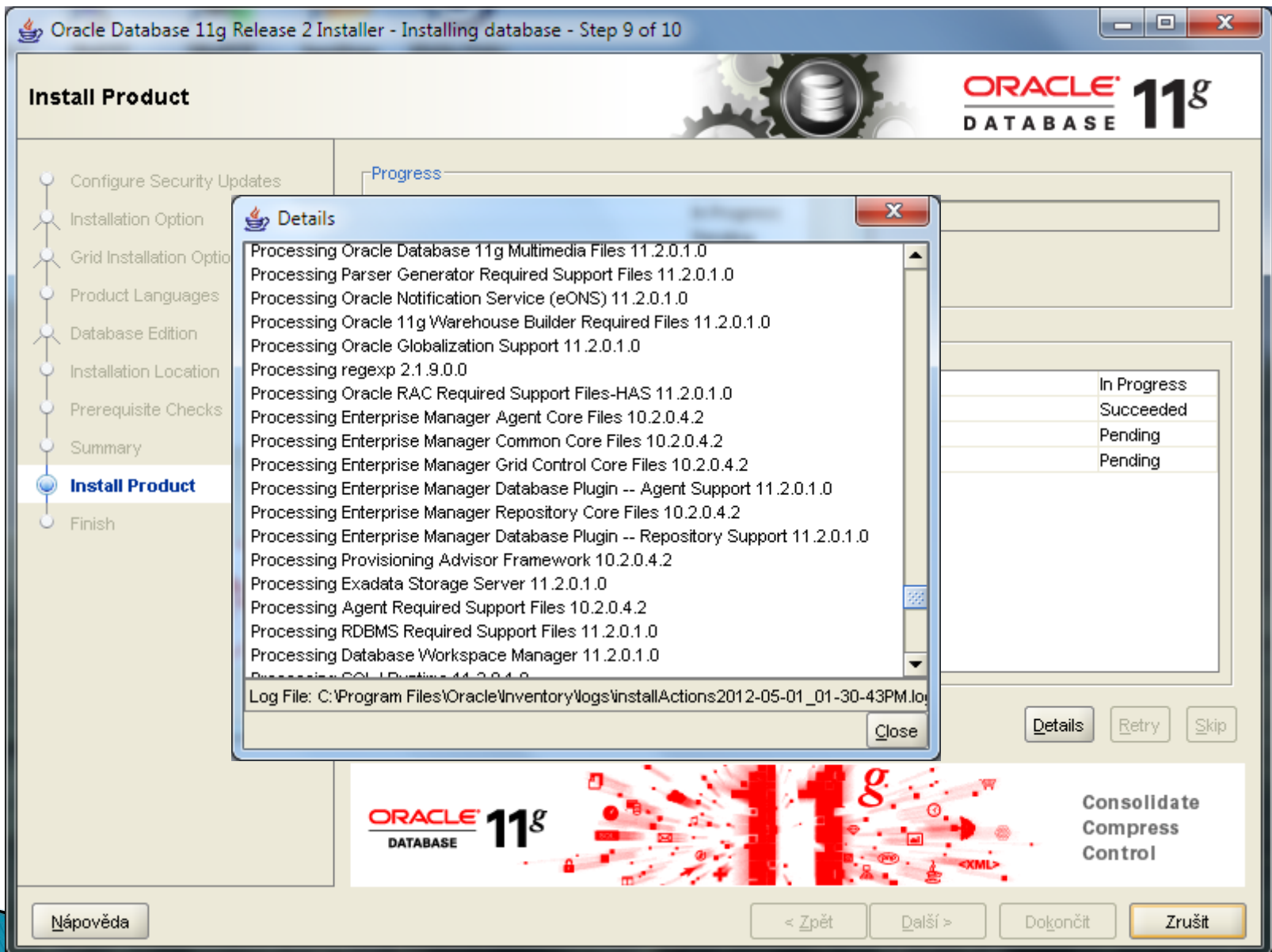
Checks	Status	Fixable
Checks Physical Memory Available Physical Memory Swap Size Free Space Free Space: NB-ZIMA:C:\Users\Martin\AppData\Local\Temp Architecture Environment variable: "PATH"	Succeeded	

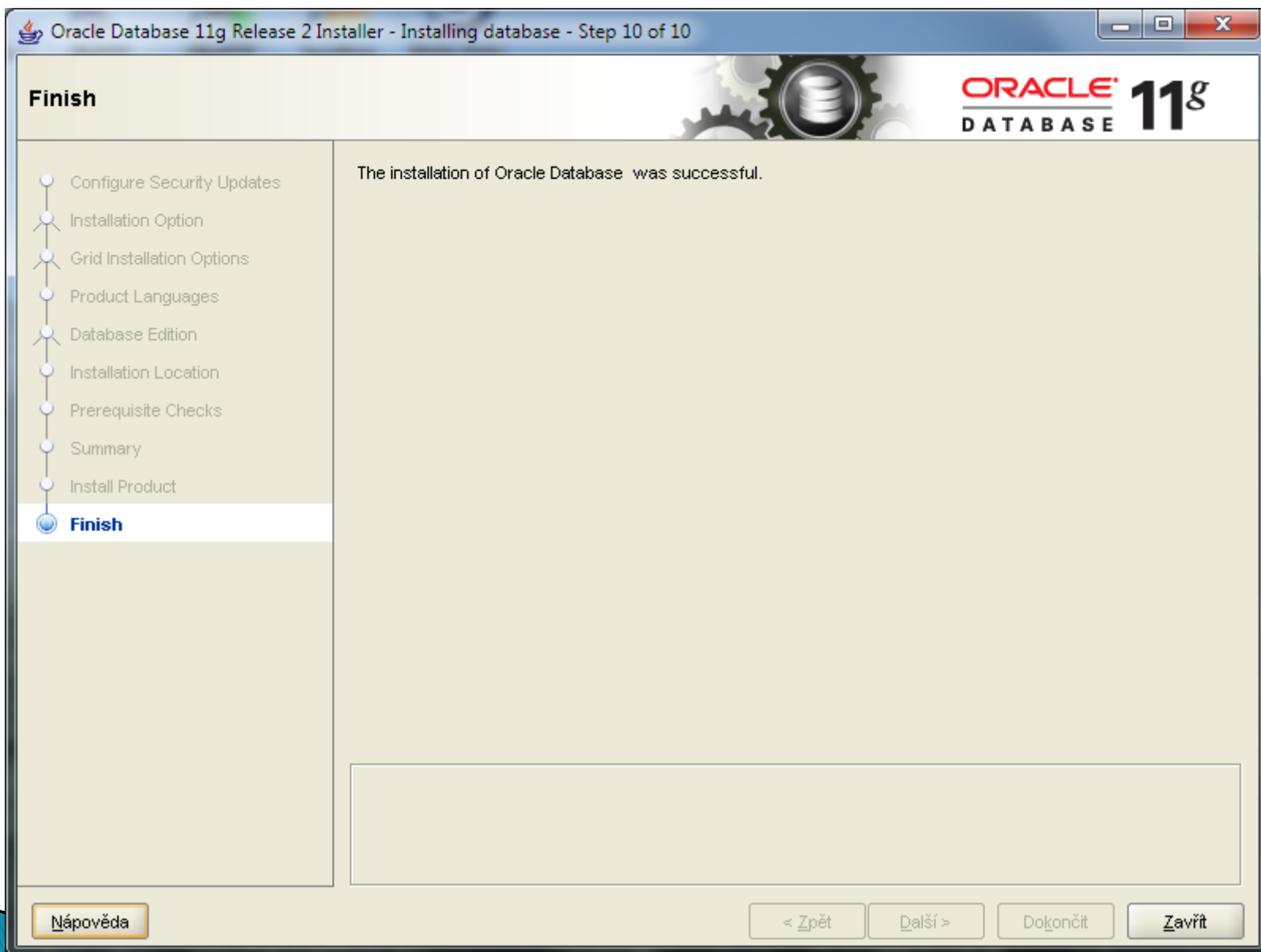
This is a prerequisite condition to test whether the system has at least 922MB (944128.0KB) of total physical memory. [\(more details\)](#)

Expected Value : 922MB (944128.0KB)
Actual Value : 1,9902GB (2086880.0KB)

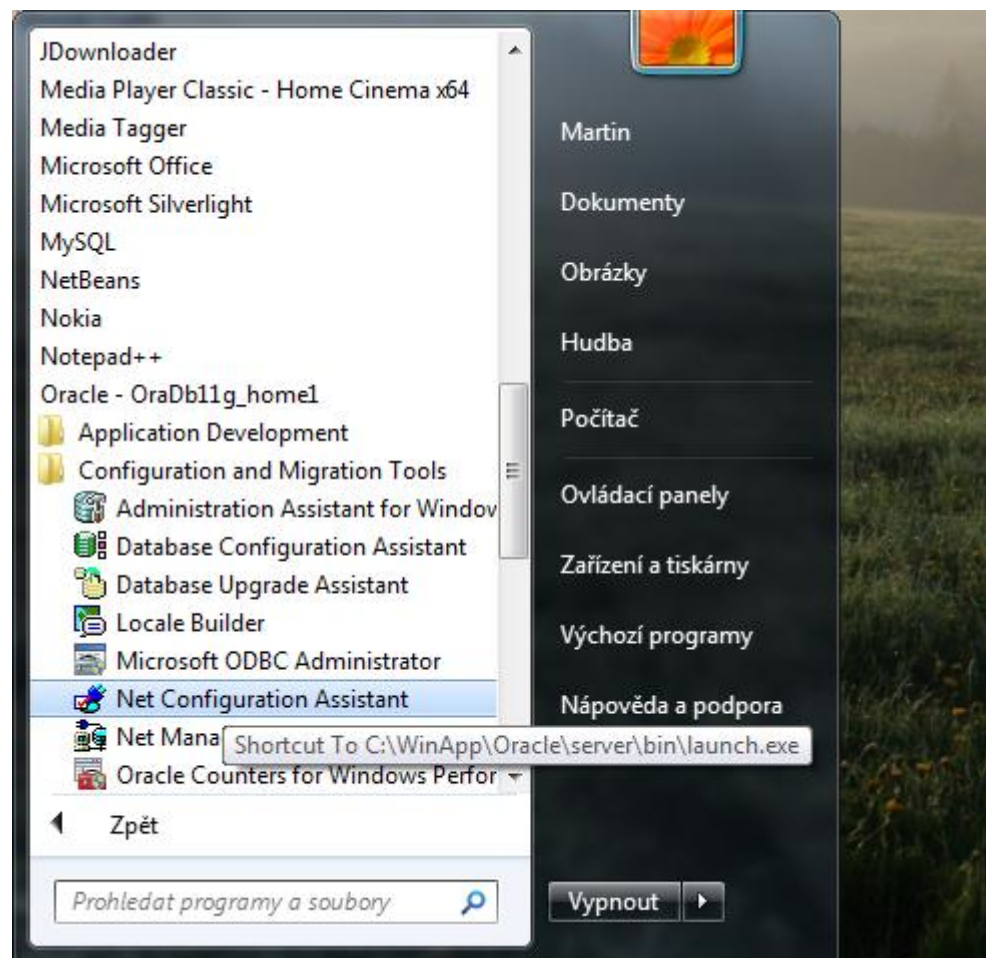

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ **Vytvoření listeneru (posluchač)**
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

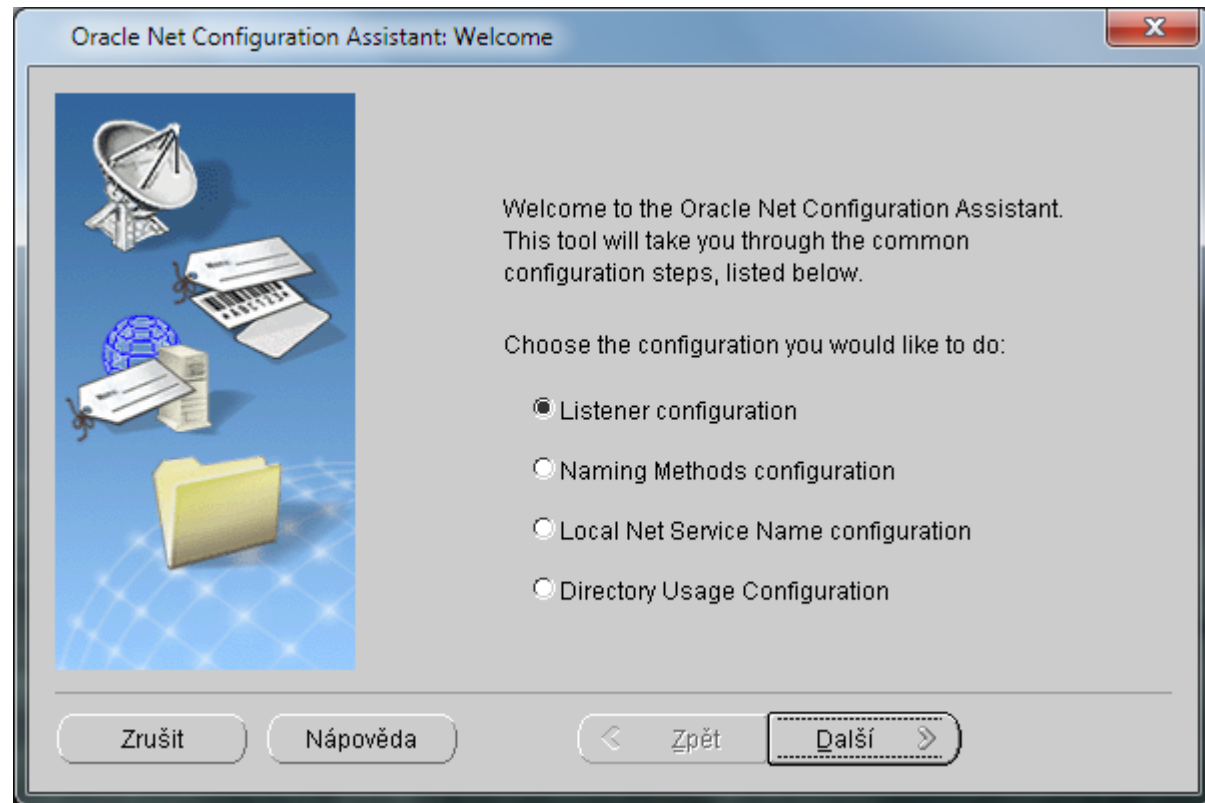
Oracle Net Listener

- ▶ služba OS, posluchač připojení k databázi
- ▶ z nabídky Start spustíme Oracle Net Configuration Assistant

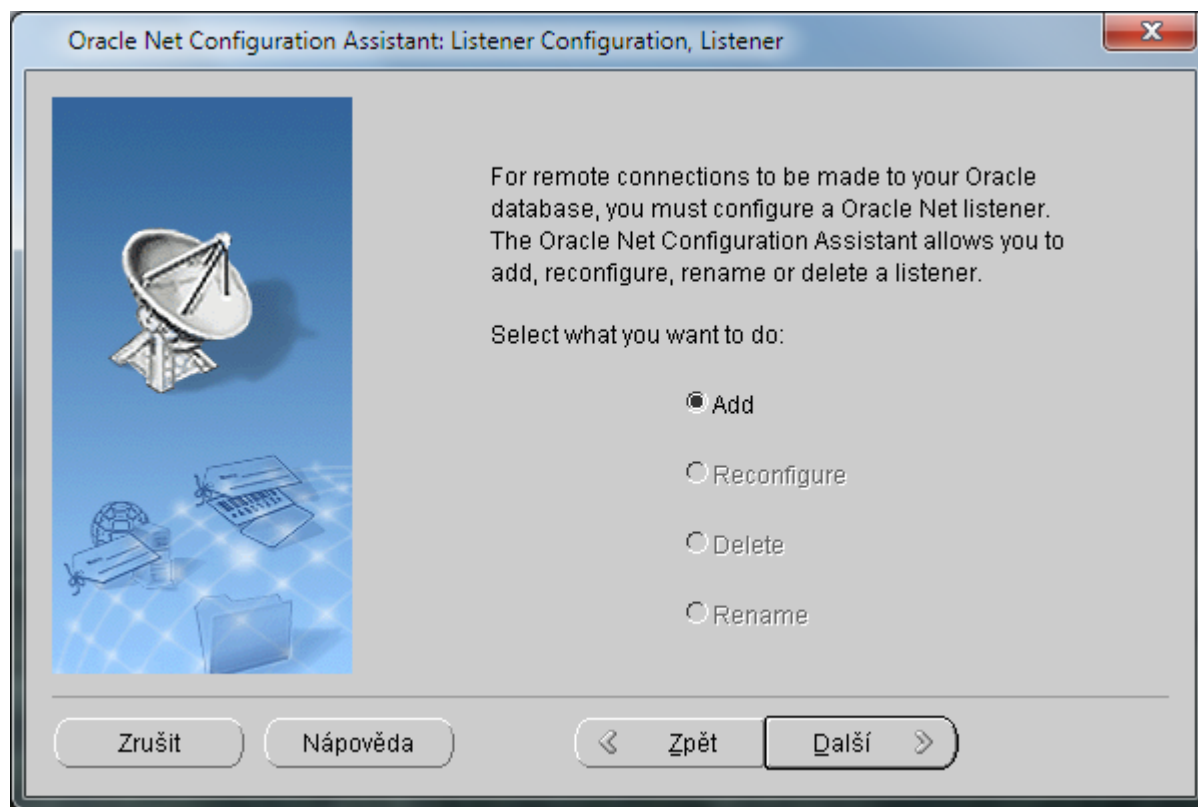
Oracle Net Listener

- ▶ chceme konfigurovat *Listener*

Oracle Net Listener

- ▶ Listener přidáme – stačí jen jeden

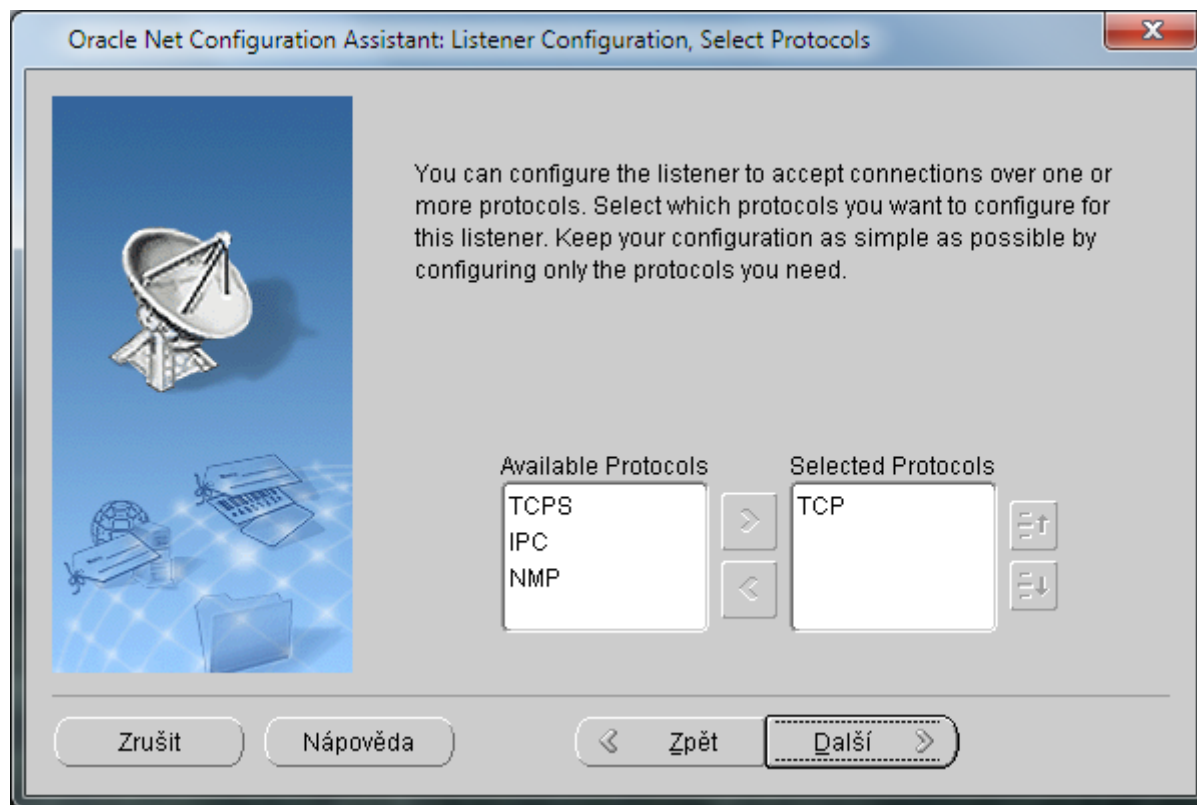
Oracle Net Listener

- ▶ proces (službu) pojmenujeme, výchozí je LISTENER

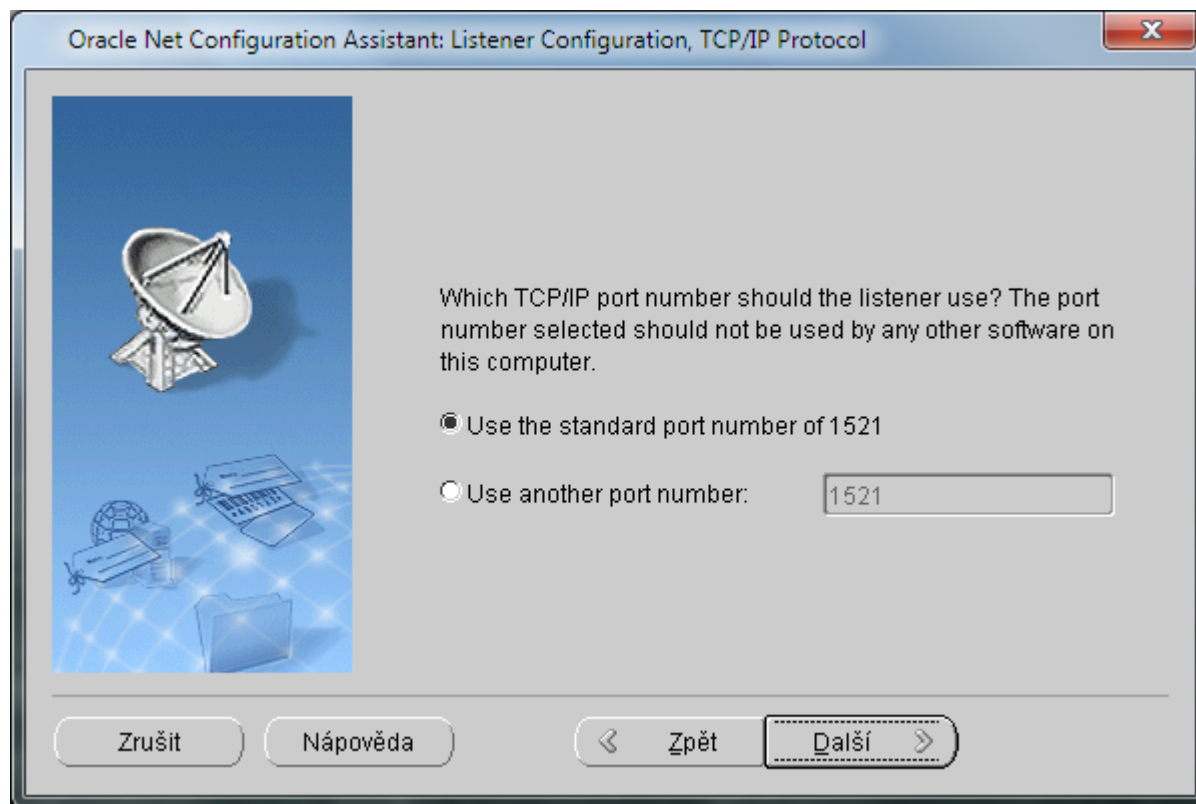
Oracle Net Listener

- ▶ vybereme protokol pro komunikaci – obvykle se používá TCP

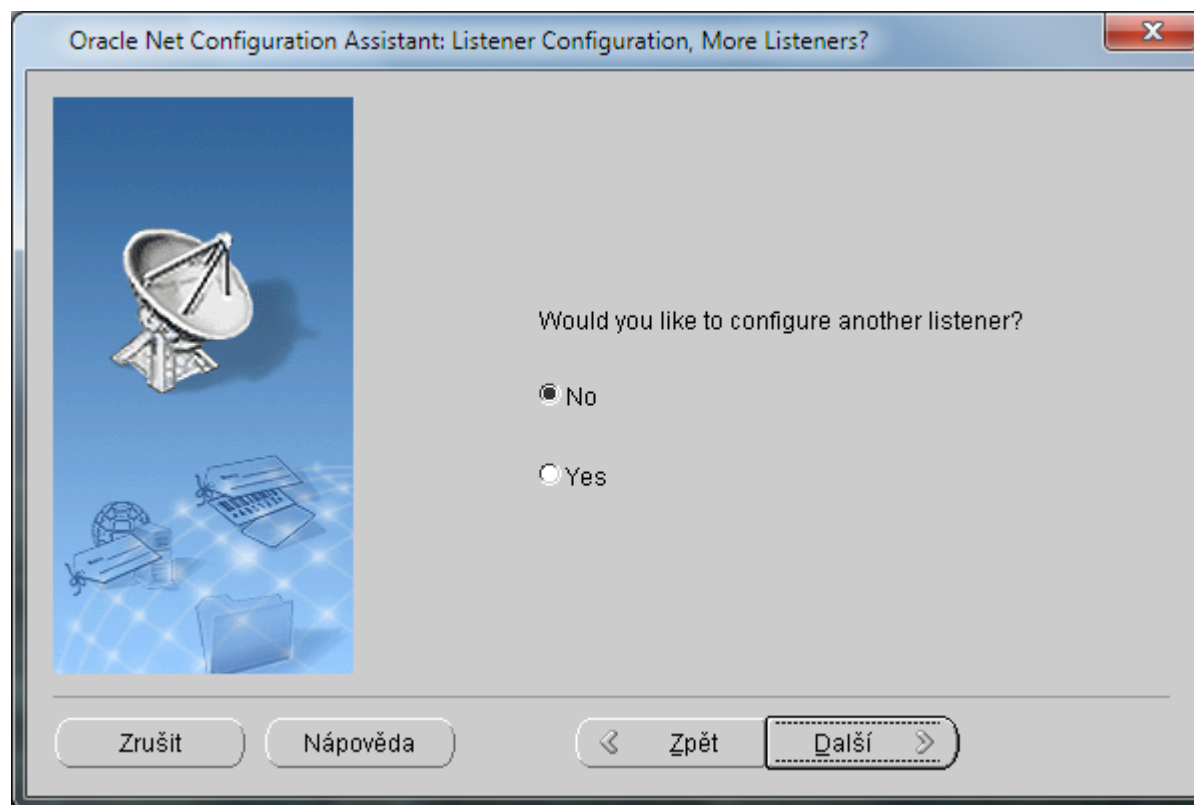
Oracle Net Listener

- ▶ TCP/IP protokol vyžaduje číslo portu, na kterém bude komunikace probíhat

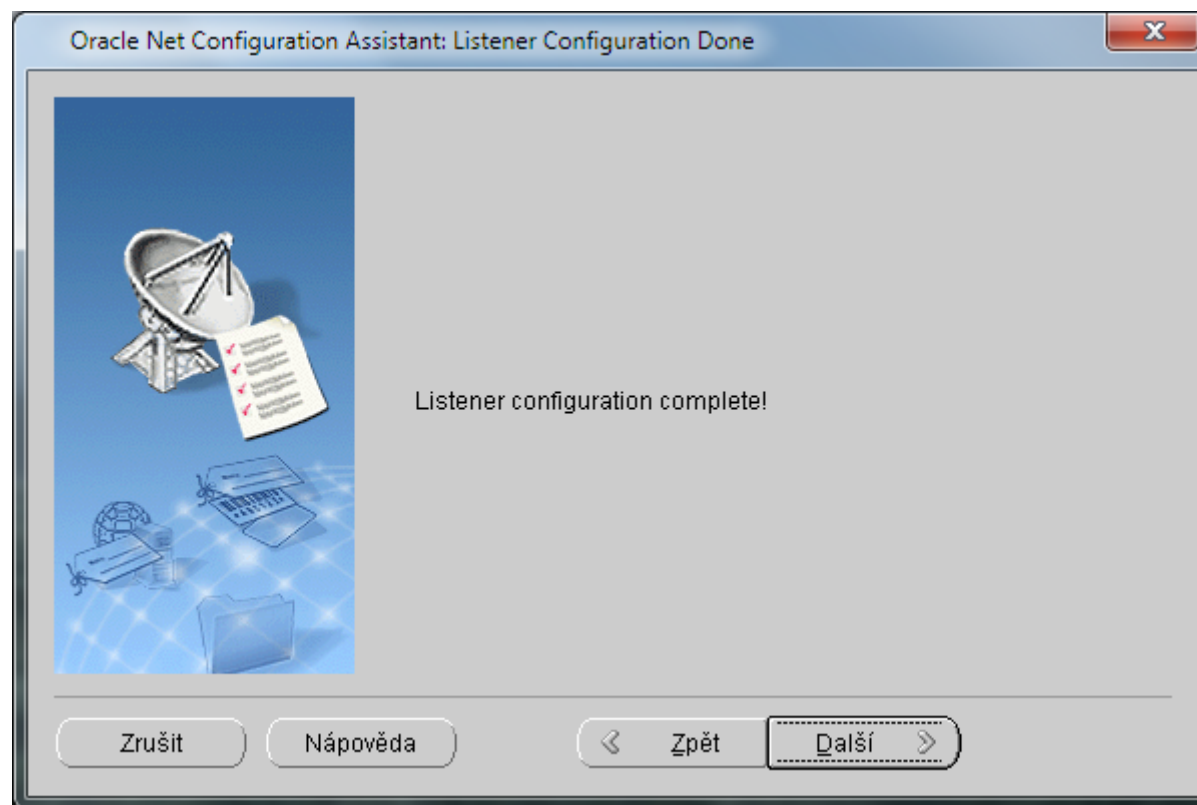
Oracle Net Listener

- ▶ a jak již bylo řečeno, další listener není třeba

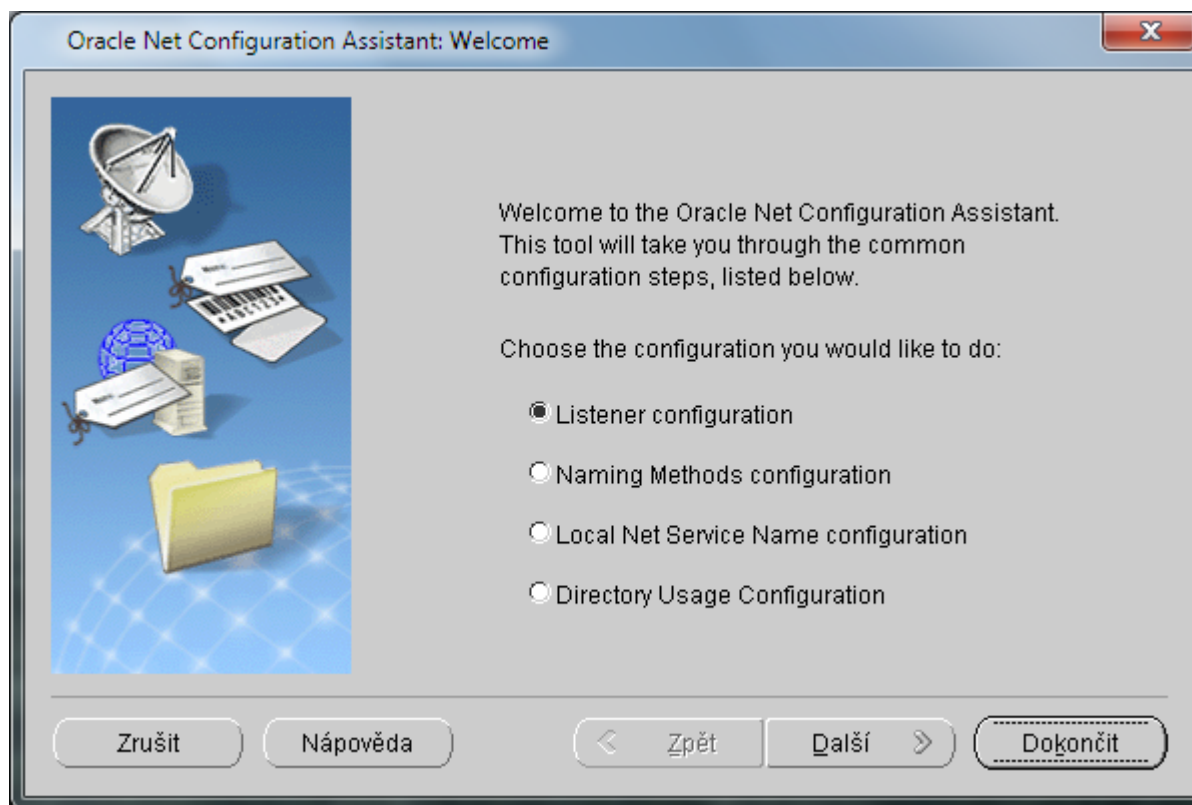
Oracle Net Listener

- ▶ konfigurace dokončena, služba bude vytvořena a spuštěna

Oracle Net Listener

- ▶ k Oracle Net Configuration Assistantu se vrátíme ještě jednou, zatím ho ukončíme

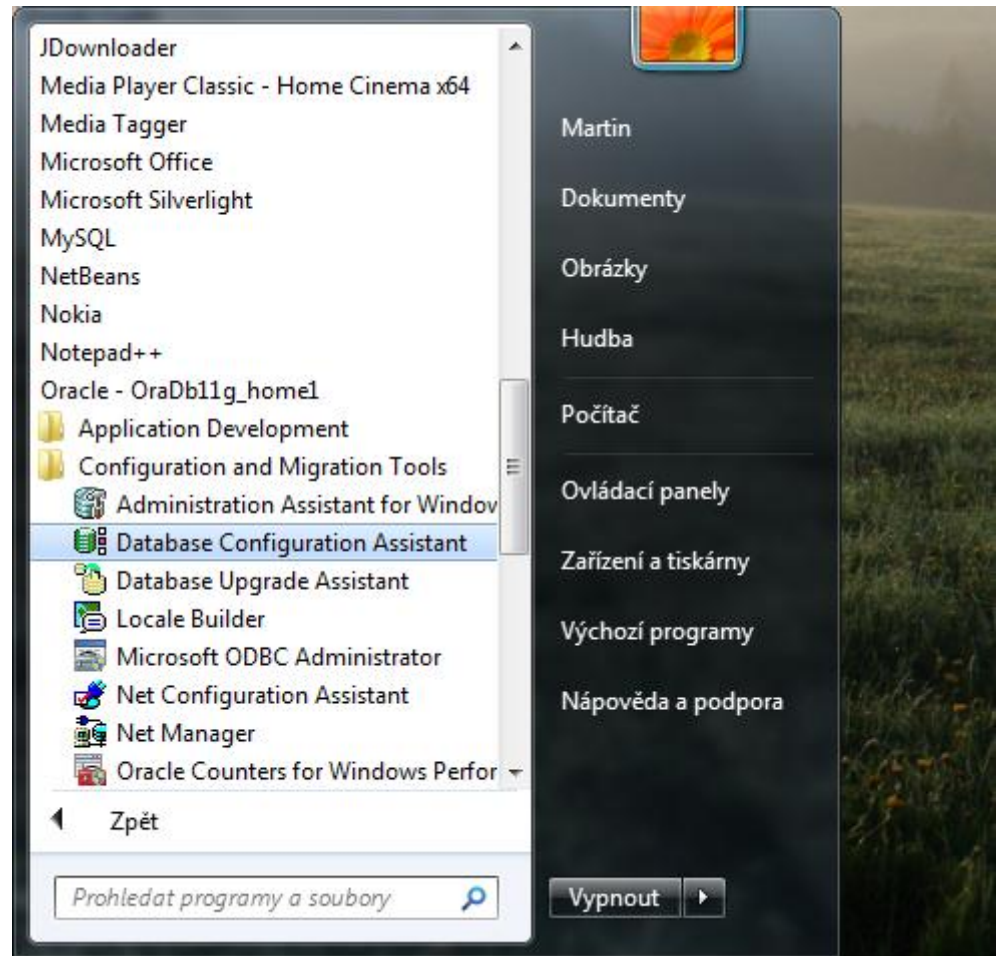

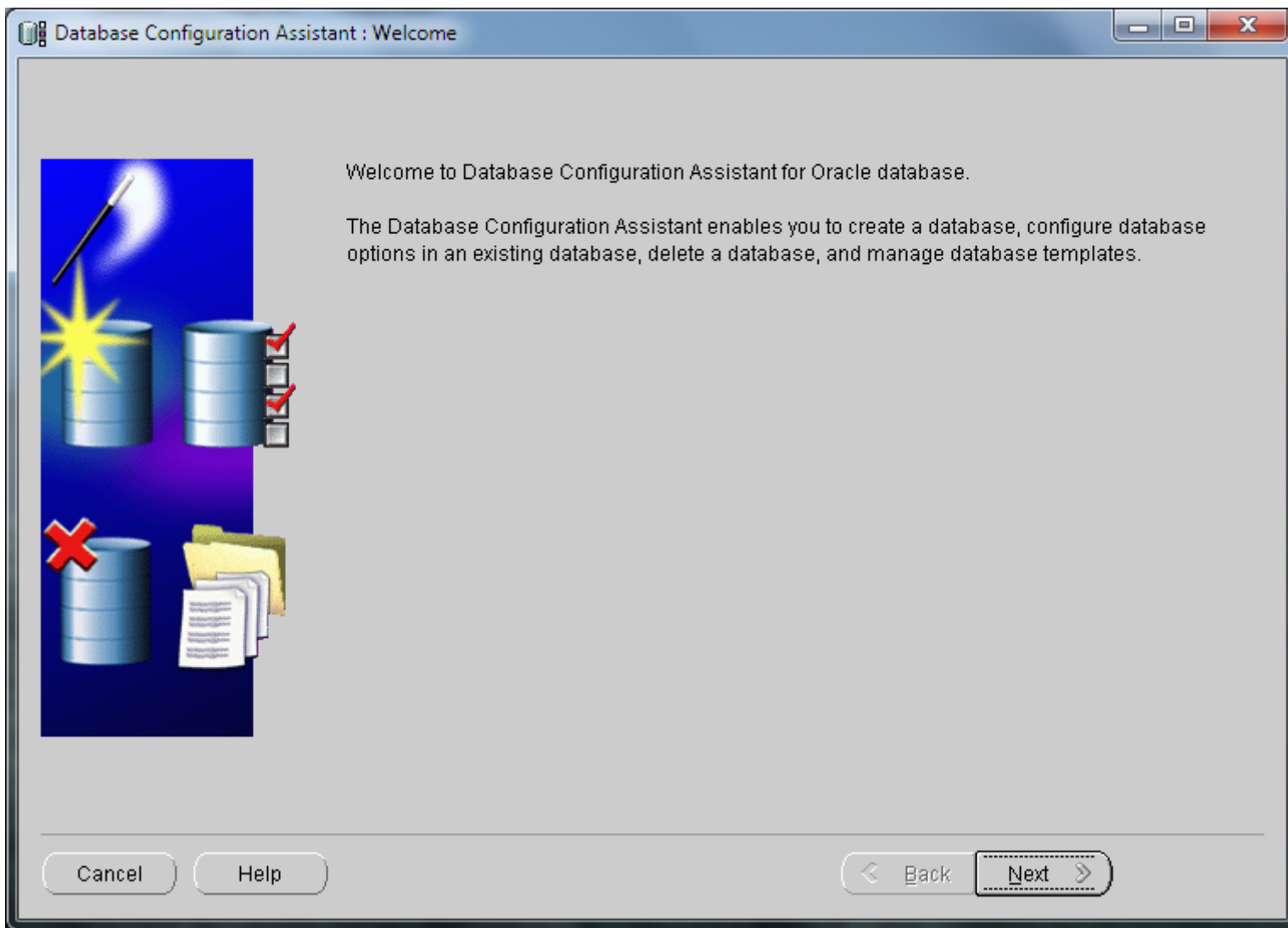
Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

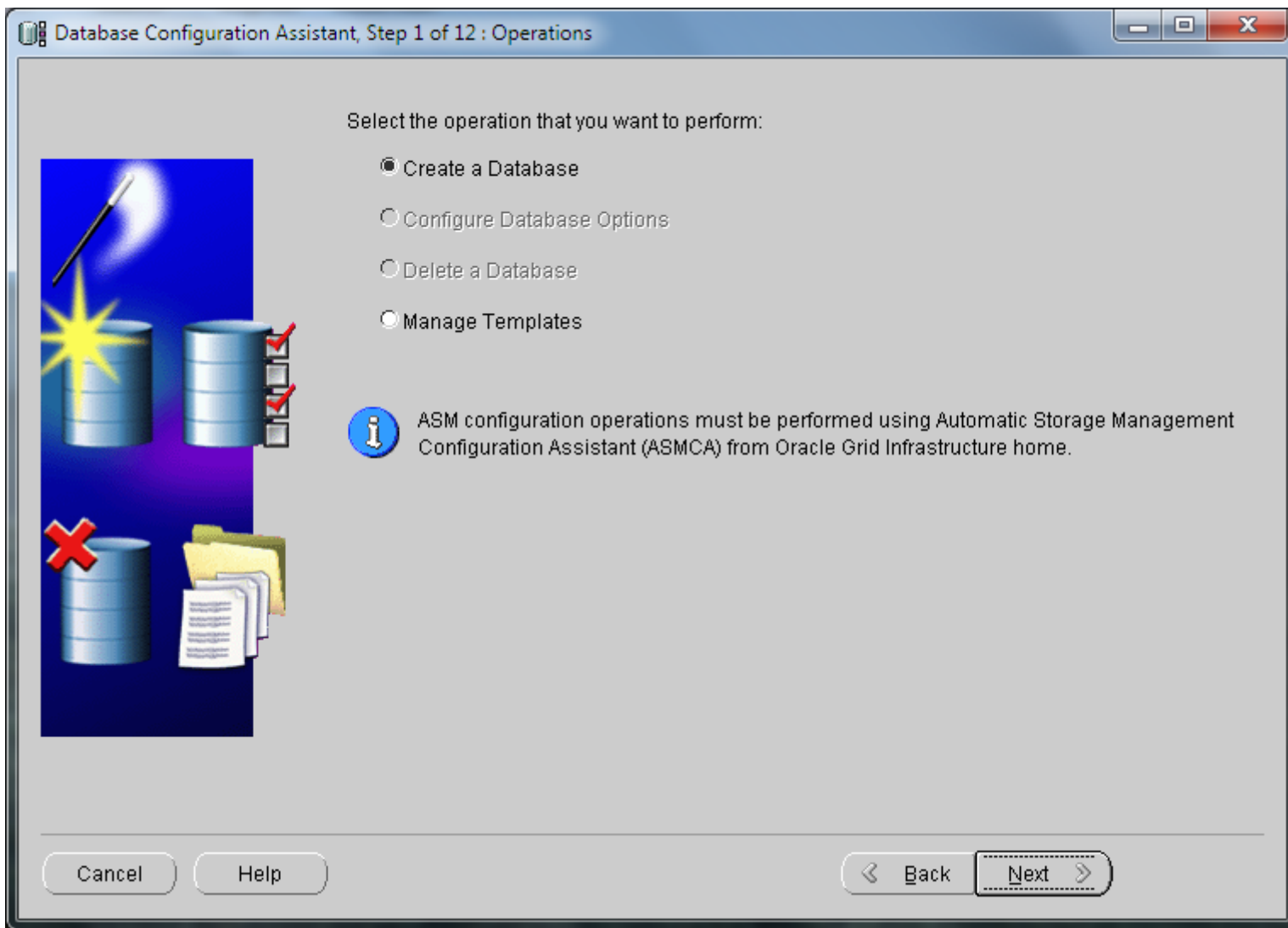
- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ **Vytvoření instance databáze**
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

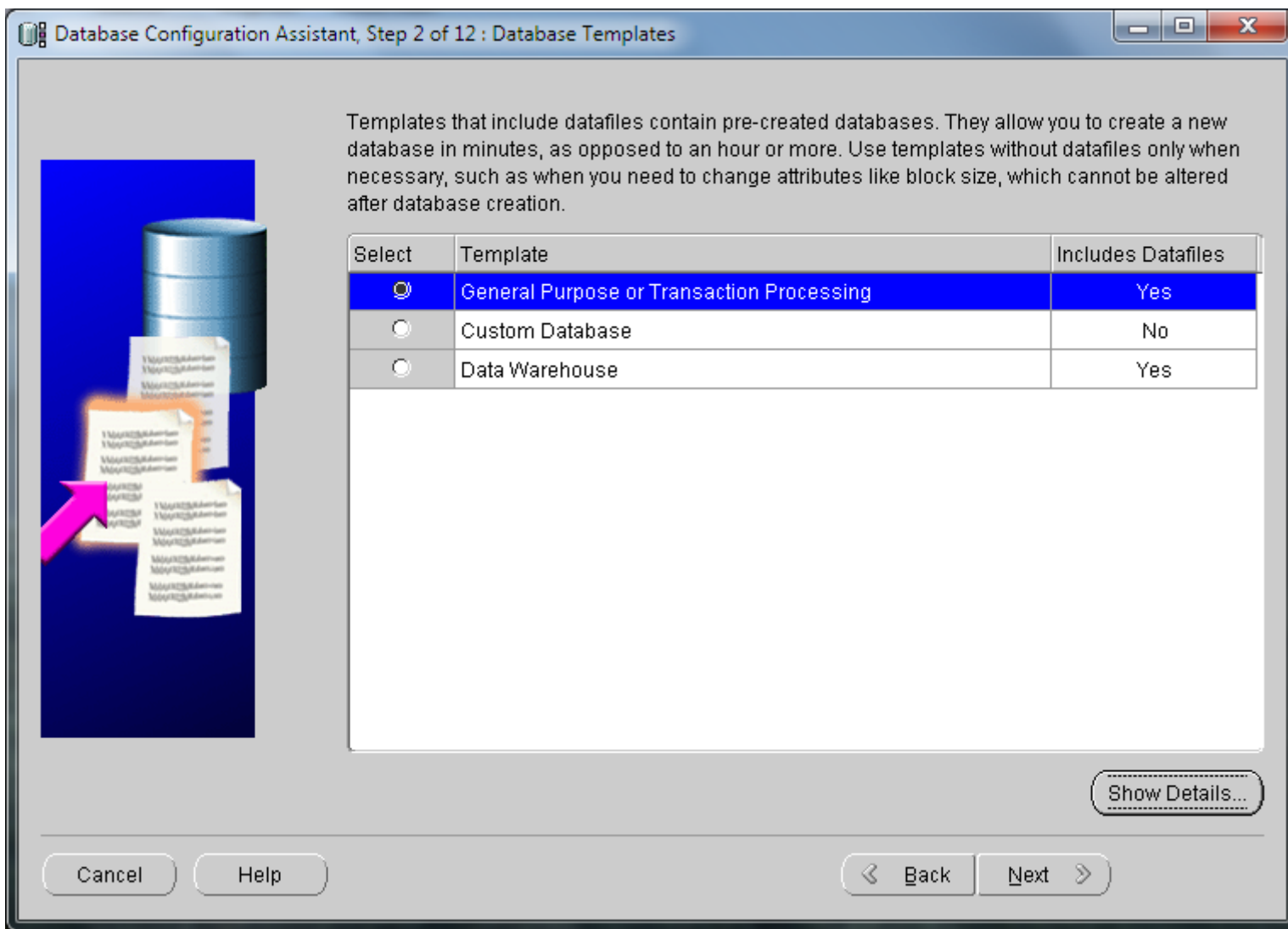
Vytvoření instance databáze

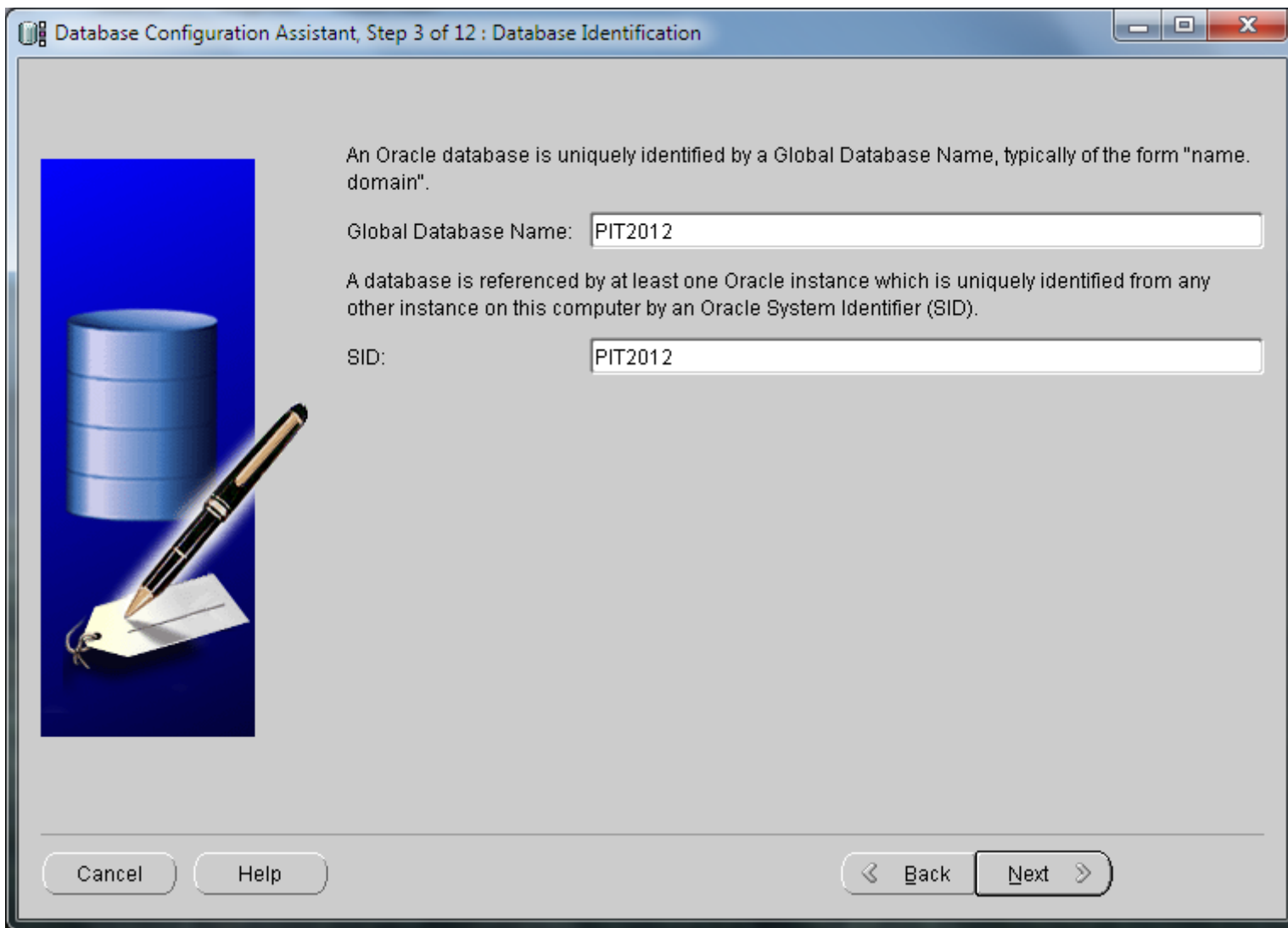
- ▶ z nabídky Start spustíme Oracle Database Configuration Assistant

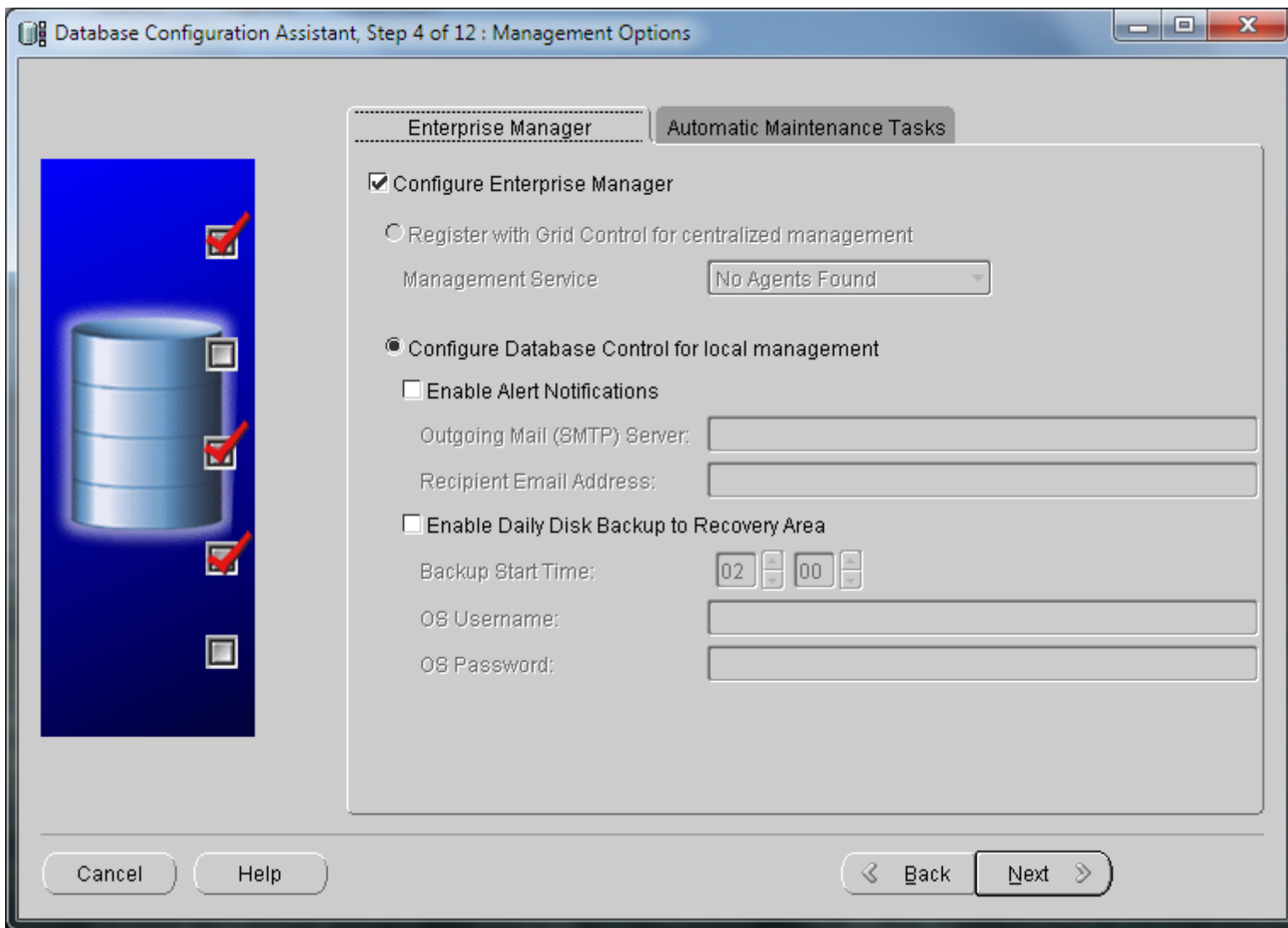

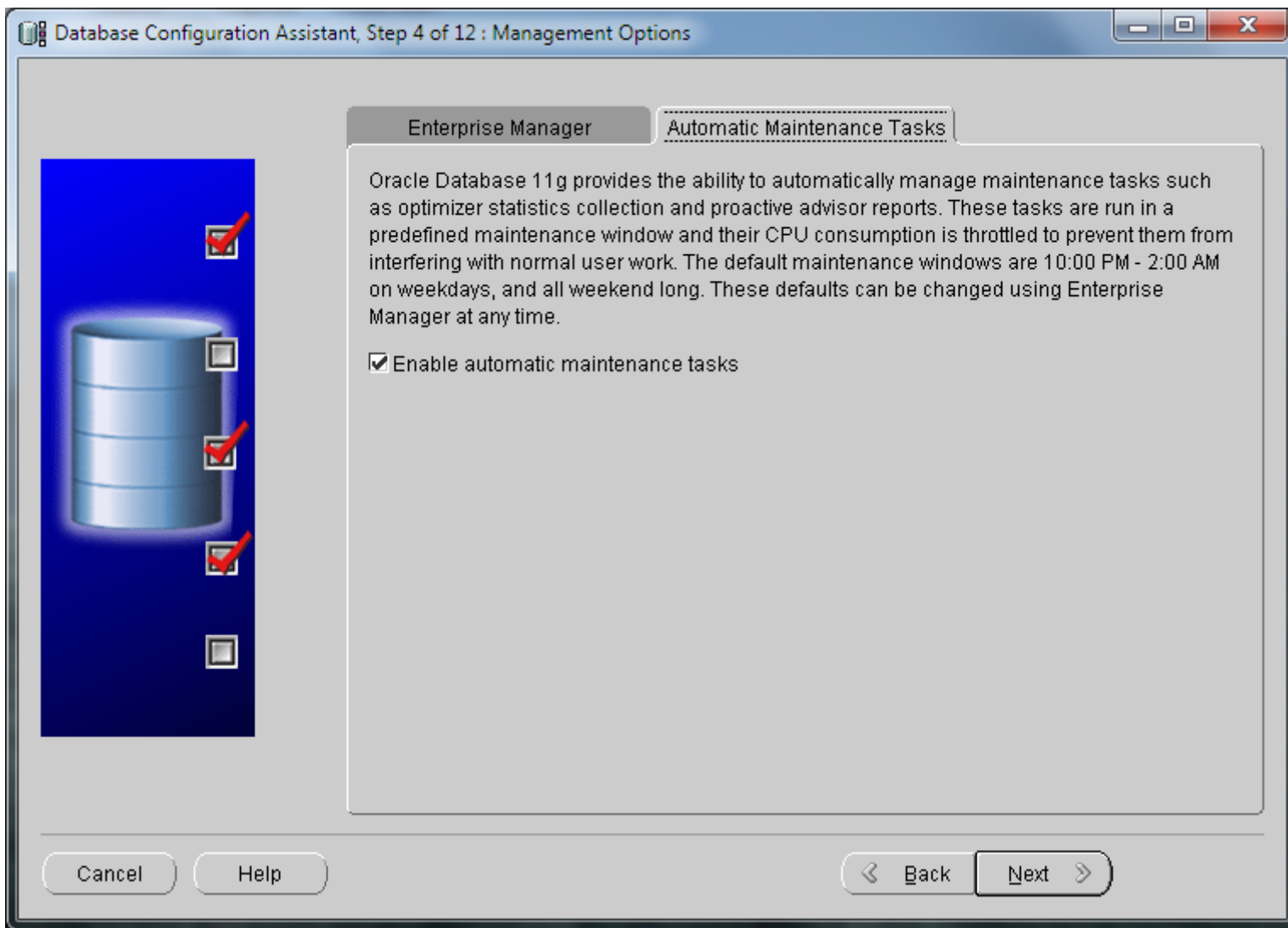
Vytvoření instance databáze

- ▶ Globální název databáze
 - unikátní pojmenování v rámci Oracle světa
 - může obsahovat doménu (např. `fav.zcu.cz`)
 - první část by se měla krýt se SID
- ▶ SID (Oracle System Identifier)
 - unikátní pojmenování databáze
 - max. 8 alfanumerických znaků
 - lze uložit do proměnné prostředí `ORACLE_SID`

Vytvoření instance databáze

- ▶ Oracle Enterprise Manager
 - služba operačního systému
 - správa databáze prostřednictvím webu
 - zabezpečená komunikace, vyhrazen port
 - možnost zasílat si upozornění (alert) na e-mail
 - konfigurace automatického zálohování databáze
 - vyžaduje uživatelské jméno a heslo uživatele OS s příslušnými oprávněními

Database Configuration Assistant, Step 5 of 12 : Database Credentials

For security reasons, you must specify passwords for the following user accounts in the new database.

Use Different Administrative Passwords

User Name	Password	Confirm Password
SYS		
SYSTEM		
DBSNMP		
SYSMAN		

Use the Same Administrative Password for All Accounts

Password:

Confirm Password:

Vytvoření instance databáze

- ▶ Administrátorské účty
 - vyšší bezpečnost = různá hesla
- ▶ Správci databáze
 - SYS – nejvyšší správce databáze
 - SYSTEM – superuživatel
- ▶ Správci Enterprise Manageru
 - SYSMAN – správce EM
 - DBSNMP – monitoruje databázi

Database Configuration Assistant, Step 5 of 12 : Database Credentials

For security reasons, you must specify passwords for the following user accounts in the new database.

Use Different Administrative Passwords

User Name
SYS
SYSTEM
DBSNMP
SYSMAN

Use the Same Password for All Administrative Accounts

Password
 Confirm Password

Database Configuration Assistant

Password entered does not satisfy Oracle recommended password complexity policy. A password should have minimum of 8 characters in length. In addition, the password must contain at least one upper case character, one lower case character and one digit.

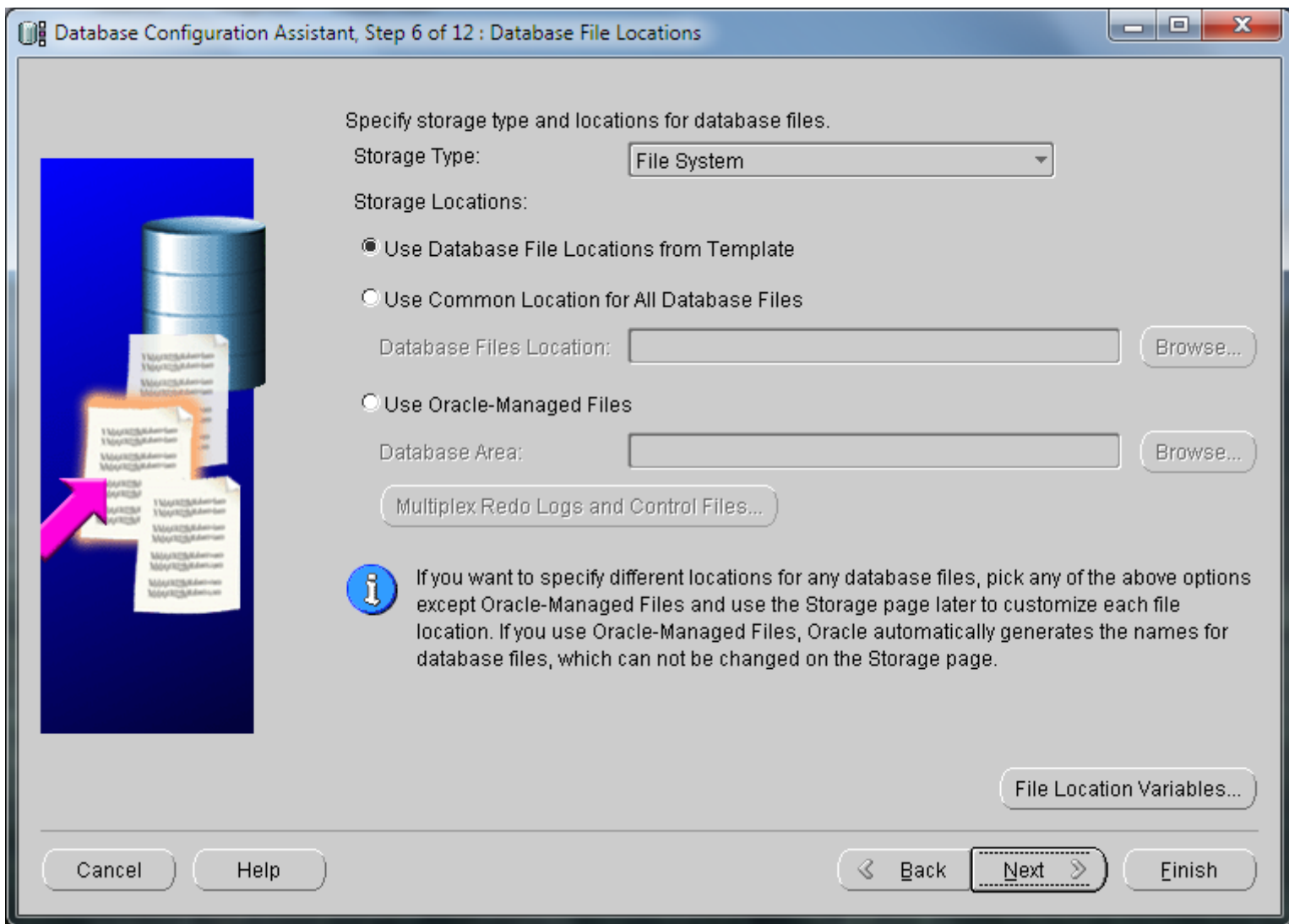
Do you want to continue?

Vytvoření instance databáze

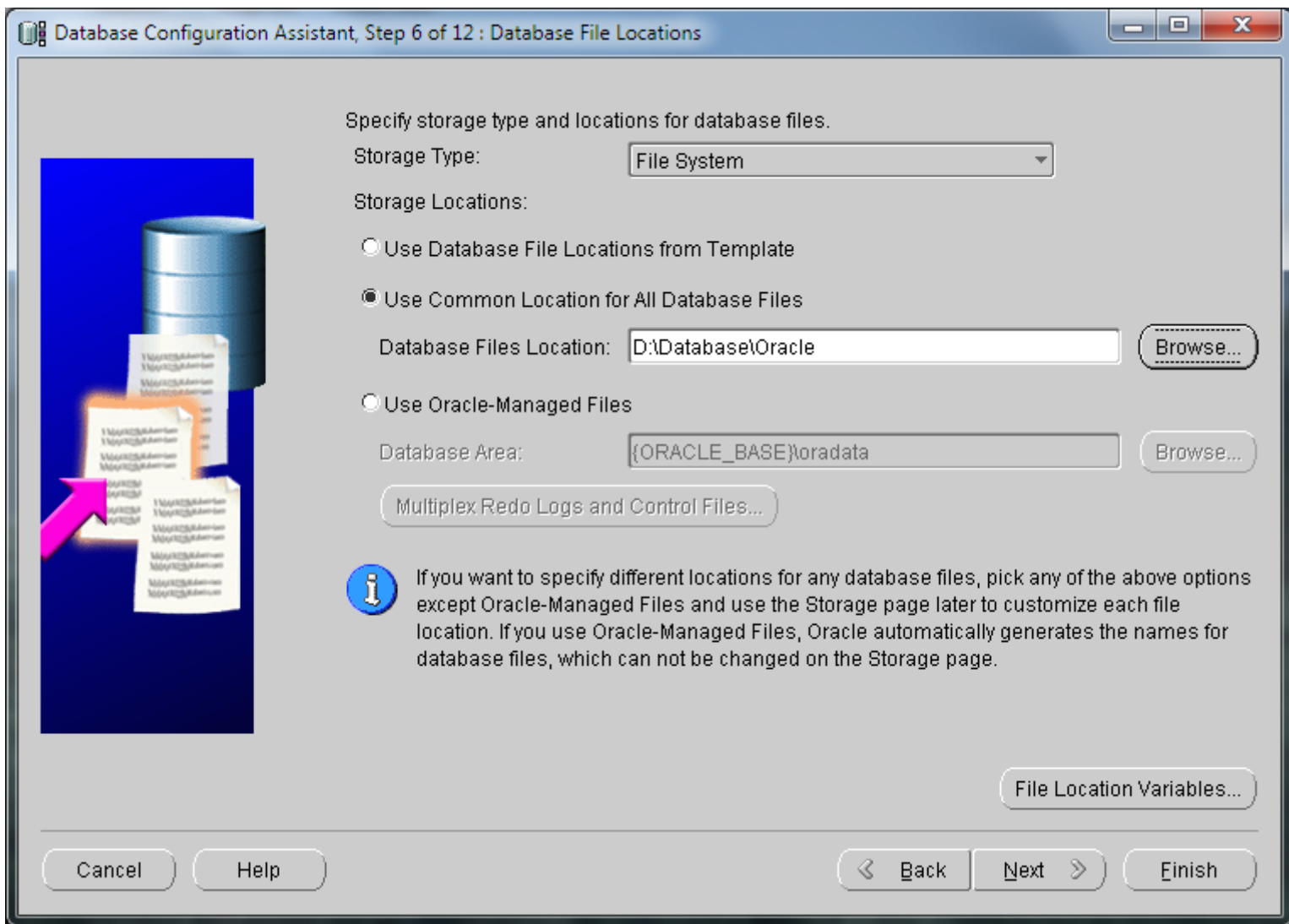
- ▶ bezpečné heslo
 - min. 8 znaků
 - min. 1 malé a 1 velké písmeno, 1 číslice
 - může obsahovat podtržítka (_)
 - musí začít písmenem

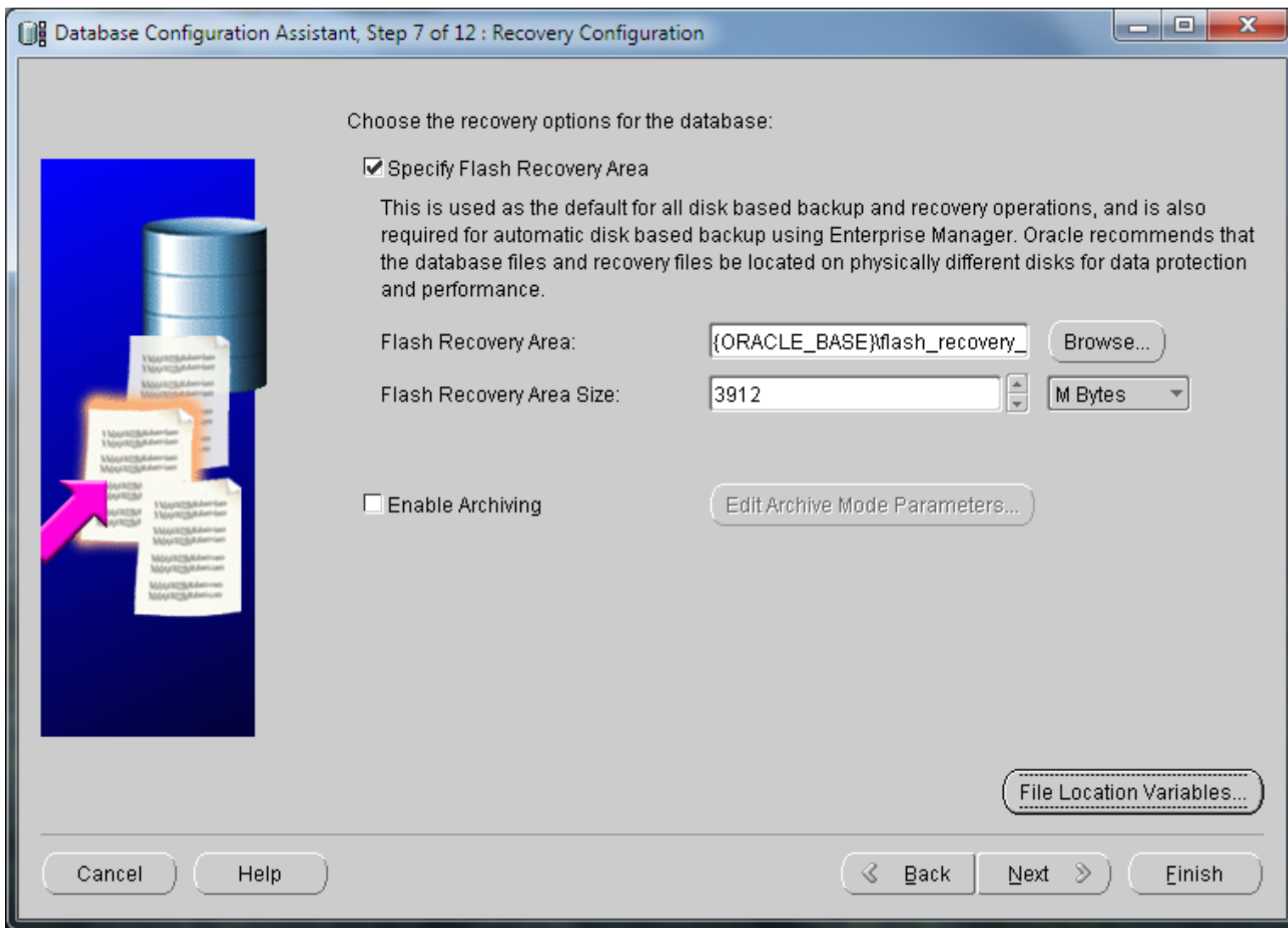
- ▶ bezpečnostní politika
 - platnost hesla 180 dní
 - 7 dní expirační doba
 - zablokování účtu po deseti neúspěšných pokusech přihlášení za sebou

Vytvoření instance databáze

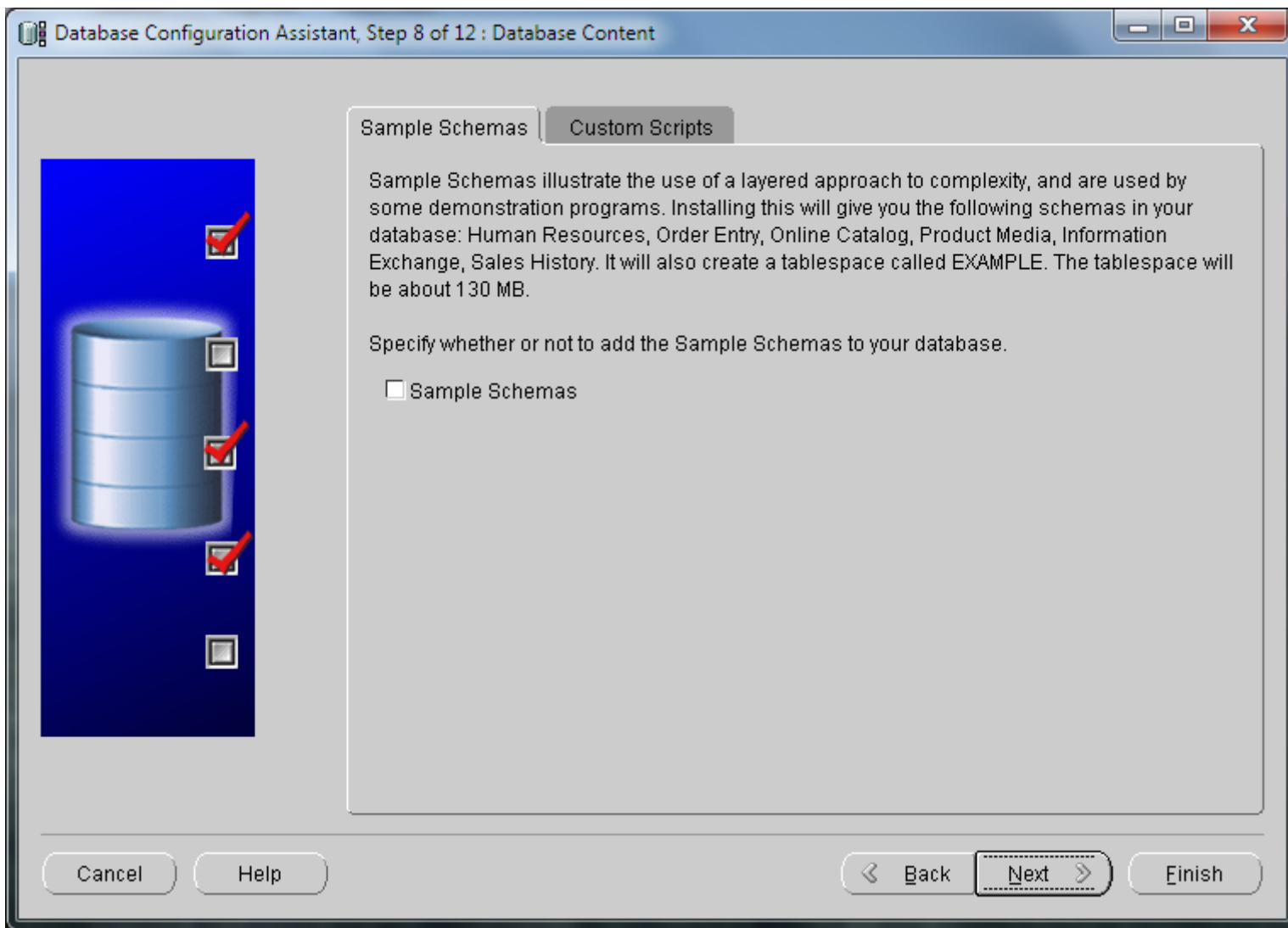
- ▶ fyzické umístění databáze – obvykle soubory
- ▶ podle šablony – databáze bude založena v adresáři `ORACLE_BASE\ORACLE_SID`
- ▶ zvolený adresář – téměř kdekoliv, problémové jsou síťové disky

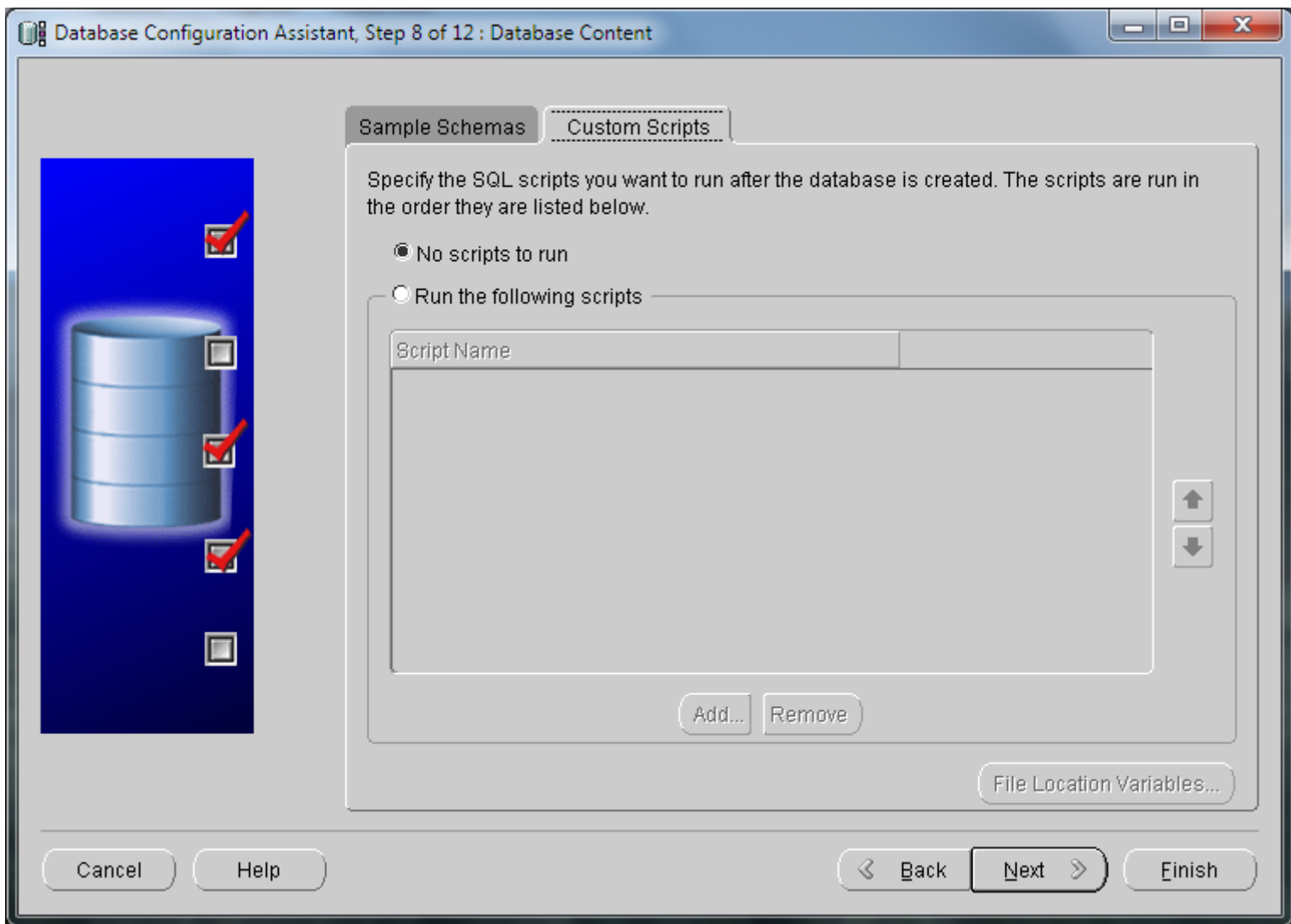
Vytvoření instance databáze

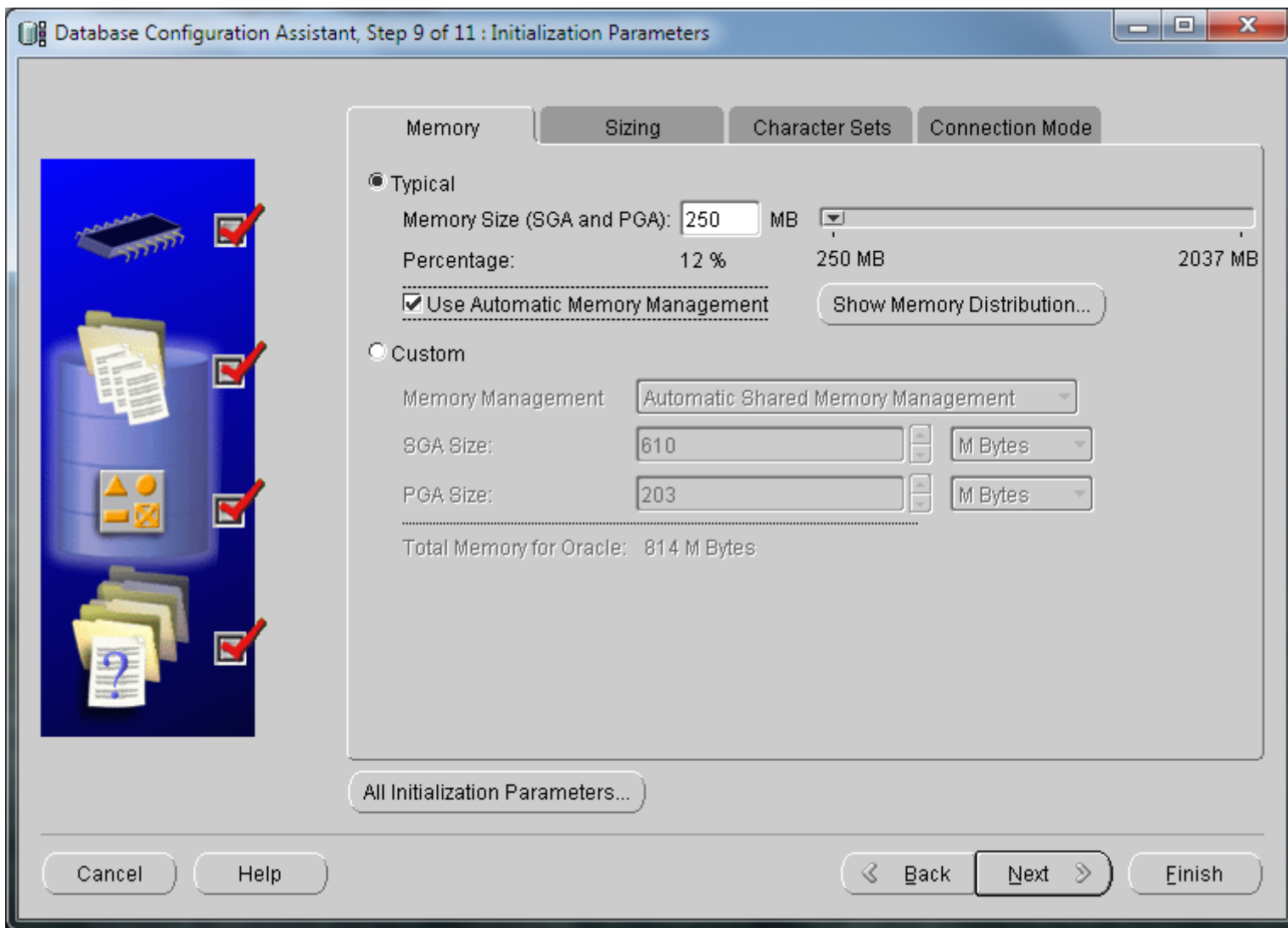
- ▶ konfigurace místa pro obnovu/opravu databáze po jejím pádu
- ▶ aktivní pouze v případě, že je konfigurován Enterprise Manager
- ▶ čím více místa poskytneme, tím větší šance úspěšné obnovy

Vytvoření instance databáze

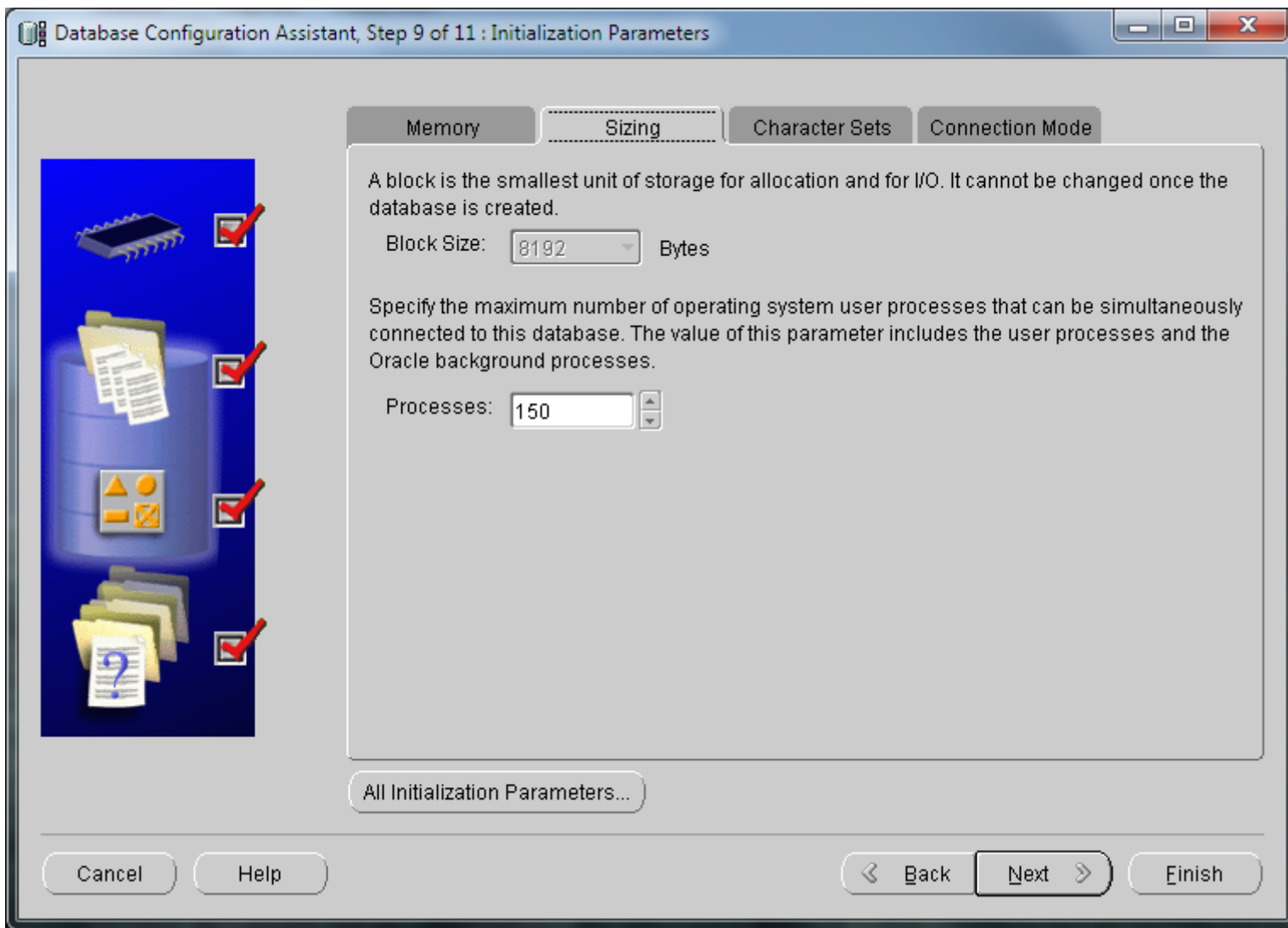
- ▶ vytvoření šesti ukázkových schémat/úctů do databáze
- ▶ všechny účty jsou zamčené – vyšší bezpečnost
- ▶ v každém schématu jsou vytvořené odpovídající databázové objekty
- ▶ v databázi zabírají navíc cca. 130 MB

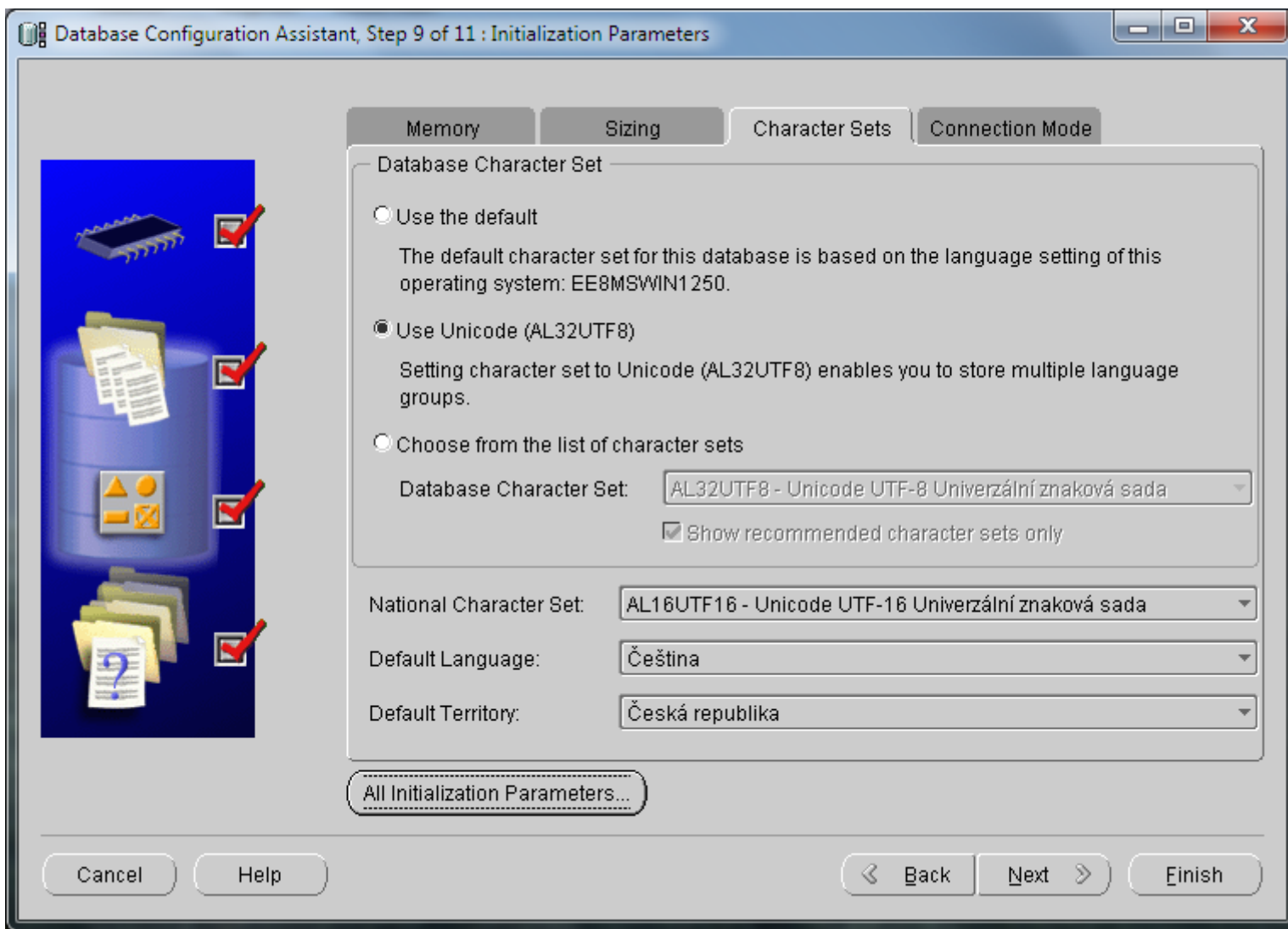
Vytvoření instance databáze

- ▶ paměťová náročnost
- ▶ průvodce nabízí, že máte Oraclu poskytnout 40% své paměti – to je zbytečně moc
- ▶ minimální množství je 250 MB
- ▶ doporučuji použít *Automatic Memory Management*

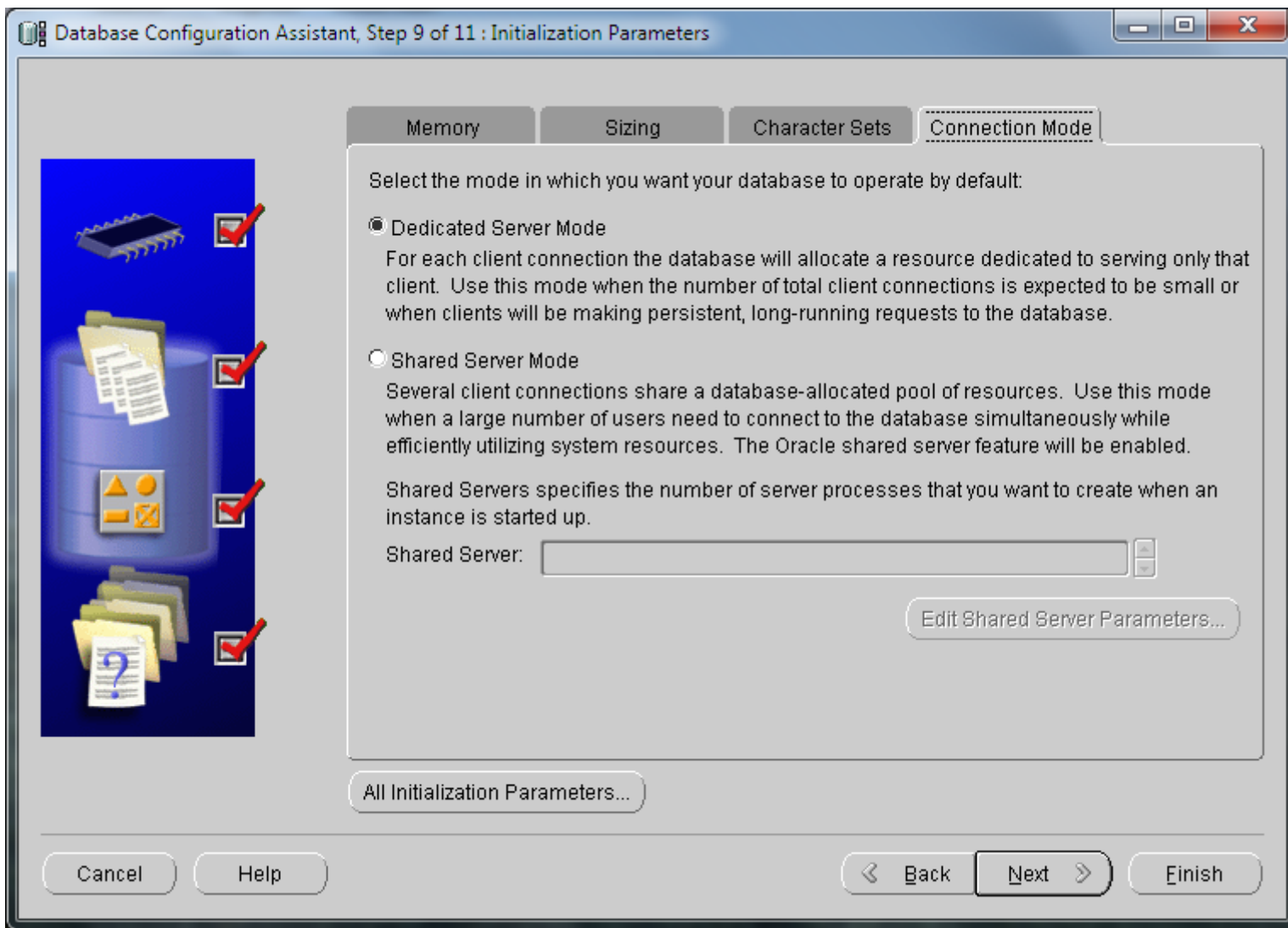
Vytvoření instance databáze

- ▶ nastavení velikostí
 - souborového bloku
 - obvykle dáno souborovým systémem
 - např. NTFS, FAT32
 - počet procesů
 - kolik procesů maximálně může současně k databázi přistupovat
 - problematické rozhodnout, raději trochu více

Vytvoření instance databáze

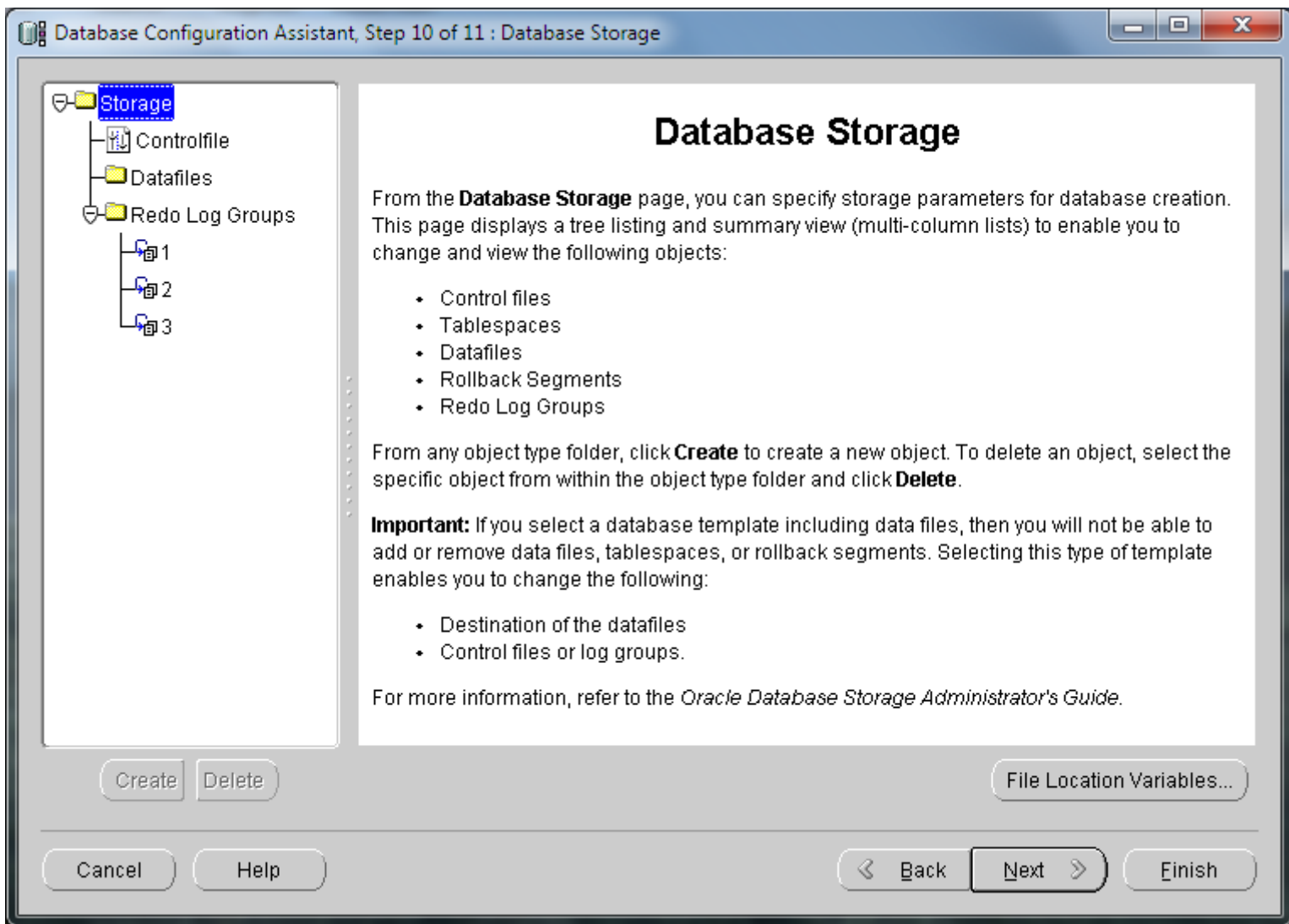
- ▶ databázová znaková sada
 - dnes jedině `AL32UTF8`
 - jeden znak zabere 1 až 4 byty
- ▶ národní znaková sada
 - z důvodu kompatibility, málo používáno
 - dnes jedině `AL16UTF16` (až 2 bytové znaky)
- ▶ výchozí teritorium
 - desetinná čárka, měna, kalendář, ...

Name	Value	Override Def...	Category
cluster_database	FALSE		Cluster Database
compatible	11.2.0.0.0	✓	Miscellaneous
control_files	('D:\Database\Oracle\{...)	✓	File Configuration
db_block_size	8192	✓	Cache and I/O
db_create_file_dest			File Configuration
db_create_online_log_dest_1			File Configuration
db_create_online_log_dest_2			File Configuration
db_domain		✓	Database Identification
db_name	PIT2012	✓	Database Identification
db_recovery_file_dest	{ORACLE_BASE}\flash...	✓	File Configuration
db_recovery_file_dest_size	4102029312	✓	File Configuration
db_unique_name			Miscellaneous
instance_number	0		Cluster Database
log_archive_dest_1			Archive
log_archive_dest_2			Archive
log_archive_dest_state_1	enable		Archive
log_archive_dest_state_2	enable		Archive
nls_language	CZECH	✓	NLS
nls_territory	CZECH REPUBLIC	✓	NLS
open_cursors	300	✓	Cursors and Library Cache
pga_aggregate_target	41943040		Sort, Hash Joins, Bitmap Indexes
processes	150	✓	Processes and Sessions
remote_listener			Network Registration
remote_login_passwordfile	EXCLUSIVE	✓	Security and Auditing
sessions	115		Processes and Sessions
sga_target	220200960		SGA Memory
shared_servers	0		Shared Server
star_transformation_enabled	FALSE		Optimizer
undo_tablespace	UNDOTBS1	✓	System Managed Undo and Rollback Segments

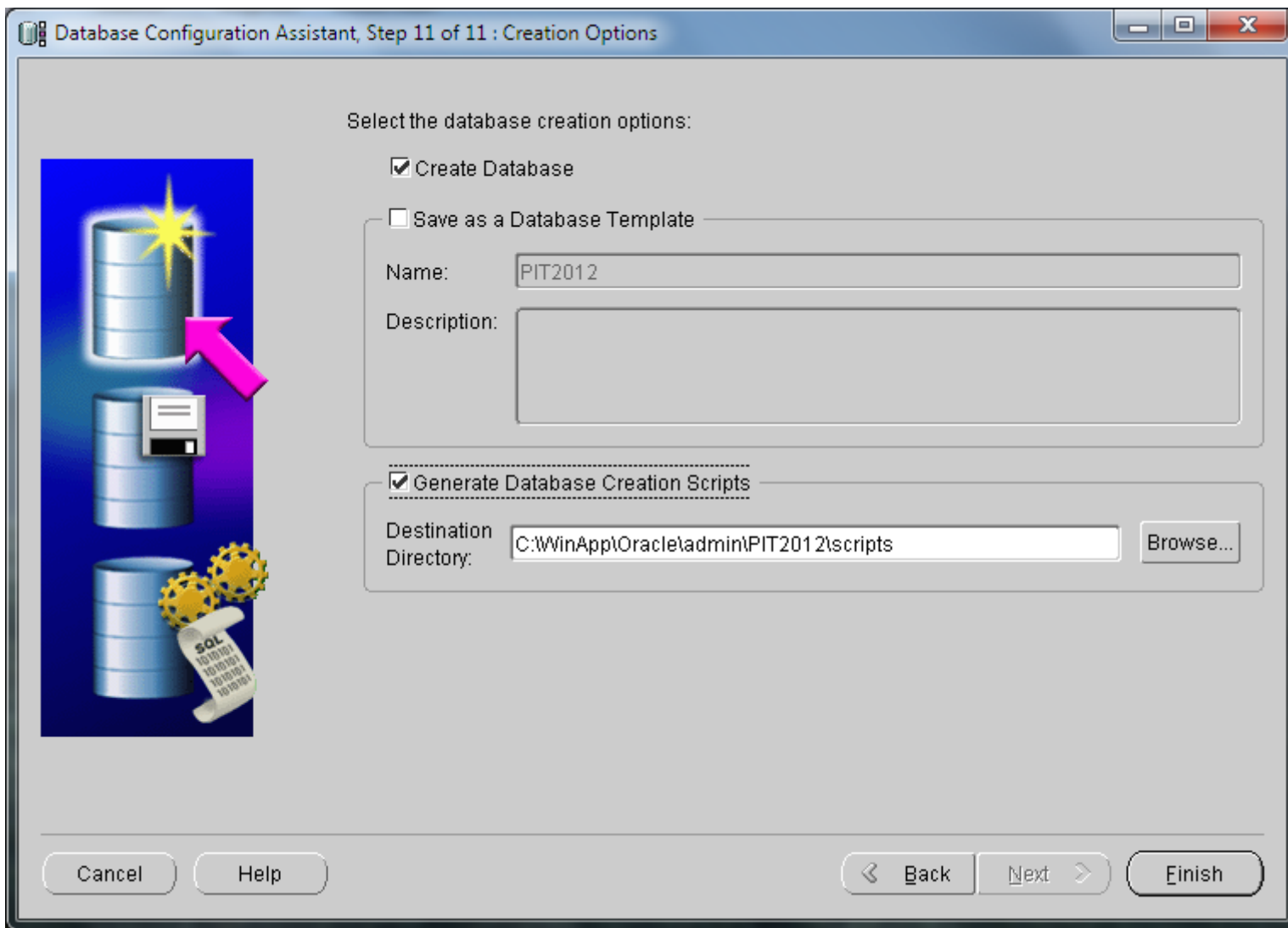
.....

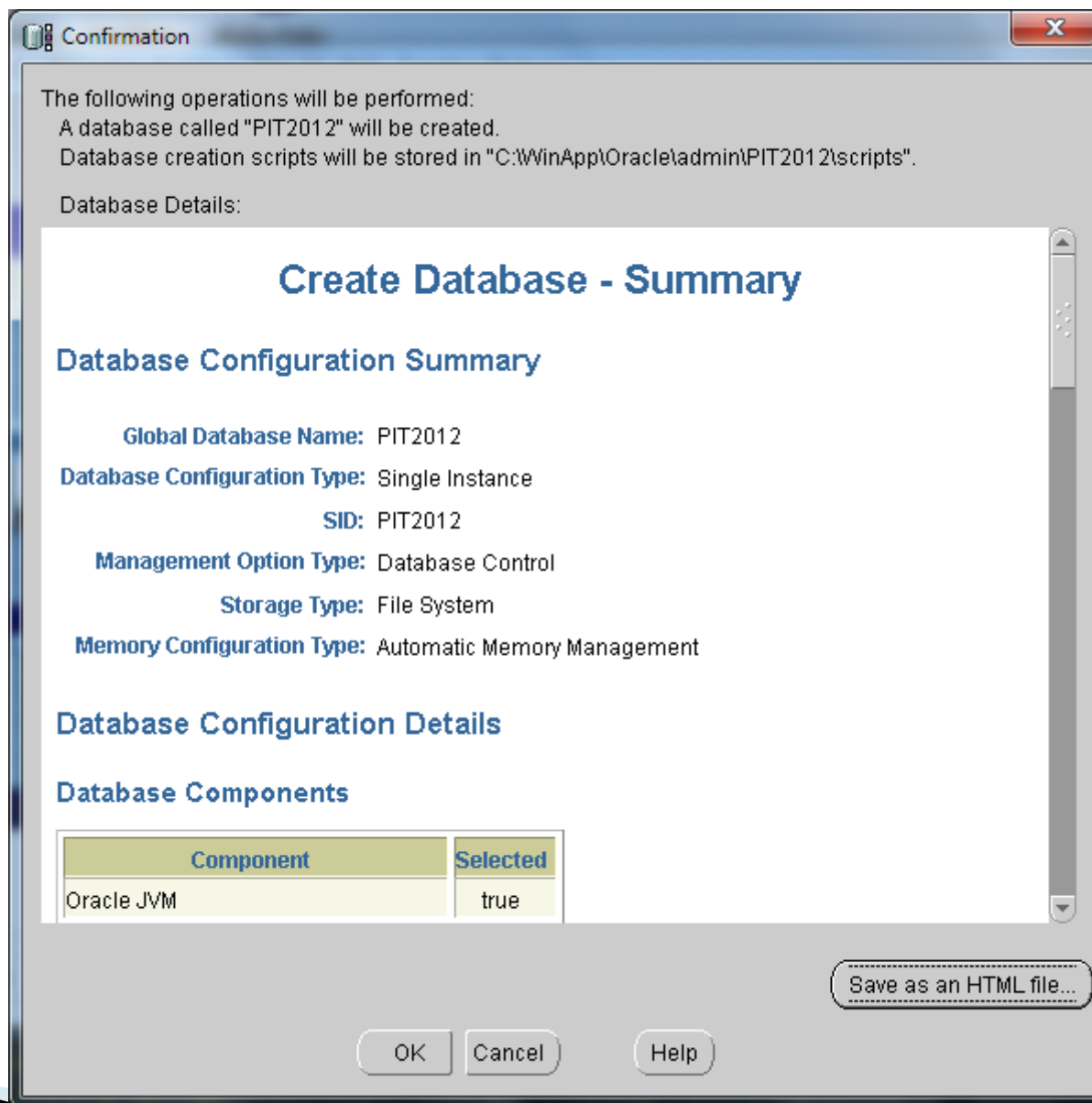
Show Advanced Parameters Close Show Description Help

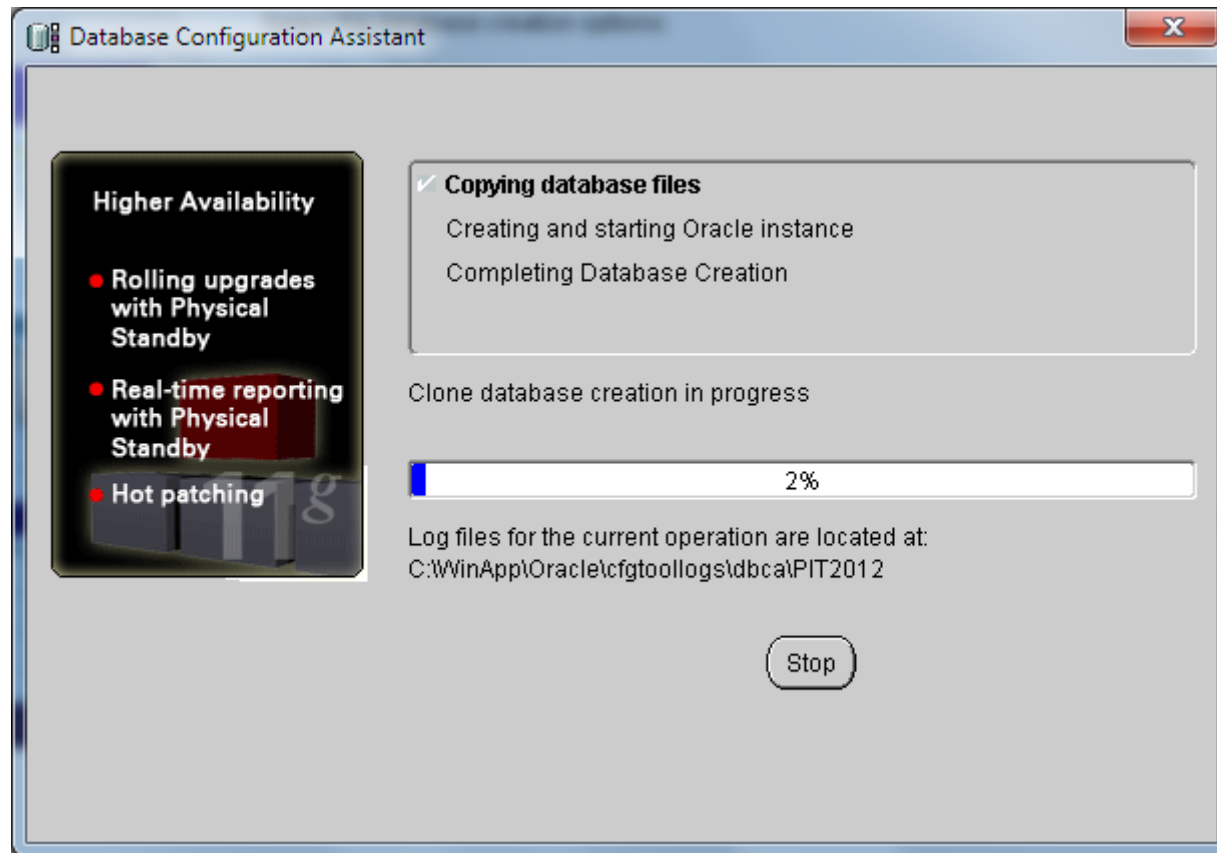
Vytvoření instance databáze

- ▶ Úložiště databáze
 - nastavení/umístění tzv. *control souborů*
 - vytvoření/smazání souborů tzv. *tabulkových prostorů*
 - soubory, kde jsou fyzicky umístěny vytvořené databázové objekty jejich uživateli
 - vytvoření/změna/smazání skupin tzv. *redo souborů*
 - soubory vhodné pro bezchybný průběh odvolání transakcí

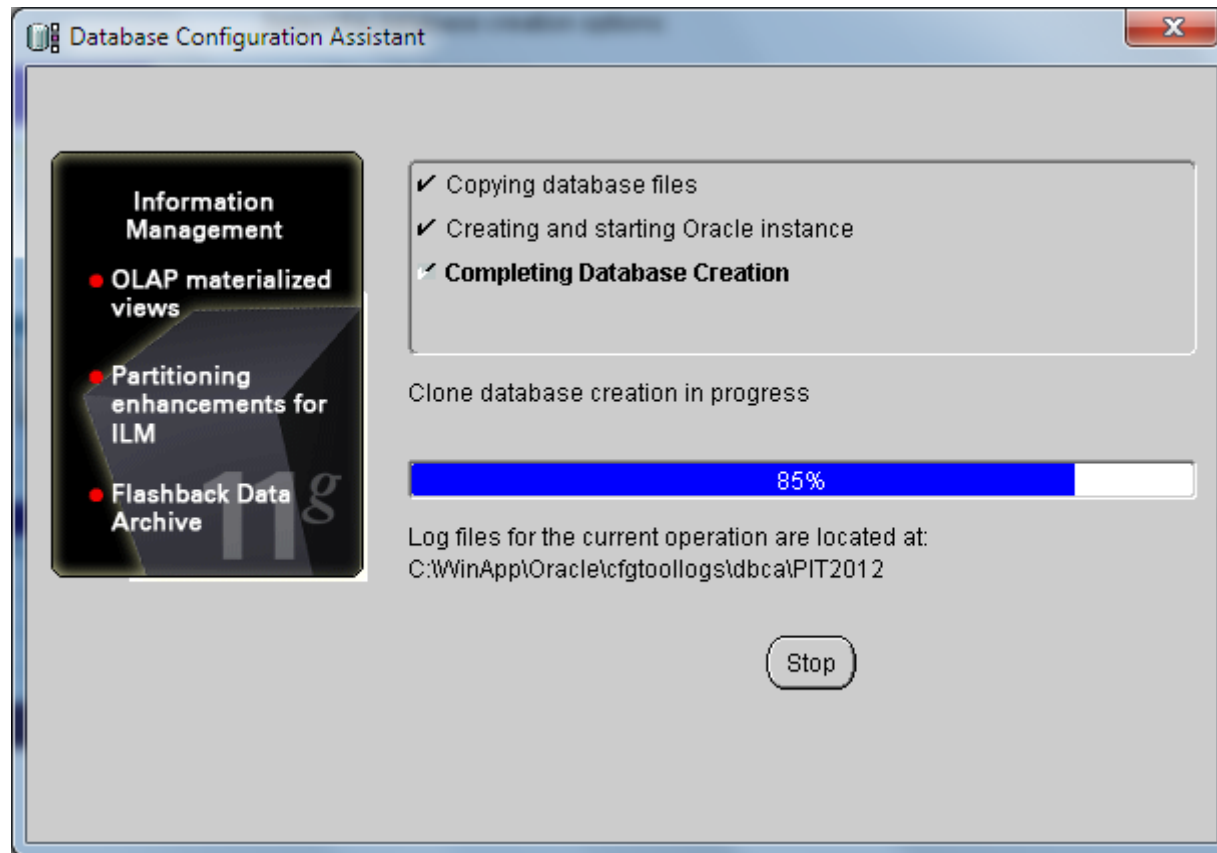
Vytvoření instance databáze

Vytvoření instance databáze

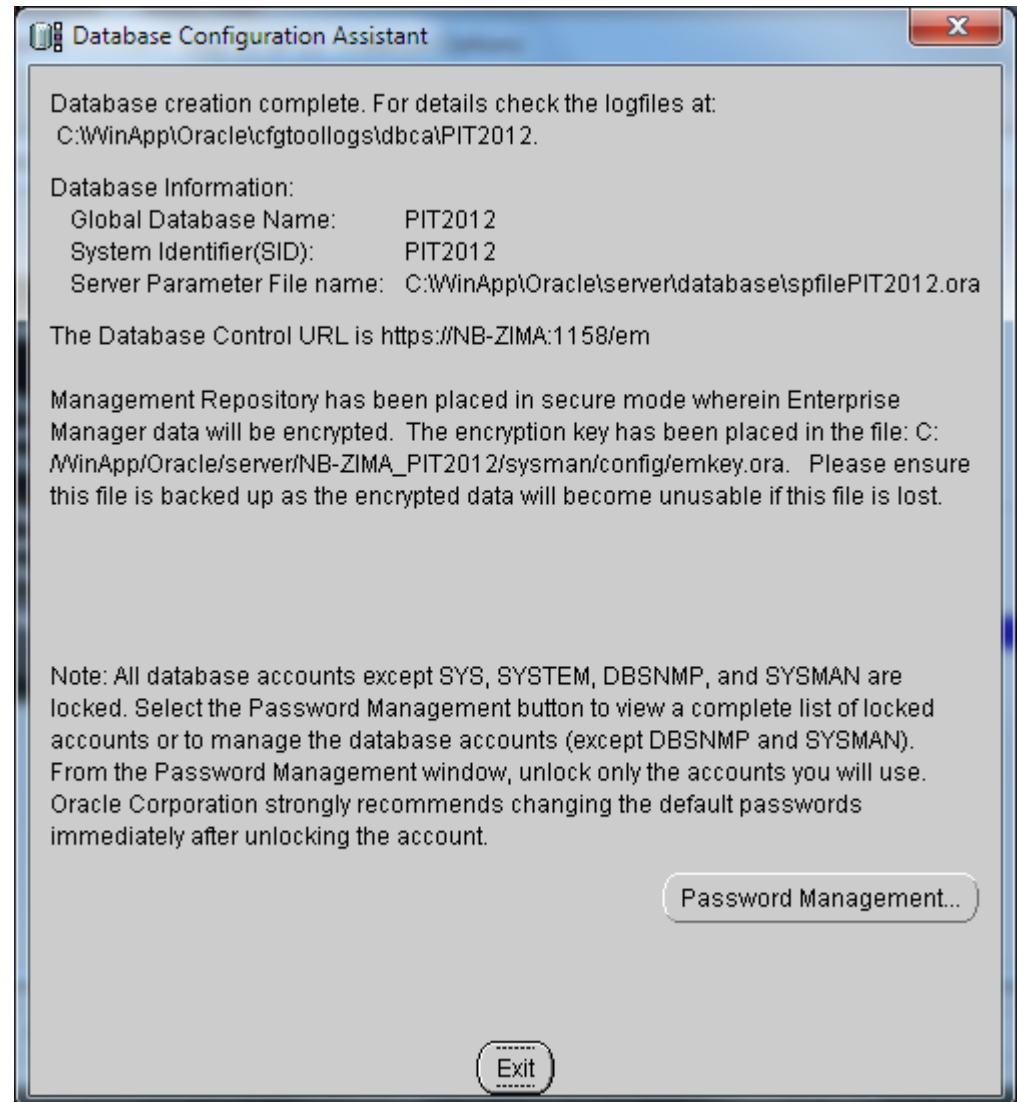
- ▶ ... o 30 minut později ...

Vytvoření instance databáze

Vytvoření instance databáze

- ▶ po vytvoření instance databáze je spuštěna automaticky jako služba OS
- ▶ poznáte to značným vytížením PC

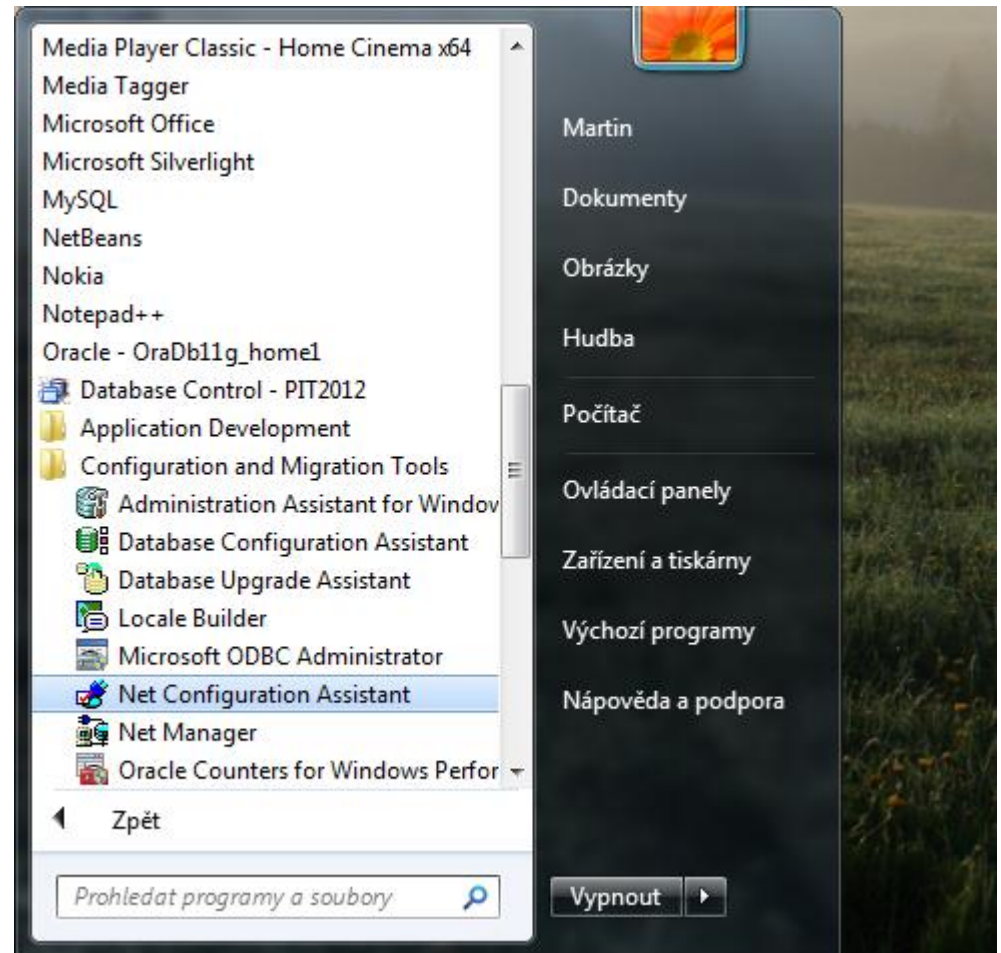

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ **Nastavení síťových služeb**
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

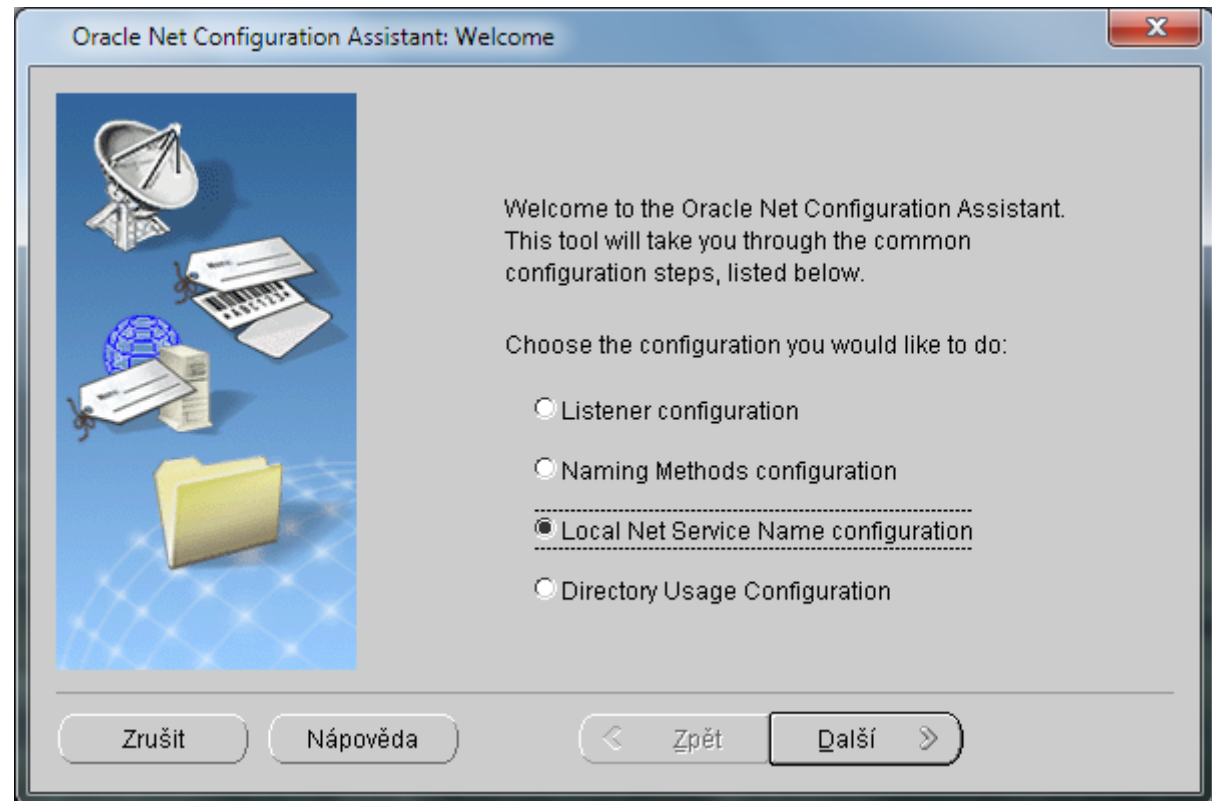
Nastavení síťových služeb

- ▶ z nabídky Start pustíme opět Oracle Net Configuration Assistant

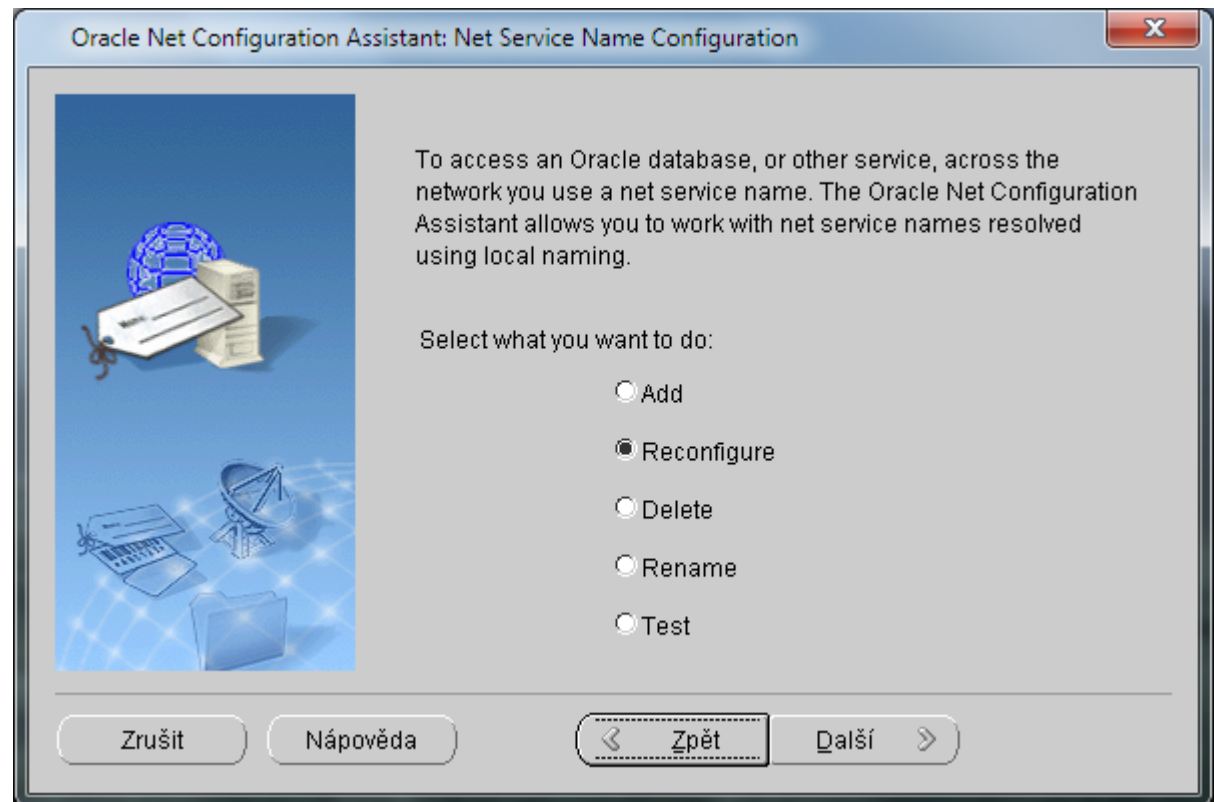
Nastavení síťových služeb

- ▶ vybereme konfiguraci jmen lokálních síťových služeb

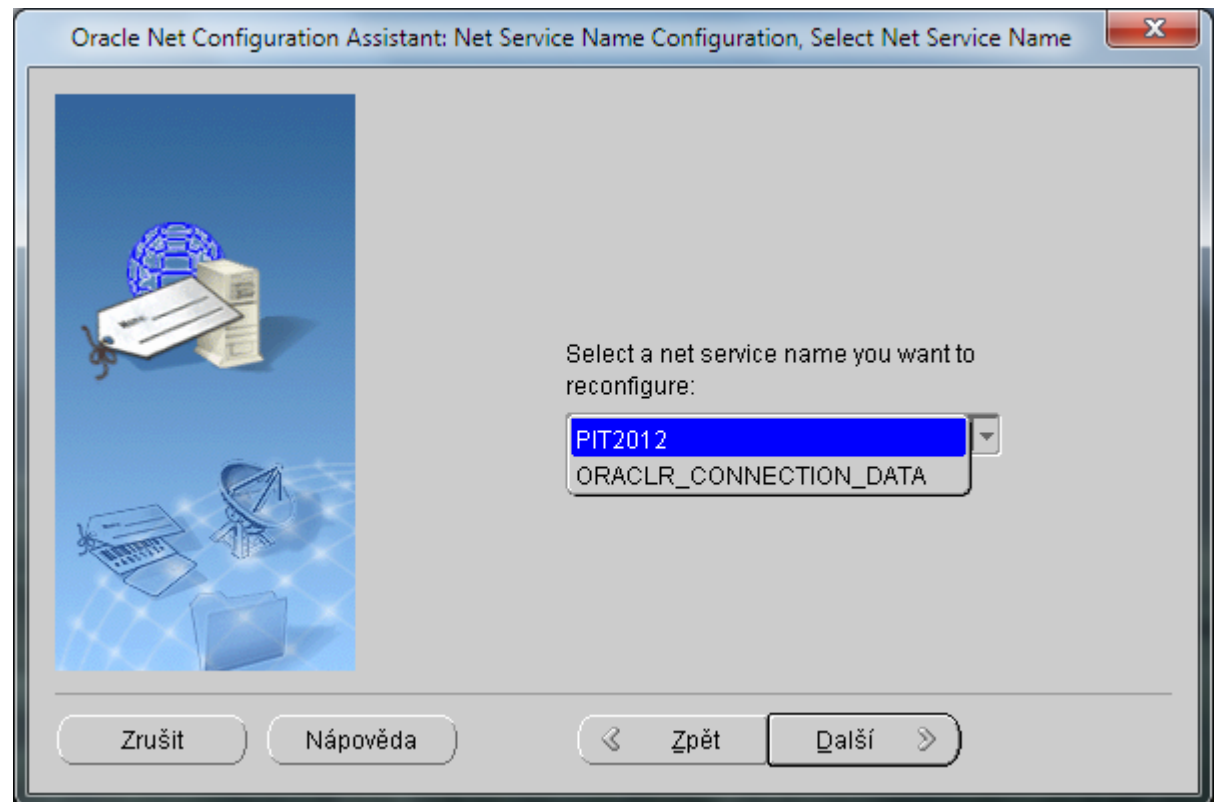
Nastavení síťových služeb

- ▶ tyto služby byly vytvořeny během vytváření instance databáze, chceme je rekonfigurovat

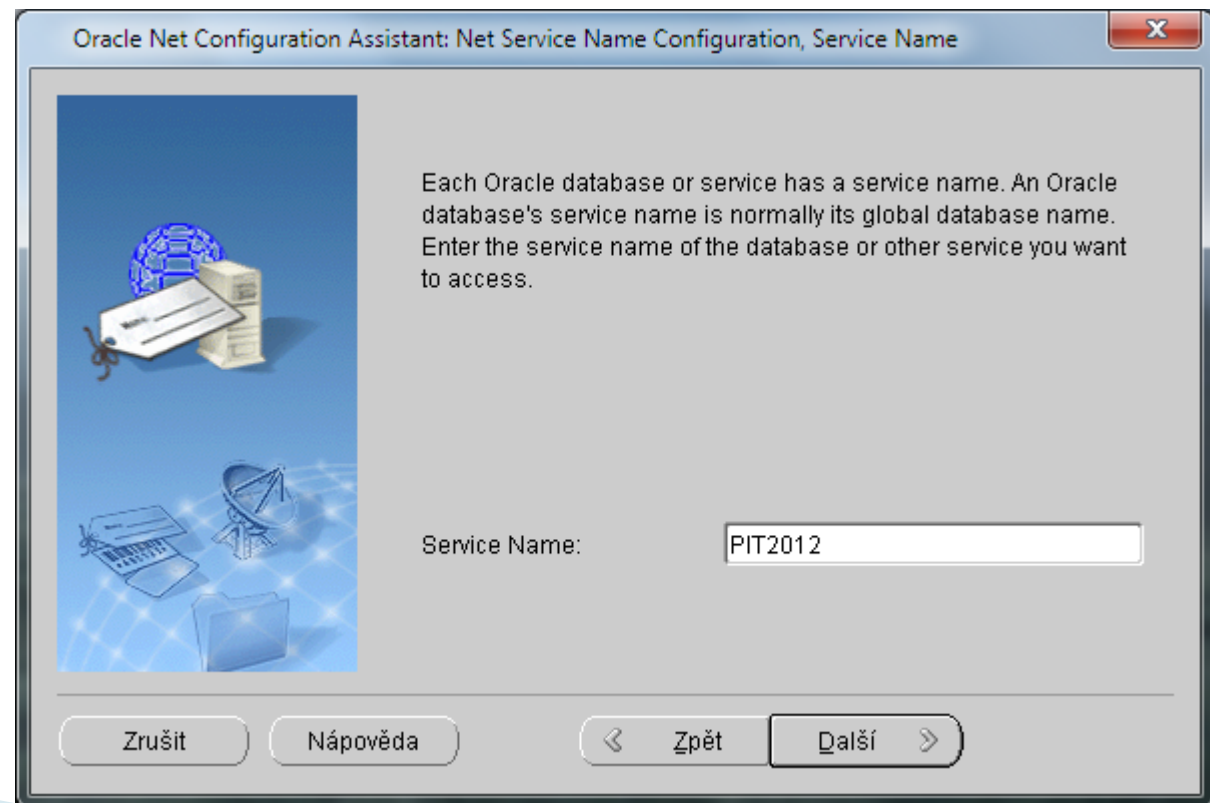
Nastavení síťových služeb

- ▶ ty služby jsou 2, vybereme tu, která se jmenuje stejně, jako instance databáze

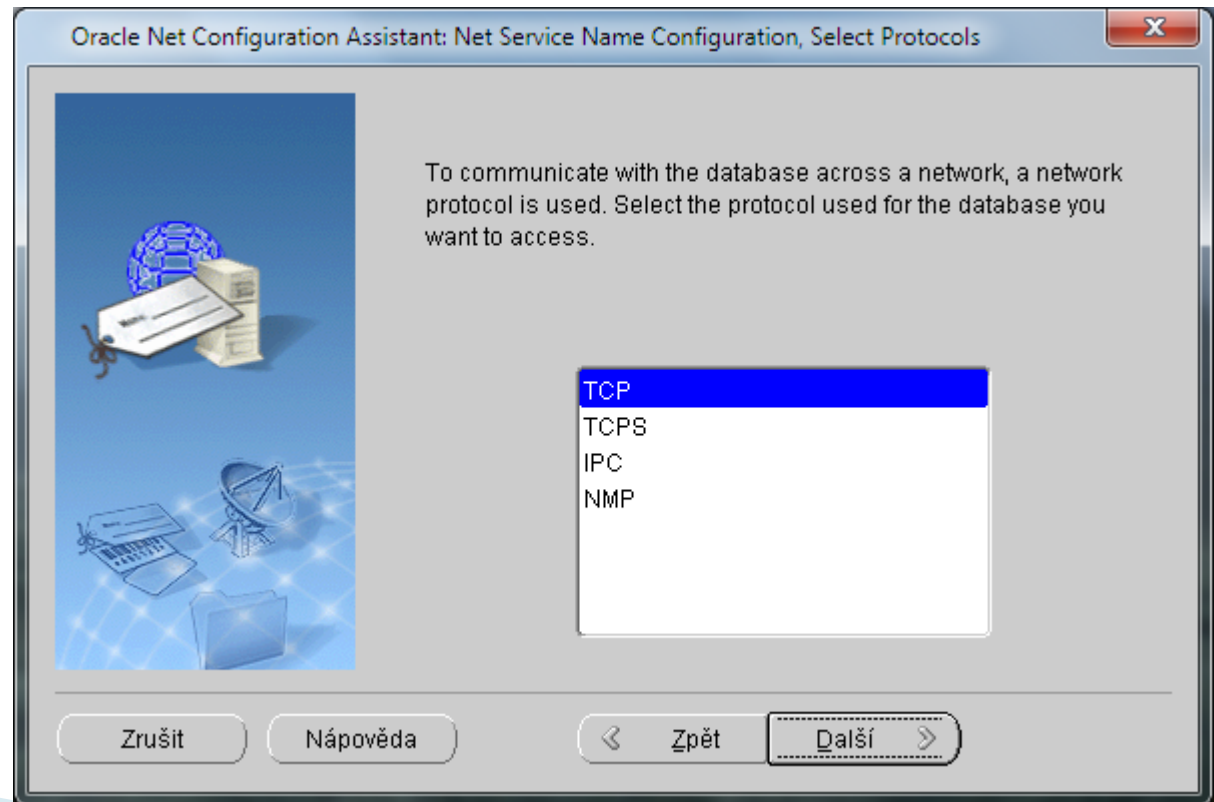
Nastavení síťových služeb

- ▶ zkontrolujeme, zda tato služba je spojena s právě vytvořenou instancí databáze

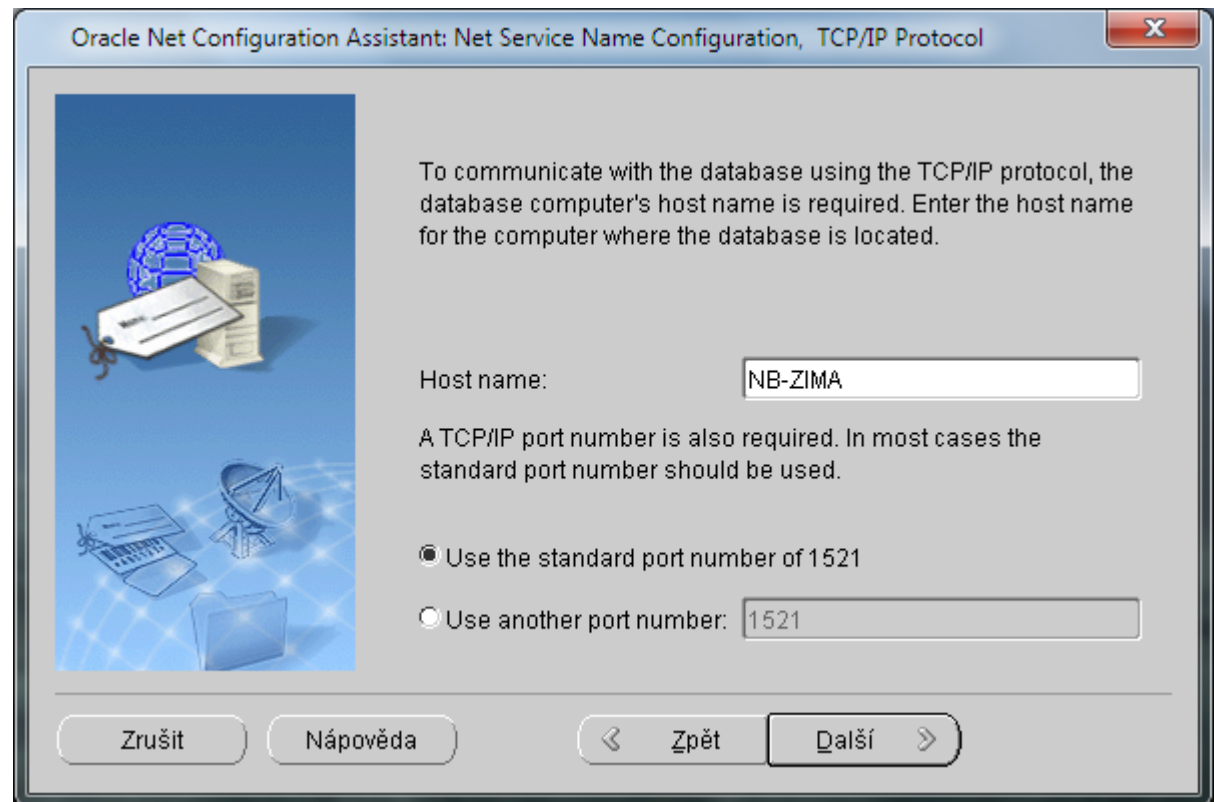
Nastavení síťových služeb

- ▶ zvolíme vhodný komunikační protokol, v tomto případě TCP/IP

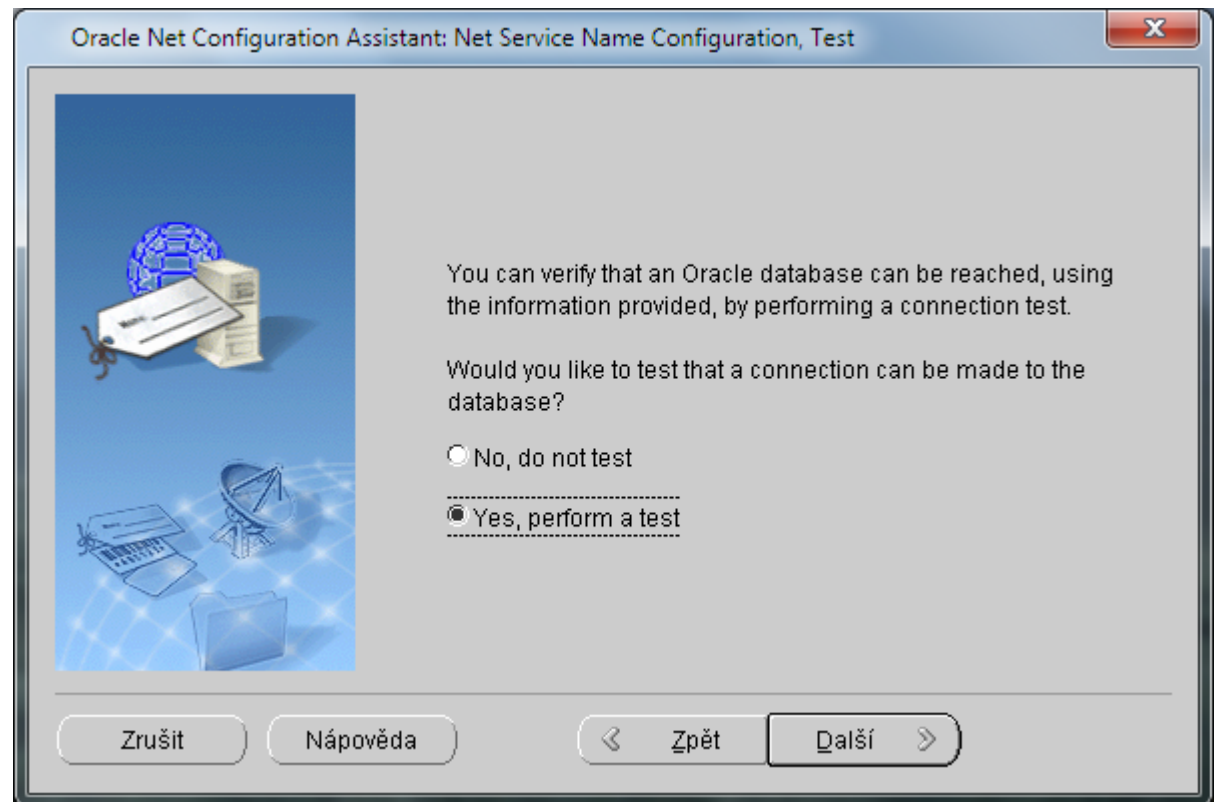
Nastavení síťových služeb

- ▶ uvedeme jméno stroje, kde daná služba běží a číslo portu, na kterém poslouchá

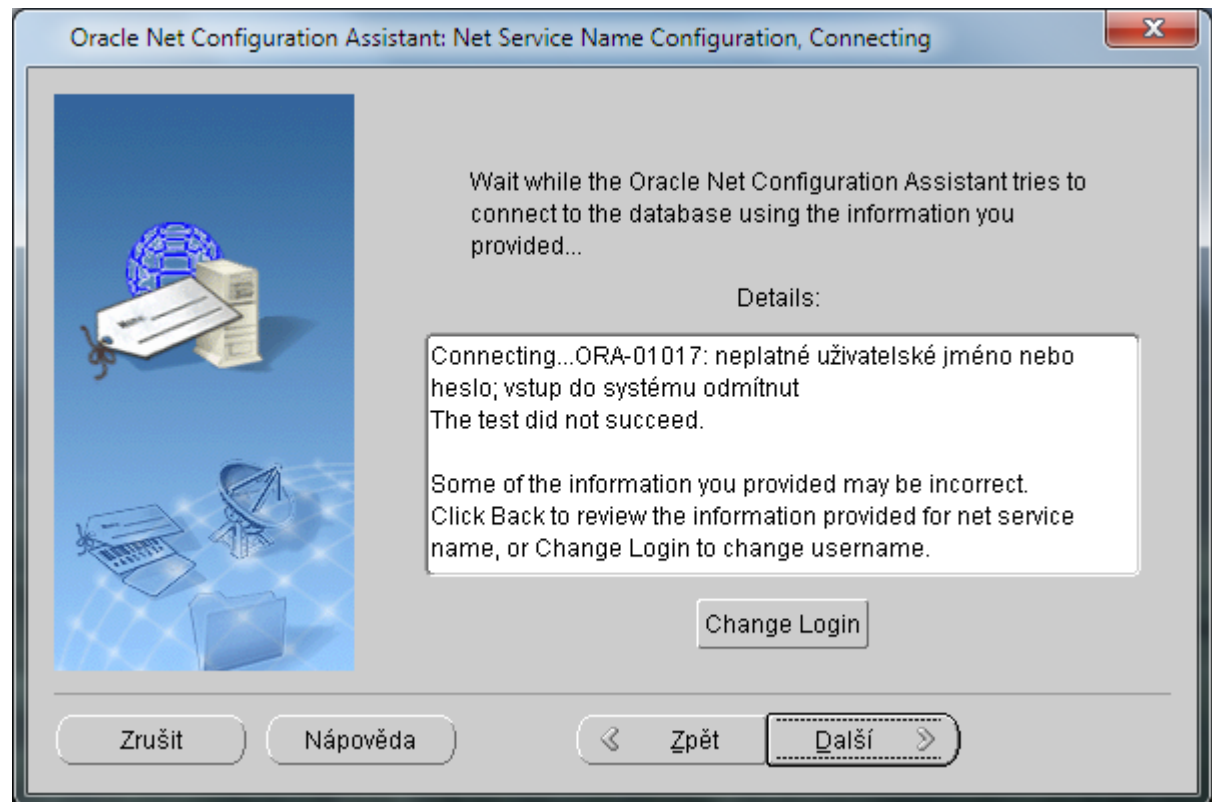
Nastavení síťových služeb

- ▶ a nastavenou službu otestujeme připojením se k databázi

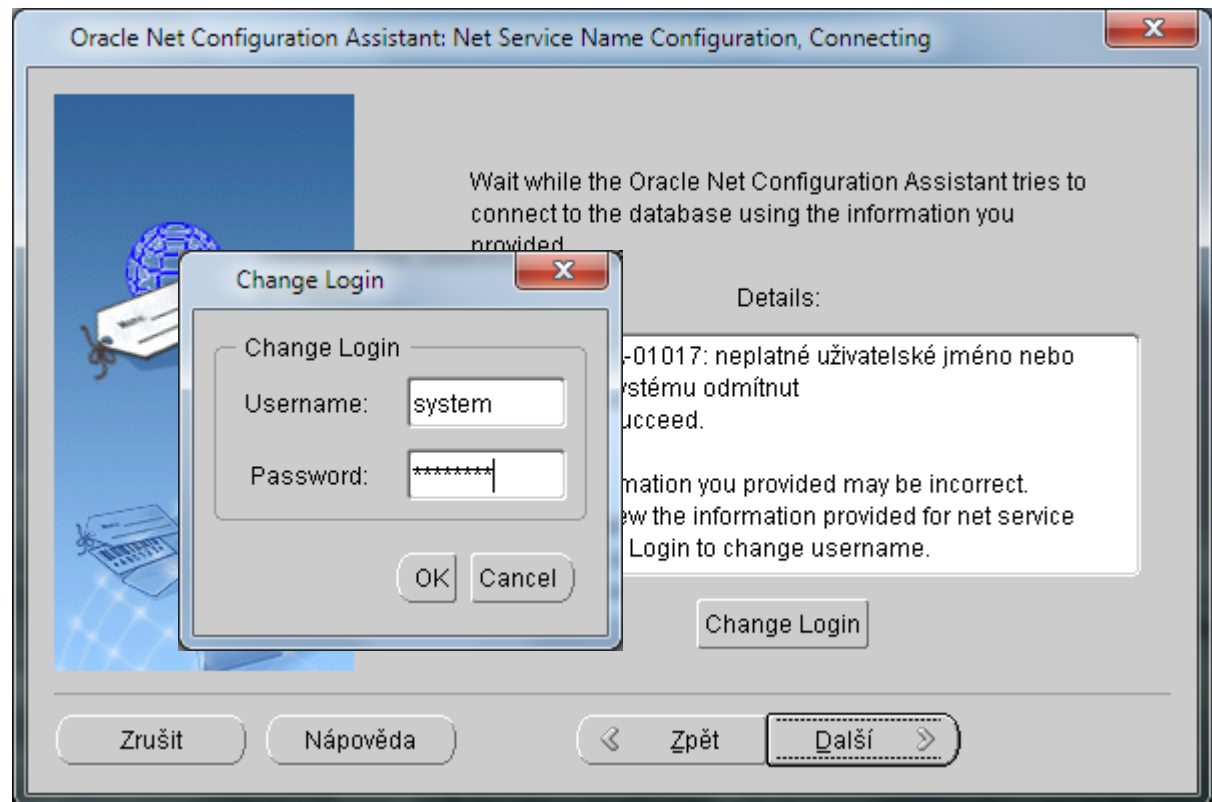
Nastavení síťových služeb

- ▶ test se obvykle nezdaří, protože průvodce nezná správné heslo účtu SYSTEM

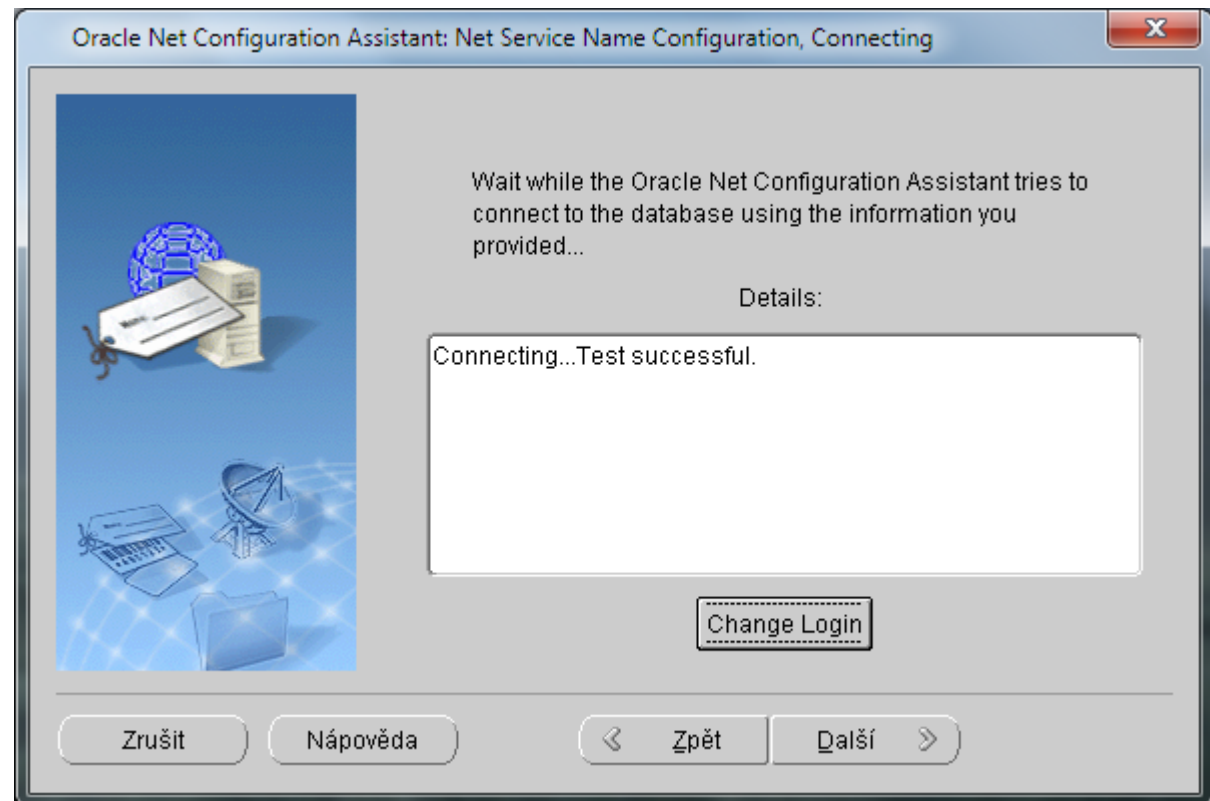
Nastavení síťových služeb

- ▶ po nastavení nových přihlašovacích údajů

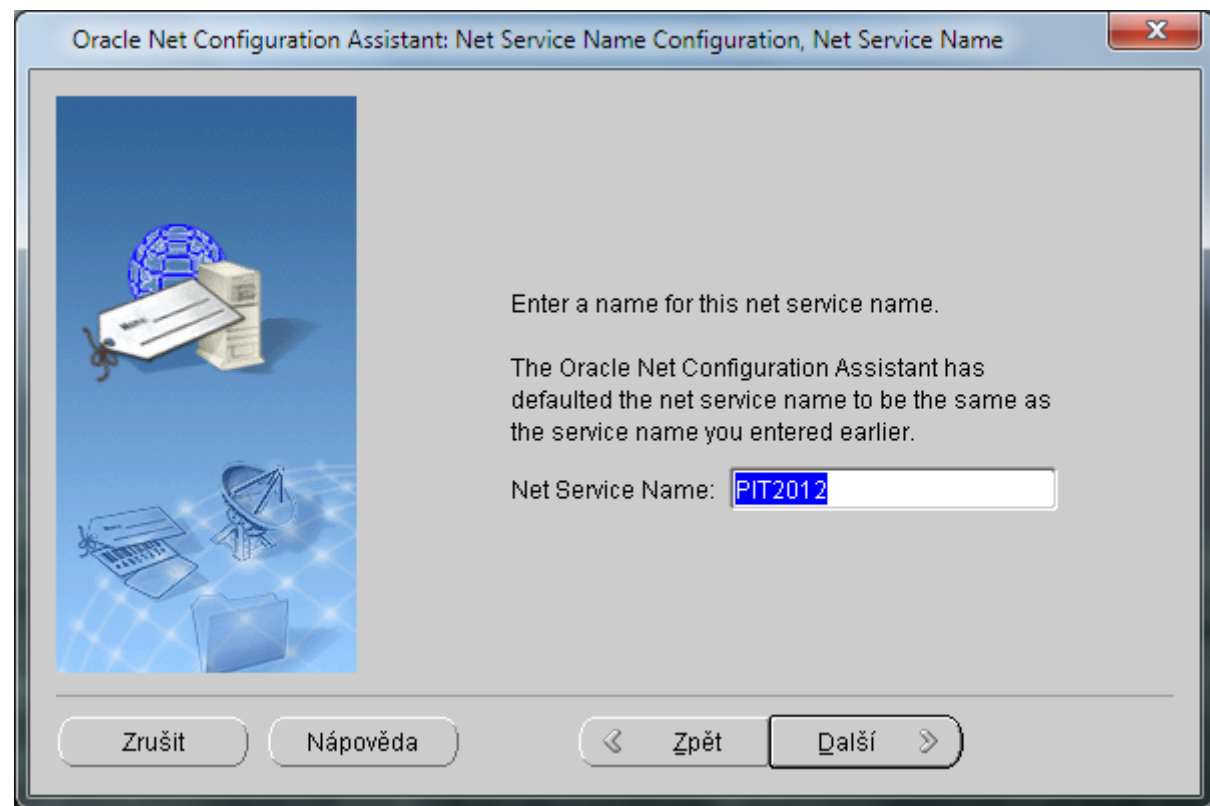
Nastavení síťových služeb

- ▶ se spojení s databází obvykle zadaří

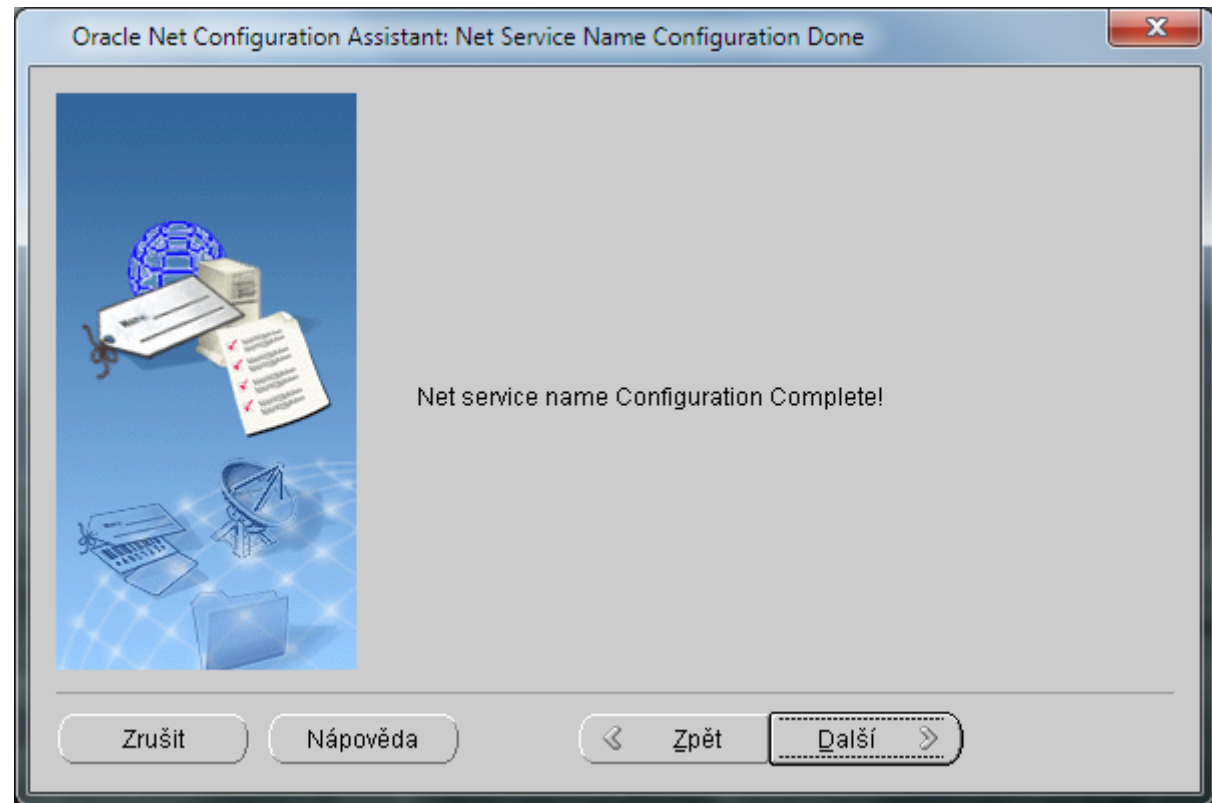
Nastavení síťových služeb

- ▶ zbývá tuto síťovou konfiguraci pojmenovat

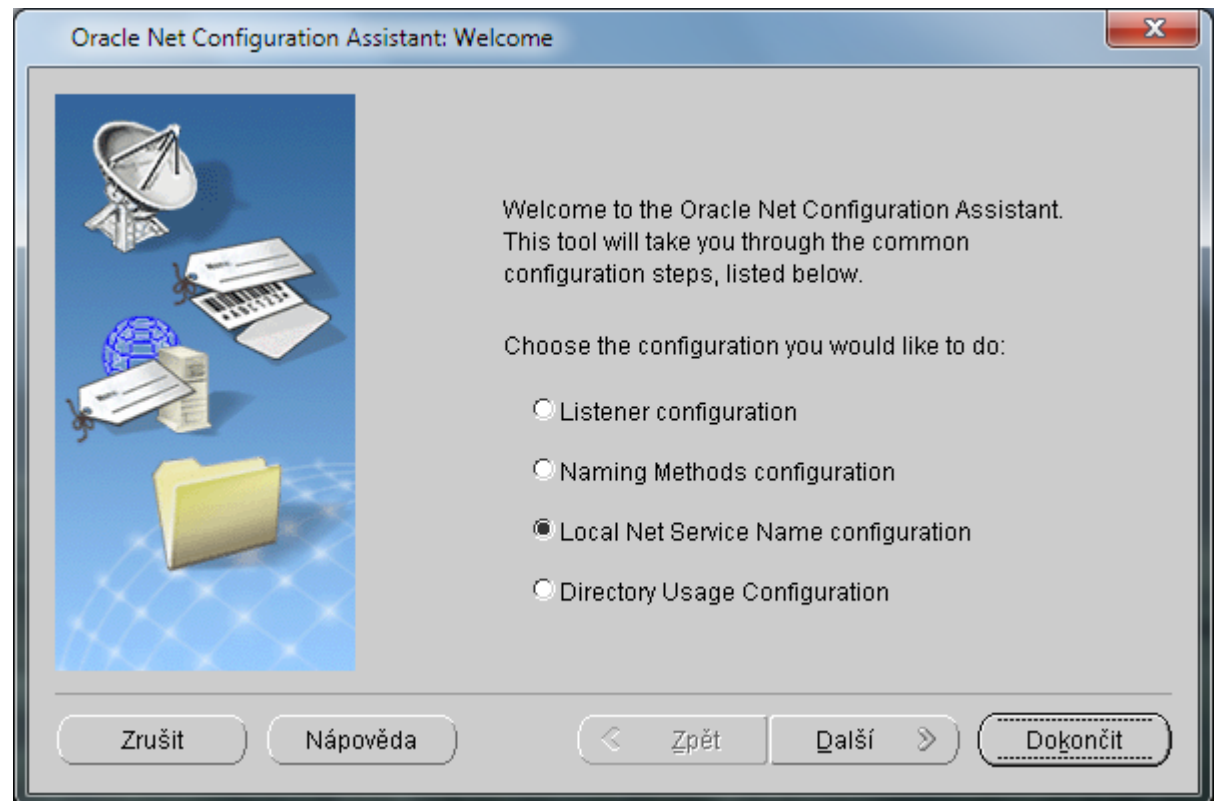
Nastavení síťových služeb

- ▶ a její rekonfigurace je dokončena.

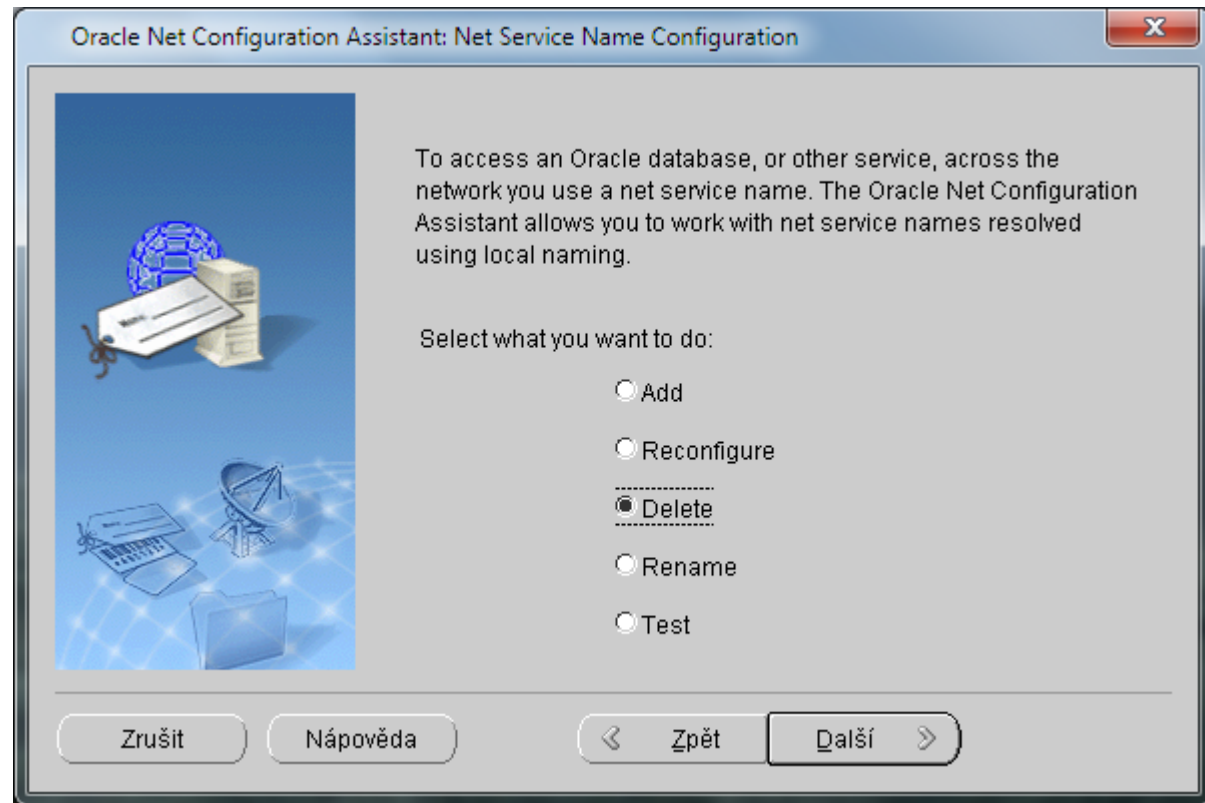
Nastavení síťových služeb

- ▶ Ještě jednou se vrátíme k nastavování lokálních síťových služeb

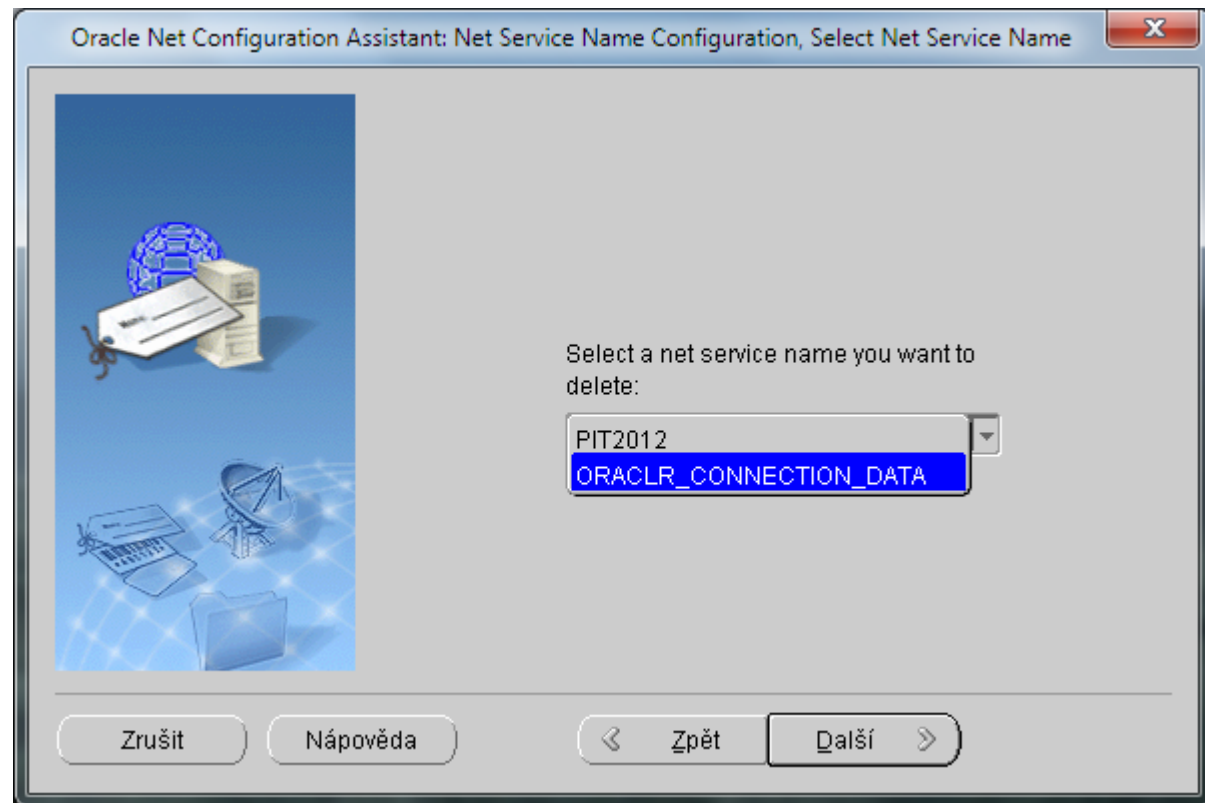
Nastavení síťových služeb

- ▶ v tomto případě odstraníme konfiguraci

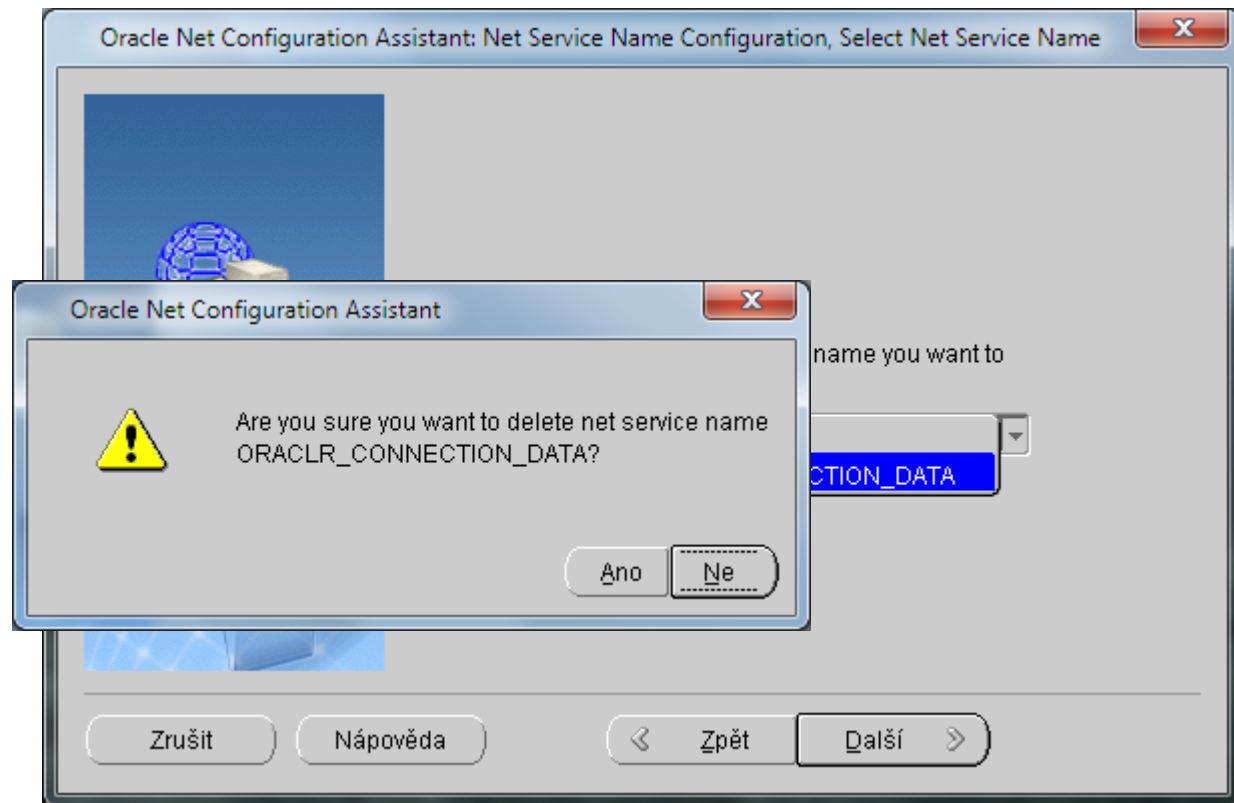
Nastavení síťových služeb

- ▶ druhé uvedené služby, která může způsobit bezpečnostní riziko – použit protokol IPC

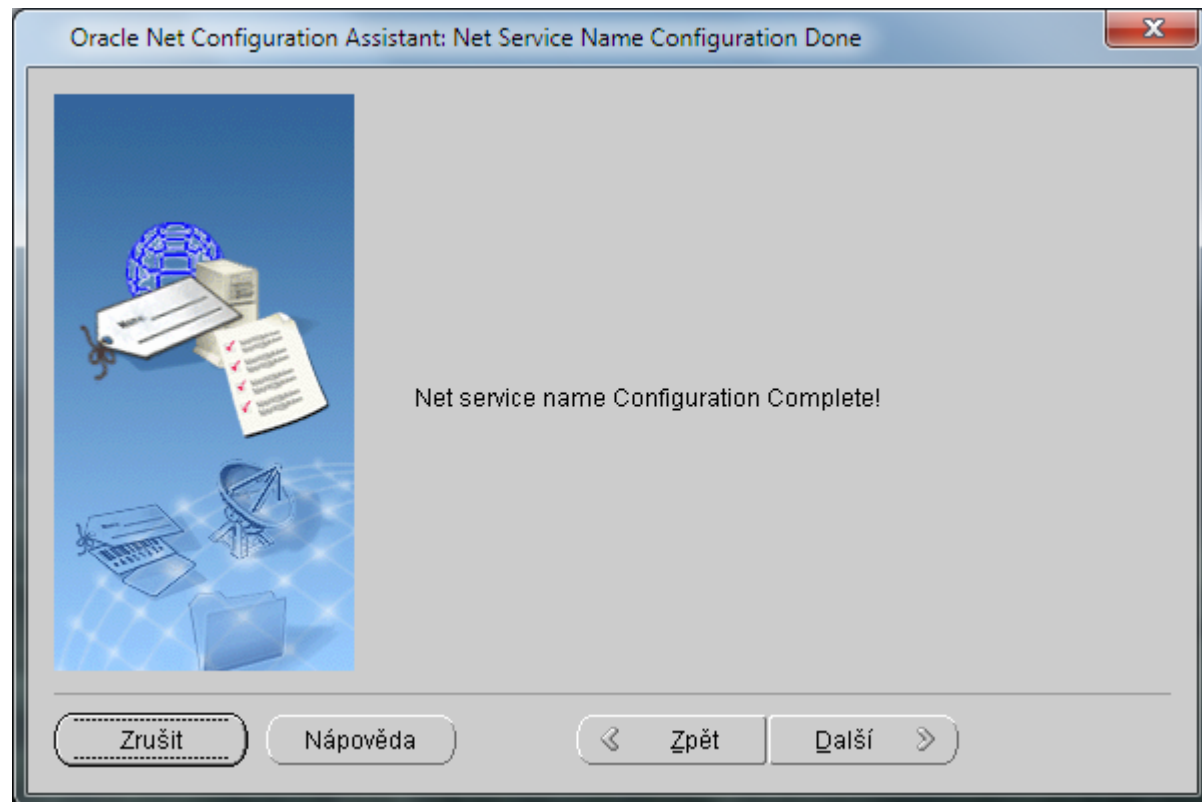
Nastavení síťových služeb

- ▶ druhé uvedené služby, která může způsobit bezpečnostní riziko – použit protokol IPC

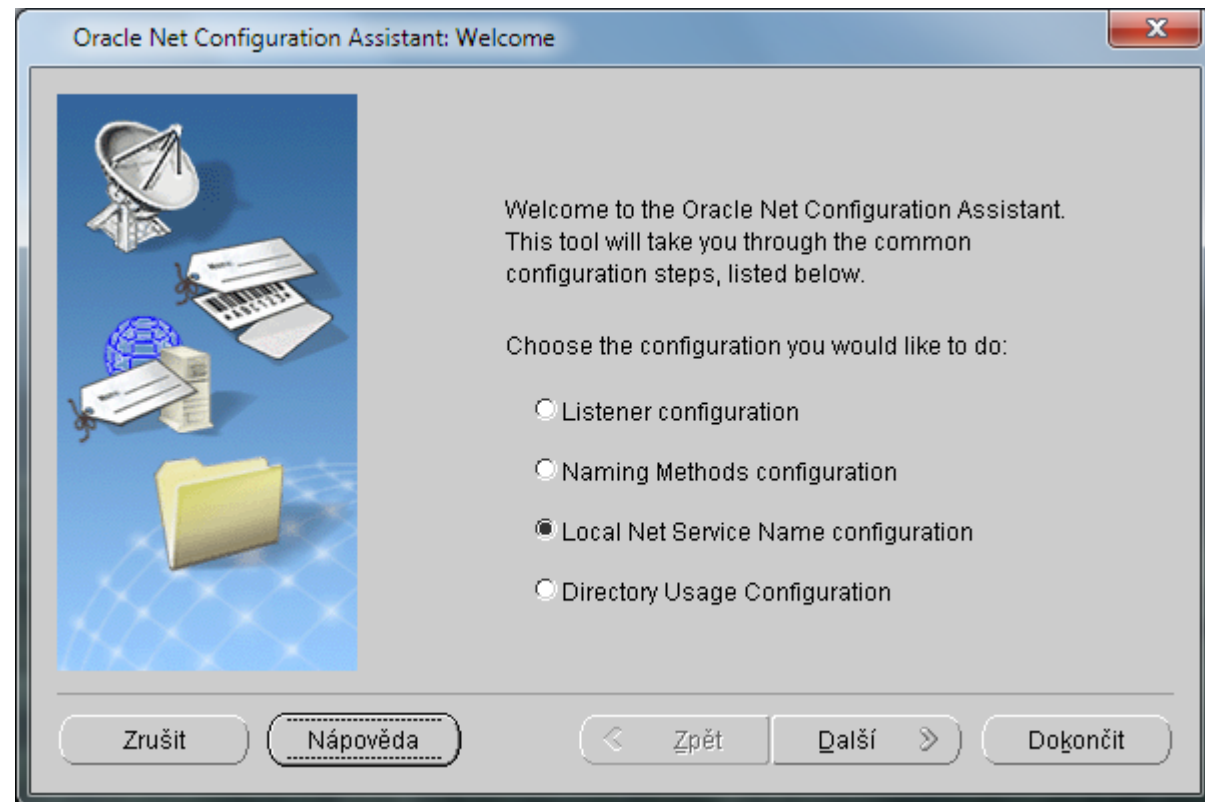
Nastavení síťových služeb

- ▶ nastavování síťových služeb je u konce

Nastavení síťových služeb

- ▶ a ukončíme činnost programu.

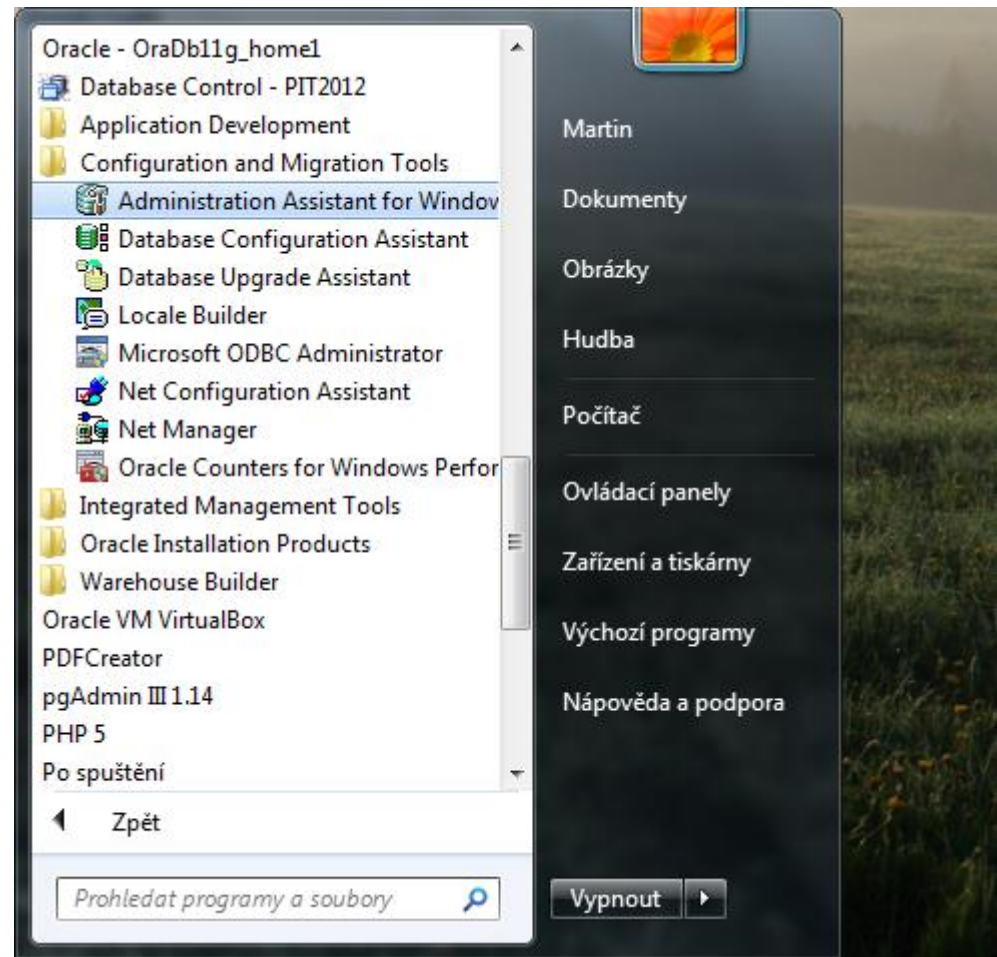

Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2 na MS Windows 7

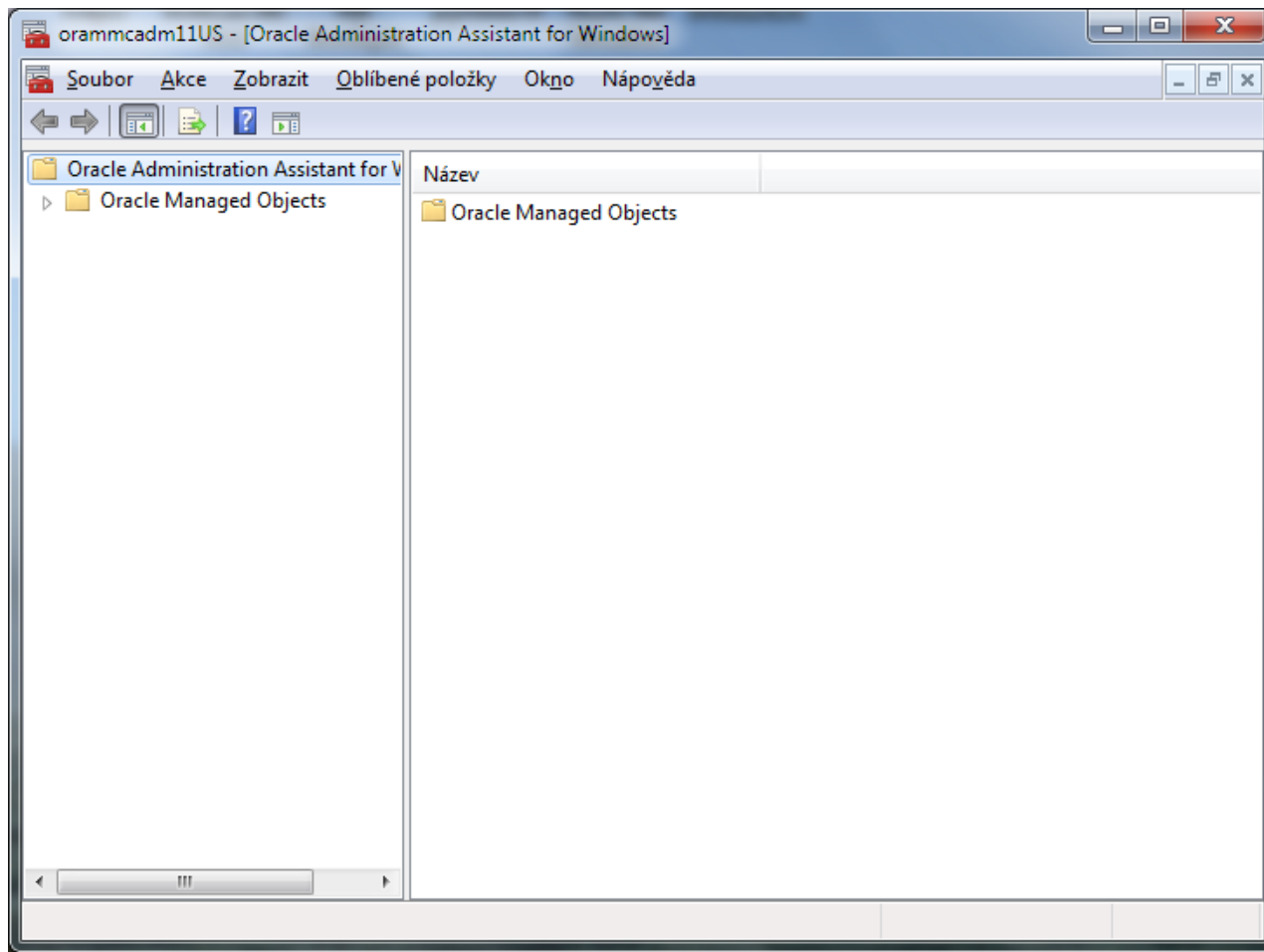
- ▶ Microsoft Loopback Adapter
- ▶ Instalace databázového serveru
- ▶ Vytvoření listeneru (posluchač)
- ▶ Vytvoření instance databáze
- ▶ Nastavení síťových služeb
- ▶ Spouštění a zastavování instance databáze

Spouštění a zastavování instance databáze

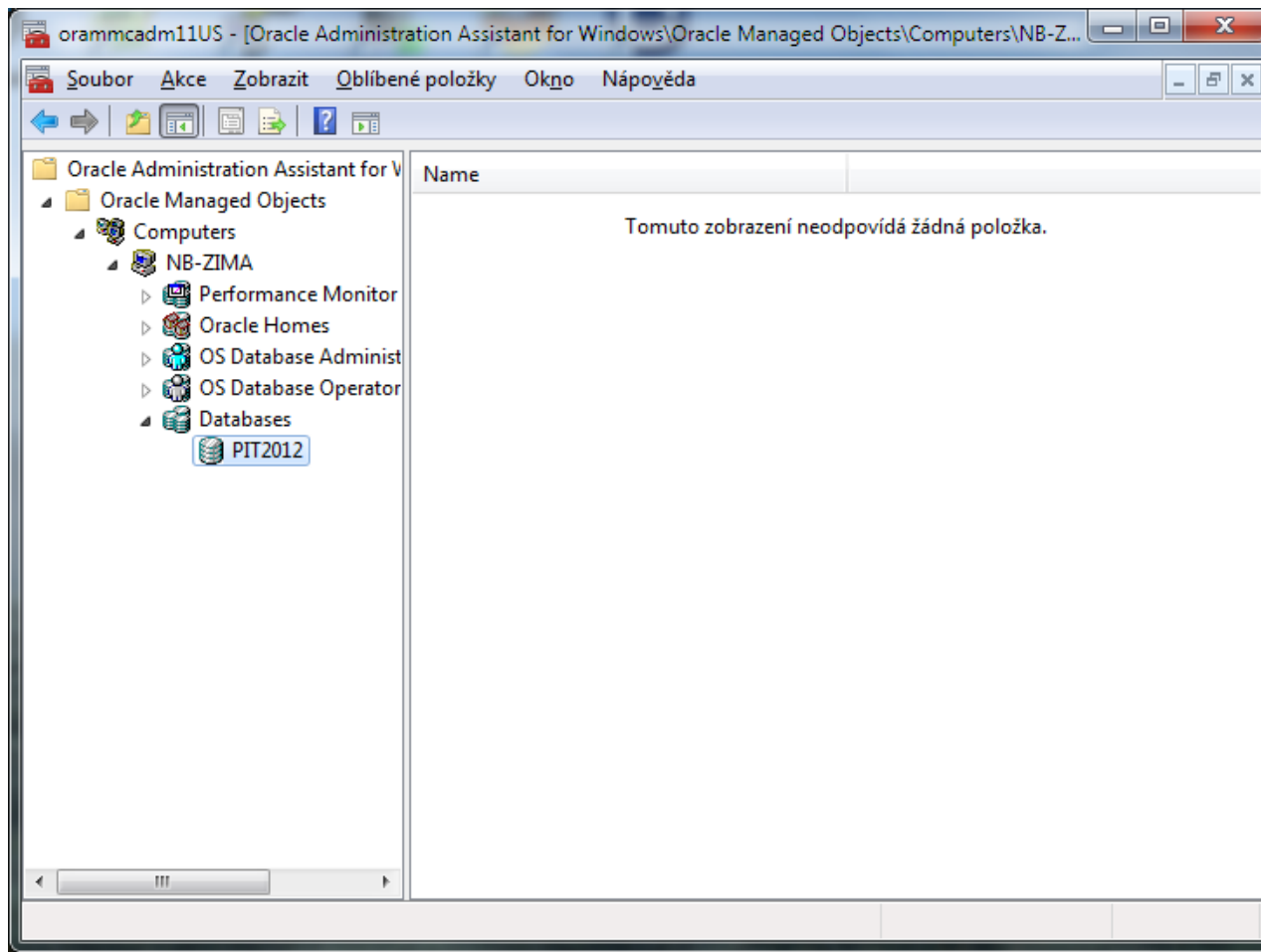
- ▶ z nabídky Start spustíme Administration Assistant for Windows

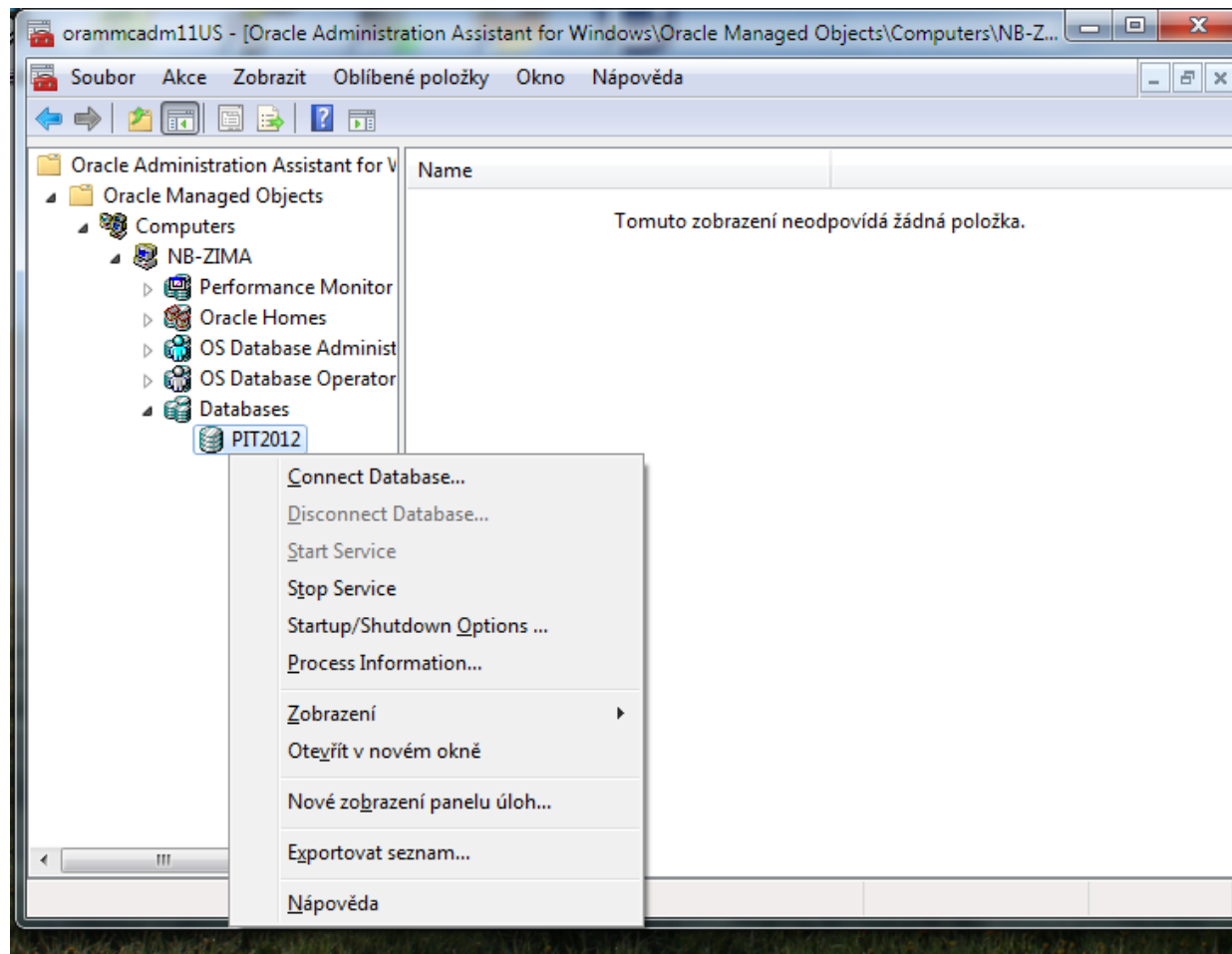
Spouštění a zastavování instance databáze

Spouštění a zastavování instance databáze

Spouštění a zastavování instance databáze

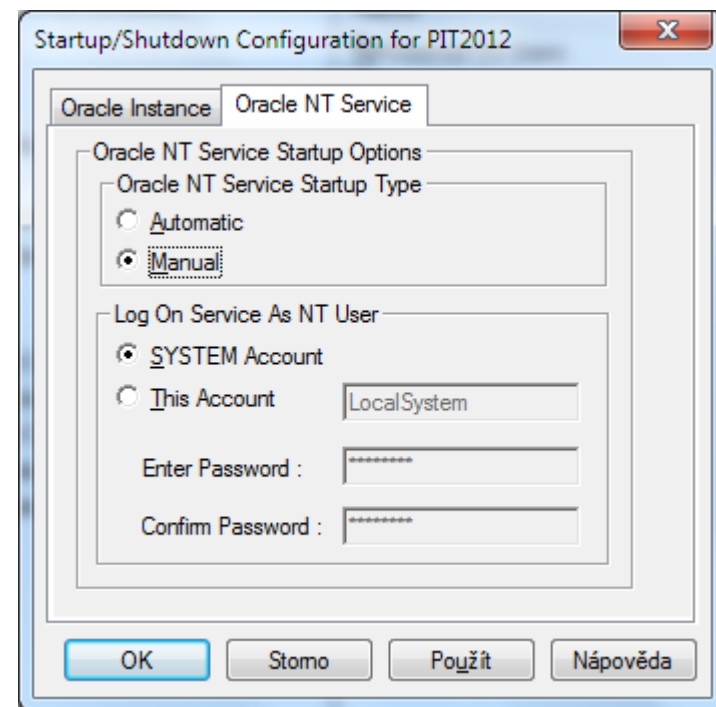
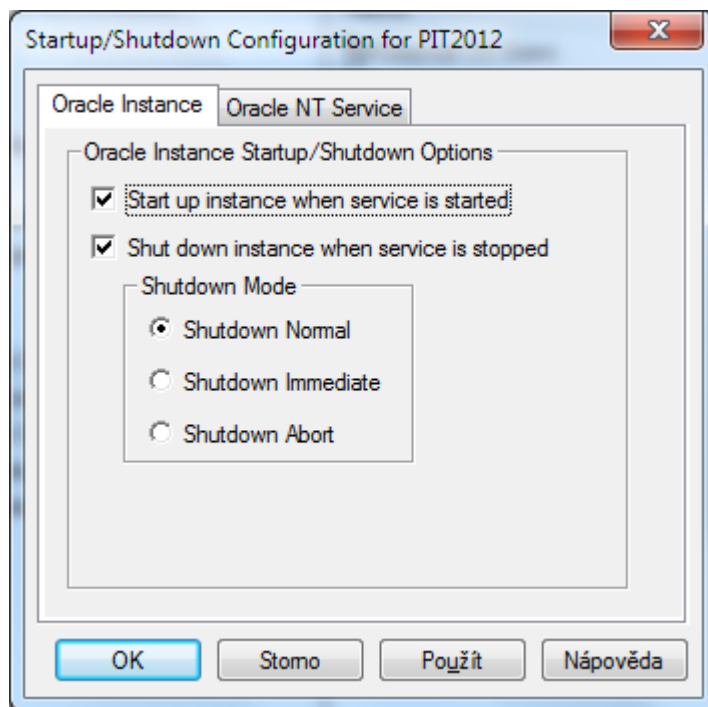

Spouštění a zastavování instance databáze

- ▶ instance databáze
 - svázána se službou OS
 - výchozí nastavení: automaticky se spouští
- ▶ kontextová nabídka instance databáze
 - připojení/odpojení se k db
 - spuštění databáze (*Start Service*)
 - zastavení databáze (*Stop Service*)
 - nastavení spuštění a zastavení DB (*Startup/Shutdown Options*)

Spouštění a zastavování instance databáze

- ▶ nastavení instance databáze a služby OS

Plán semináře

- ▶ Dopolnední blok 9:00 – 12:00
 - Systém řízení báze dat
 - Oracle Database 11g Release 2
 - Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2
- ▶ Oběd 12:00 – 13:00
- ▶ Odpolední blok 13:00 – 15:00
 - Oracle SQL Developer
 - Přístup k datům databáze Oracle z webu

Plán semináře

- ▶ Dopolnední blok 9:00 – 12:00
 - Systém řízení báze dat
 - Oracle Database 11g Release 2
 - Instalace a konfigurace Oracle Database 11g R2

- ▶ Oběd 12:00 – 13:00

- ▶ Odpolední blok 13:00 – 15:00
 - Oracle SQL Developer
 - Přístup k datům databáze Oracle z webu

Oracle SQL Developer

- ▶ volně šiřitelný klient pro správu a práci s databází
 - preferován SŘBD Oracle
 - umí také s MS Office Access, IBM DB2, MySQL a další skrze JDBC
- ▶ obsahuje (mimo jiné) integrovaný návrhář datového modelu
 - logický model, fyzický model, generování skriptu
 - model lze také generovat z existující databáze
- ▶ ke stažení z URL

<http://www.oracle.com/technetwork/developer-tools/sql-developer/downloads/>

Připojení se k databázi Oracle

- ▶ v záložce *Connections* založíme nové spojení
- ▶ dva základní typy spojení
 - *Basic* – využitelné z jakéhokoliv stroje
 - *Hostname*: název stroje, kde je nainstalován server
 - *Port*: číslo portu, obvykle 1521
 - *Service name*: název vytvořené databáze na serveru
 - *TNS* – vyžaduje přítomnost klienta nebo serveru
 - *Network Alias*: vybereme databázi
- ▶ uživatele `SYS` přihlašujeme s rolí `SYSDBA`

Vytvoření běžného uživatele

- ▶ k databázi se připojíme jako `SYS` (nebo `SYSTEM`)
 - spojení pojmenujeme např. `PIT2012-SYS`
- ▶ v záložce *Connections* vytvořené spojení rozbalte a vyhledejte uzel *Other Users*
- ▶ nad tímto uzlem vyvolejte kontextovou nabídku (pravým tlačítkem myši) a vyberte položku *Create User...*

Vytvoření běžného uživatele (2/2)

- ▶ uživateli zadejte *User Name* (např. `PIT`) a heslo
- ▶ dále přidělte
 - *Default Tablespace*: `USERS`
 - *Temporary Tablespace*: `TEMP`
- ▶ záložka *Roles*
 - sloupce *Granted* (a *Default*):
 - zaškrtnout role `CONNECT` a `RESOURCE`
- ▶ v záložce *System Privileges*
 - sloupec *Granted*:
 - zaškrtnout oprávnění `UNLIMITED TABLESPACE`
- ▶ nakonec uživatele vytvoříme stiskem tlačítka *Vytvořit*

Připojení běžného uživatele

- ▶ odpojíme uživatele `SYS`, dodatečně zavřeme příslušný *SQL Worksheet*
- ▶ vytvoříme nové spojení pro uživatele `PIT`, pojmenujeme např. `PIT2012-PIT`
- ▶ uživatele `PIT` připojíme k databázi
- ▶ rozbalením vytvořeného a připojeného spojení vidíme typy objektů (a objekty) uživatele
- ▶ většina objektů lze vytvářet/spravovat/mazat prostřednictvím jeho kontextové nabídky

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ Základy dotazovacího jazyka SQL
- ▶ Rozšíření jazyka PHP: OCI8
- ▶ Třívrstvá webová aplikace

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ Základy dotazovacího jazyka SQL
- ▶ Rozšíření jazyka PHP: OCI8
- ▶ Třívrstvá webová aplikace

Založení tabulky PREDMETY

- ▶ z kontextové nabídky uzlu *Tables* vybereme položku *New Table...*
- ▶ založíme tabulku PREDMETY s těmito atributy
 - zkratka, nazev, kredity
 - hodin_pr, hodin_cv
 - vlozil, datum_vlozeni
 - upravil, datum_upraveni

Tabulka PREDMETY

Atribut	Datový typ	Not Null	Default	Primární klíč
ZKRATKA	VARCHAR2(10)	x		x
NAZEV	VARCHAR2(50)	x		
KREDITY	NUMBER	x		
HODIN_PR	NUMBER	x		
HODIN_CV	NUMBER	x		
VLOZIL	VARCHAR2(30)	x	USER	
DATUM_VLOZENI	DATE	x	SYSDATE	
UPRAVIL	VARCHAR2(30)	x	USER	
DATUM_UPRAVENI	DATE	x	SYSDATE	

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ Základy dotazovacího jazyka SQL
- ▶ Rozšíření jazyka PHP: OCI8
- ▶ Třívrstvá webová aplikace

Webový server – instalace

- ▶ **webový server**
 - Apache HTTP server 2.2
 - `httpd-2.2.22-win32-x86-no_ssl.msi`

- ▶ **skriptovací jazyk**
 - PHP 5
 - `php-5.4.8-Win32-VC9-x86.zip`

- ▶ **Oracle Instant Client**
 - balíček Basic
 - `instantclient-basic-nt-11.2.0.3.0.zip`

Webový server – konfigurace

- ▶ Apache – konfigurační soubor `httpd.conf`
 - nastavit proměnnou `PHPINIDir` na adresář, kde je nainstalováno PHP
- ▶ PHP – konfigurační soubor `php.ini`
 - nastavit adresář s rozšířeními jazyka PHP a povolit rozšíření `php_oci8_11g.dll`
 - zařadit adresář, kam bylo PHP instalováno, do systémové proměnné `PATH`
- ▶ Oracle Instant Client
 - zařadit adresář, kam byl umístěn, do systémové proměnné `PATH`

Webový server – test

- ▶ jednoduchý skript `phpinfo.php`

```
<?php
```

```
phpinfo();
```

```
?>
```

- ▶ spuštěním skriptu ověříme
 - integraci PHP s webovým serverem
 - dostupné moduly PHP
 - sekce OCI: přítomná knihovna `php_oci8_11g.dll`

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ **Základy dotazovacího jazyka SQL**
- ▶ Rozšíření jazyka PHP: OCI8
- ▶ Třívrstvá webová aplikace

Základy dotazovacího jazyka SQL

- ▶ DDL – Data Definition Language
 - jazyk pro definici databázových objektů
 - CREATE/ALTER/DROP TABLE/VIEW a další
- ▶ DML – Data Manipulation Language
 - jazyk pro manipulaci s daty
 - SELECT, INSERT, UPDATE, DELETE
- ▶ TCL – Transactional Control Language
 - jazyk pro řízení transakcí
 - COMMIT, ROLLBACK
- ▶ DCL – Data Control Language
 - jazyk pro řízení přístupu k datům
 - GRANT, REVOKE

Základy DDL

- ▶ **Založení tabulky osoby**

```
CREATE TABLE osoby (  
    cislo_osoby NUMBER,  
    jmeno VARCHAR2(30) NOT NULL,  
    prijmeni VARCHAR2(30) NOT NULL,  
    datum_narozeni DATE  
);
```

- ▶ **Definice primárního klíče tabulky**

```
ALTER TABLE osoby ADD CONSTRAINT osoby_pk  
PRIMARY KEY (cislo_osoby);
```

- ▶ **Zrušení tabulky osoby**

```
DROP TABLE osoby;
```

Základy DML

- ▶ **výpis osoby s osobním číslem 3**

```
SELECT jmeno, prijmeni, datum_narozeni  
FROM osoby WHERE cislo_osoby = 3;
```

- ▶ **vložení nové osoby**

```
INSERT INTO osoby (cislo_osoby, jmeno, prijmeni)  
VALUES (1, 'Martin', 'Zíma');
```

- ▶ **změna příjmení vybrané osoby**

```
UPDATE osoby SET prijmeni = 'Nová'  
WHERE cislo_osoby = 5;
```

- ▶ **smazání vybrané osoby**

```
DELETE FROM osoby WHERE cislo_osoby = 7;
```


Základy TCL

- ▶ potvrzení provedených změn (příkazy typu INSERT, UPDATE a DELETE) v databázi
COMMIT;
- ▶ příkazy jazyka DDL jsou tzv. *autocommitující*
- ▶ odvolání (zrušení) provedených změn v databázi před posledním COMMITem
ROLLBACK;

Základy DCL

- ▶ **základní oprávnění**
 - SELECT – čtení dat
 - INSERT, UPDATE, DELETE – zápis dat
- ▶ **přidělení práva čtení z tabulky osoby uživateli zima**
`GRANT SELECT ON osoby TO zima;`
- ▶ **odebrání práva čtení z tabulky osoby uživateli zima**
`REVOKE SELECT ON osoby FROM zima;`

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ Základy dotazovacího jazyka SQL
- ▶ **Rozšíření jazyka PHP: OCI8**
- ▶ Třívrstvá webová aplikace

Rozšíření PHP OCI8

- ▶ navázání a ukončení spojení s databází
- ▶ chyby při komunikaci s databází
- ▶ příprava příkazu SQL
- ▶ předání parametrů připraveného příkazu SQL
- ▶ vykonání příkazu SQL
- ▶ potvrzení a odvolání transakce
- ▶ zpracování dotazu
- ▶ uvolnění prostředků po zpracování příkazu SQL

OCI8: navázání spojení s DB

- ▶ **funkce** `oci_connect()`

```
$spojeni = oci_connect($uzivatel, $heslo, $databaze);
```

- ▶ **definice** připojení k databázi

```
$databaze = '';
```

```
$databaze = 'STROJ\DATABASE';
```

```
$databaze =
```

```
'(DESCRIPTION = (ADDRESS = (PROTOCOL = TCP)
                  (HOST = nizev_stroje) (PORT = 1521))
  (CONNECT_DATA = (SERVER = DEDICATED)
                  (SERVICE_NAME = PIT2012)))';
```

OCI8: ukončení spojení s DB

- ▶ funkce `oci_close()`

```
$uspech = oci_close($spojeni);
```

- ▶ odvolá (rollback) nepotvrzené transakce

OCI8: chybová hlášení

- ▶ při komunikaci s databází může nastat kdykoliv problém generující chybu

- ▶ funkce `oci_error()`

```
$chyba = oci_error($zdroj);
```

- ▶ vrací asociativní pole s indexy

- `code` – číslo Oracle chyby, např. `ORA-12154`
- `message` – stručný text, popisující nastalou chybu
- `offset` – pozice v příkazu, kde se chyba nachází
- `sqltext` – text příkazu, kde chyba vznikla

OCI8: příprava příkazu SQL

- ▶ svázání spojení s databází a příkazu SQL s parametry do jediného zdrojového objektu
- ▶ funkce `oci_parse()`
`$prikaz =`
`oci_parse($spojeni, $prikaz_sql);`
- ▶ `$prikaz_sql` může obsahovat parametry, které začínají dvojtečkou (:)
- ▶ při chybě (návratová hodnota je `FALSE`) volat funkci `oci_error($spojeni)`

OCI8: vykonání příkazu SQL

- ▶ **funkce** `oci_execute()`
- ▶ **příkaz** `SELECT`, tj. čtení dat

```
$uspech =  
oci_execute($prikaz, OCI_NO_AUTO_COMMIT);
```

- ▶ **příkazy** `INSERT`, `UPDATE`, `DELETE`, tj. zápis dat

```
$uspech =  
oci_execute($prikaz, OCI_COMMIT_ON_SUCCESS);
```

- ▶ **neúspěch**: volat funkci `oci_error($prikaz)`

OCI8: potvrzení transakce

- ▶ vykonáním DDL příkazu
- ▶ voláním funkce `oci_execute()` s módem `OCI_COMMIT_ON_SUCCESS`
- ▶ voláním funkce `oci_commit()`
`$uspech = oci_commit($spojeni);`
- ▶ neúspěch: volat funkci `oci_error($spojeni)`

OCI8: odvolání transakce

- ▶ odvolat lze příkazy typu `INSERT`, `UPDATE` a `DELETE` spouštěné funkcí `oci_execute()` v těchto módech
 - `OCI_DEFAULT`
 - `OCI_NO_AUTO_COMMIT`
- ▶ funkce `oci_rollback()`
`$uspech = oci_rollback($spojeni);`
- ▶ neúspěch: volat funkci `oci_error($spojeni)`

OCI8: zpracování dotazu

▶ funkce vracející další záznam

- do číselného pole

```
$pole = oci_fetch_row($prikaz);
```

- do asociativního pole

```
$assoc_pole = oci_fetch_assoc($prikaz);
```

- do objektu

```
$objekt = oci_fetch_object($prikaz);
```

- do interních bufferů

```
$uspech = oci_fetch($prikaz);
```

▶ funkce poskytující všechny záznamy najednou

```
$pocet_zaznamu = oci_fetch_all($prikaz, $2dpole);
```

OCI8: zpracování záznamu

▶ Řešený dotaz

```
SELECT jmeno, prijmeni, datum_narozeni  
FROM osoby WHERE cislo_osoby = 3;
```

▶ Jméno osoby získáme takto

- varianta pole: `$pole[0]`
- varianta asociativní pole: `$asoc_pole['JMENO']`
- varianta objekt: `$objekt->JMENO`
- z interního bufferu:
`$jmeno = oci_result($prikaz, 'JMENO')`

OCI8: uvolnění prostředků

- ▶ každý příkaz vykonaný v databázi zabírá programové prostředky, které je vhodné uvolnit
- ▶ **funkce** `oci_free_statement()`
`$uspech = oci_free_statement($prikaz);`
- ▶ **neúspěch**: volat funkci `oci_error($prikaz)`

Webová aplikace

- ▶ Databázový server – ten máme připraven
 - založení datového modelu
- ▶ Webový server
 - instalace, konfigurace, test
- ▶ Základy dotazovacího jazyka SQL
- ▶ Rozšíření jazyka PHP: OCI8
- ▶ **Třívrstvá webová aplikace**

Třívrstvá webová aplikace

- ▶ model MVC (Model–View–Controller)
- ▶ vrstva Model – třída `Predmety_db`
 - poskytuje metody pro práci s daty tabulky `PREDMETY`
- ▶ vrstva View – třída `Predmety_web`
 - poskytuje metody pro zobrazení dat a formulářů
- ▶ vrstva Controller – třída `Predmety`
 - obsluhuje formuláře a zajišťuje překreslení stránky

Vrstva Model

- ▶ získá spojení s databází
- ▶ ukončí spojení s databází
- ▶ připraví příkaz jazyka SQL k vykonání
 - jinak pro `SELECT`
 - jinak pro `INSERT`, `UPDATE` a `DELETE`
- ▶ připravený příkaz vykoná
 - jinak pro `SELECT`
 - jinak pro `INSERT`, `UPDATE` a `DELETE`
- ▶ uvolní zabrané programové prostředky
- ▶ zjistí chybu při komunikaci s databází

Vrstva View

- ▶ nabízí hlavičku dynamické webové stránky
- ▶ nabízí patičku dynamické webové stránky
- ▶ zobrazí chybové hlášení, pokud nastala chyba
- ▶ zobrazí v tabulce obsah tabulky PREDMETY
- ▶ poskytne formuláře
 - pro vložení nového předmětu
 - pro aktualizaci vybraného předmětu
 - pro smazání vybraného předmětu

Vrstva Controller

- ▶ vlastní instanci třídy `Predmet_db`
- ▶ vlastní instanci třídy `Predmet_web`
- ▶ zjistí, zda nastala chyba (během komunikace s databází)
- ▶ reaguje na vybrané akce uživatele s nabízenými formuláři
- ▶ minimalizuje dobu spojení s databází

Použité zdroje – ke stažení

- ▶ Oracle Database 11g R2

<http://www.oracle.com/technetwork/database/enterprise-edition/downloads>

- ▶ Oracle Instant Client

<http://www.oracle.com/technetwork/database/features/instant-client/index-097480.html>

- ▶ Oracle SQL Developer

<http://www.oracle.com/technetwork/developer-tools/sql-developer/downloads>

- ▶ Apache HTTP Server

<http://httpd.apache.org/download.cgi>

- ▶ PHP 5

<http://windows.php.net/download>

Použité zdroje – dokumentace

- ▶ Oracle Database 11g Documentation

<http://www.oracle.com/pls/db112/homepage>

- ▶ Installing PHP and the Oracle Instant Client for Linux and Windows

<http://www.oracle.com/technetwork/articles/technote-php-instant-084410.html>

- ▶ SQL Developer Documentation

http://docs.oracle.com/cd/E35137_01/index.htm

- ▶ 2 Day + PHP Developer's Guide

http://docs.oracle.com/cd/E11882_01/appdev.112/e10811/toc.htm

- ▶ PHP Manual

<http://www.php.net/manual/en/>

Děkuji za pozornost

Univerzitní 8, 306 14 Plzeň
Česká Republika
tel. +420 377 632 431
e-mail: zima@kiv.zcu.cz

Ing. Martin Zíma, Ph.D.
Katedra informatiky a výpočetní techniky